

Delårsrapport med prognos 1 2020

Örebro kommun

Beslutas av Kommunfullmäktige, den 16 juni 2020

Innehåll

1	Förslag till beslut	3
2	Kommundirektörens bedömning och analys	4
2.1	Kommundirektörens analys av kommunens ekonomiska prognos	4
2.2	Framåtblick	5
3	Ekonomiskt läge och finansiell ställning	5
3.1	Ekonomiskt läge	5
3.2	Finansiella mål	6
3.3	Balanskravsresultat	7
3.4	Finansiell analys kommunen	7
4	Finansiella rapporter och tillämpade redovisningsprinciper	19
4.1	Resultaträkning	19
4.2	Kassaflödesrapport	20
4.3	Balansräkning	21
4.4	Noter till resultaträkning, kassaflödesrapport och balansräkning	22
5	Drifts- och investeringsredovisning i kommunens nämnder	33
5.1	Driftsredovisning per nämnd.....	33
5.2	Kommunens investeringar.....	34
5.3	Programområde Barn och utbildning	34
5.4	Programområde Samhällsbyggnad.....	40
5.5	Programområde Social välfärd.....	44
5.6	Kommunstyrelsens egen verksamhet	48
5.7	Vuxenutbildnings- och arbetsmarknadsnämnden	50
5.8	Landsbygdsnämnden	52
5.9	Valnämnden.....	52
5.10	Stadsrevisionen	52
5.11	Kommungemensamt och finansiering	53
6	Delårsresultat och prognos i Rådhuskoncernen	54
6.1	Delårsresultat och årets prognos	54
	Bilaga 1 Redovisning av markeringar i eget kapital	58
	Bilaga 2 Intraprenader	59

1 Förslag till beslut

Sammanfattning

Kommunstyrelseförvaltningen har sammanställt en delårsrapport till och med den 30 april och helårsprognos 1 för 2020 för Örebro kommun. I rapporten görs en uppföljning av kommunens finansiella mål och finansiella ställning.

Resultatet efter årets fyra första månader visar ett utfall på -334 miljoner kronor. Resultat för helåret 2020 prognostiseras till -3 miljoner kronor. Kommunen har budgeterat ett resultat på 211 miljoner kronor. Exklusive jämförelsestörande poster landar prognosen för årets resultat på 73 miljoner kronor.

Den löpande verksamheten i kommunens nämnder prognostiserar sammantaget en budgetavvikelse på -253 miljoner kronor eller -234 miljoner kronor när avvikelsen justeras med ianspråktagande av överfört resultat för intraprenaderna och för insatser finansierade av eget kapital. Majoriteten av nämnderna prognostiserar en negativ avvikelse mot budget för 2020. Av kommunens totala budgetavvikelse på -214 miljoner kronor utgör verksamhetens nettokostnader inklusive avskrivningar en budgetavvikelse på -64 miljoner kronor. Skatteintäkter och generella statsbidrag beräknas bli 1 miljon kronor högre än budgeterat. Finansnettot beräknas bli 151 miljoner kronor lägre än budgeterat p g a att marknadsvärdet av kommunens placeringar räknas in i finansnettot. Räknar vi av de insatser på 94 miljoner kronor som finansieras genom eget kapital blir budgetavvikelsen -120 miljoner kronor.

Vi är nu inne på andra året med ny kommunal redovisningslag. Den största förändringen är att finansiella instrument som innehas för att generera avkastning eller värdestegring ska värderas till marknadsvärde och förändringen i marknadsvärdet ska ingå i resultatet. I uppföljningen av de finansiella målen presenteras prognosen för målen med denna förändring. Två andra större förändringar rör anteciperad (förväntad) utdelning där redovisning av utdelning ska ske först efter att beslut fattats på bolagsstämman, samt förändrad tidpunkt för när exploateringsbidrag och investeringsbidrag ska resultatföras.

Årets resultat efter balanskravsjusteringar prognostiseras till 163 miljoner kronor och visar att kommunen uppfyller kravet på en ekonomi i balans.

Kommunen har i investeringsprogrammet budgeterat med 1 682 miljoner kronor till kommunens investeringar inklusive ej färdigställda objekt överförda från tidigare år. Utfallet efter fyra månader är 142 miljoner kronor. Årets prognos på investeringar uppgår till 889 miljoner kronor, en budgetavvikelse på 793 miljoner kronor.

Beslutsunderlag

Delårsrapport med prognos 1 2020 Örebro kommun

Förslag till beslut

1. Delårsrapport med prognos 1 för 2020 godkänns.
2. Samtliga nämnder som redovisar prognostiserat underskott för år 2020 ska genomföra åtgärder för att klara att bedriva verksamheten inom beslutade budgetramar.
3. Delårsrapporten överlämnas till Kommunfullmäktige.

2 Kommundirektörens bedömning och analys

De ekonomiska konsekvenserna av coronaviruset är ytterst svårt att bedöma i nuläget. Vad kommande veckor och månader för med sig, när det gäller smittspridningen liksom när det gäller olika typer av åtgärder för att bromsa förloppet, är visst. Likaså är det osäkert vilka positiva ekonomiska effekter som kan väntas av de olika typer av åtgärder som nu verkställs i kommunen och av andra aktörer. För att få en gemensam bild av läget har vi i denna Delårsrapport med prognos 1 gjort ett antal kommungemensamma antaganden att förhålla sig till. Med dessa som utgångspunkt har prognosen anpassats till de verksamheter som kommunen har, grundat på försiktighetsprincipen.

För de verksamheter där den ekonomiska effekten av corona för helåret inte är känd gör vi i prognosen ett antagande om att nuvarande situation håller i sig augusti ut och att september månad räknas som en återhämtningsmånad med halv effekt. Vi utgår då ifrån verksamhetens hittills kända ”coronaeffekt” under april månad för att uppskatta kommande månader och korrigerar med en uppskattning av kommande ekonomiska effekter om inte april månad speglar verksamhetens effekt helt.

Nämnderna redovisar de merkostnader och intäktsbortfall som uppskattas för året med anledning av corona. En samlad prognos av hittills aviserade statliga ersättningar för merkostnader med anledning av corona görs på kommunövergripande nivå.

2.1 Kommundirektörens analys av kommunens ekonomiska prognos

Kommunens delårsavstämning med prognos för helåret visar att omställningsarbetet till ett kärvare ekonomiskt läge behöver intensifieras. Vi såg ett kärvare ekonomiskt läge redan förra året innan coronaviruset slog till och påverkade den kommunala ekonomin. De flesta nämnder lämnar en negativ helårsprognos. Arbetet med att ställa om den kommunala ekonomin, för att undvika att kostnaderna som kommer från den demografiska utvecklingen överstiger intäkterna från densamma, måste lyckas för att upprätthålla en ekonomi i balans. Omställning måste göras i struktur och arbetsätt, kostnader måste genomlysas och samarbete mellan nämnder öka för att göra det som är bäst för hela kommunen. Mod och kreativitet tillsammans med tålamod behövs för att lyckas.

Coronaviruset har redan påverkat samhället på många olika sätt, och har på kort tid slungat såväl världsekonomin som Sverige – och Örebro – in i en kraftig lågkonjunktur. Effekterna kan direkt avläsas i dramatiskt minskade skatteintäkter för kommunen. De statliga snabba beslut som kommit i olika omgångar under de senaste veckorna, kring nya statsbidrag till kommuner och regioner, motverkar dock den prognostiserade nedgången av skatteintäkter i stort sett fullt ut i denna delårsprognos. Coronapandemin har även påverkat börsutvecklingen som gått nedåt under året. De finansiella tillgångar som kommunen innehar har därför värderats lägre vilket i sin tur påverkar kommunens resultat negativt enligt nya redovisningsregler från och med 2019. Förra året hade kommunen ett starkt finansnetto som gjorde att årets resultat översteg budgeterat resultat. Årets finansnetto prognostiseras ha en negativ avvikelse vilket förstärker den ekonomiska utmaningen med att hålla det budgeterade årsresultatet.

Då kommande års ekonomiska förutsättningar visar på fortsatt ökade gap mellan kostnadsutveckling och intäktsutveckling, vilket bland annat framgår av presenterade budgetförutsättningar 2021, med plan för 2022 – 2023, är det mycket viktigt att fortsättningen av år 2020 präglas av stark och ökad förmåga att ställa om och bromsa kostnadsutvecklingen. Annars försämras de ekonomiska förutsättningarna vilket ställer krav på ytterligare prioriteringar framåt. Hur coronapandemin utvecklas kommer få påverkan på den kommunala ekonomin under de kommande åren. Örebro kommun delar denna utmaning med flertalet kommuner, men i grunden förändrar inte det utmaningarna.

Detta sammantaget innebär att samtliga nämnder behöver vidta åtgärder för att säkra att budgeten hålls. En rimlig utgångspunkt är att planera för verksamhet inom givna budgetramar. I nuläget bedrivs verksamheten utanför det ekonomiska utrymme som tilldelats i budget.

2.2 Framåtblick

Tidigare år har kommunens resultat påverkats positivt av en rad effekter av tillfällig karaktär, effekter som kommit från finansnettot, extra statsbidrag eller andra intäkter kopplade till exploatering och försäljning av fastigheter och tomträtter. Under detta år kommer dessa intäkter inte komma i samma utsträckning och det blir ännu viktigare att nämnderna håller de tilldelade budgetramarna.

Samtliga nämnder kommer mycket tydligt behöva prioritera inom sin verksamhet. Arbetet med att utveckla verksamhetsöverskridande samarbeten kommer fortsätta i förvaltningarna, liksom förmågan till effekthemtagning. Det finns nu betydligt mer av digital plattform tillgänglig som ska utgöra en möjlighet till förändrad service och/eller nya arbetsformer. Detta tack vare den extra stora digitala satsning som pågår i kommunen sedan några år. Omställning av arbetsprocesser och arbetsinnehåll, med anpassning av ambitionsnivåer och service till givna förutsättningar kommer vara en fortsatt del av arbetet framåt.

Den påverkan och påfrestning på samhället som coronapandemin redan hunnit få, innebär bland annat effekter för medborgare och företag i form av förlorade jobb och affärsresultat. Många företag har redan hunnit gå i konkurs och arbetslösheten stiger för varje vecka. Det kan förväntas ökade behov av försörjningsstöd, och kommunstyrelsens beslut i maj om en extra insats och tillväxtsatsning syftar bland annat till att möta och matcha behoven hos enskilda individer, företag och branscher i en förflyttning mot ett bättre läge. Kommunen behöver axla en viktig roll i den lokala utmaningen, samarbeta och samspela med många olika aktörer och komplettera behov som finns och uppstår, av utbildning, kompetensutveckling och matchning till jobb och försörjning.

3 Ekonomiskt läge och finansiell ställning

3.1 Ekonomiskt läge

Avsnittet baseras på SKR:s cirkulär 20:20, Ekonomirapporten maj 2020 och Riksbankens penningpolitiska rapport april 2020.

Sedan utbrottet av coronapandemin har den ekonomiska aktiviteten sjunkit kraftigt, allt eftersom länder stängt ned för att minska smittspridningen, med enorma BNP-fall som konsekvens. SKR kallar situationen som har uppstått för en ”konjunkturkollaps”. Till skillnad från många länder i världen, med hög offentlig skuldsättning, har Sverige goda förutsättningar att överbrygga de problem som den ekonomiska krisen för med sig. För att bidra till bättre planeringsförutsättningar och öka stabiliteten i den offentliga ekonomin, får kommunsektorn ökade generella statsbidrag i år. Därtill får kommunen kompensation för sjuklönekostnader för betydande belopp och viss ersättning för ökade kostnader inom vården.

Kommunerna kommer också att få kompensation för intäktsbortfallet som konsekvens av handelsbolags och enskilda näringsidkares möjligheter att skjuta upp skatt till periodiseringsfond. Vilka ekonomiska effekter det kommer att innebära för kommunen ges besked om i samband med budgetpropositionen i höst, men effekterna ska vara kostnadsneutrala över tid.

Än så länge är beskedet från regeringen att 12,5 mdkr av ovan extra tillskott permanentas från och med 2021. Regeringen och samarbetspartierna har låtit meddela att eventuella ytterligare utfästelser inte kommer att presenteras förrän i samband med budgetpropositionen i höst. Det är väldigt svårt att bedöma den ekonomiska utvecklingen på längre sikt och det går inte att utesluta att den djupa lågkonjunkturen i den globala ekonomin utlöser en global finanskris.

SKR har inte gjort några sedvanliga prognoser för skatteunderlaget i år utan tar istället fram kalkyler eller scenarier, som baseras på historiska händelser av likartad karaktär. De verksamheter som berörs allra tydligast av coronapandemin i kommunerna är äldreomsorgen och funktionsstöd. Även ekonomiskt bistånd kommer att öka till följd av ökande arbetslöshet. SKR tror att ekonomiskt bistånd kommer att öka med 15–20 procent i år och med ytterligare 5–10 procent år 2021. Det innebär cirka 3 mdkr i högre kostnader totalt för kommunerna, jämfört med 2018.

Örebro kommun prognostiserar ett resultat för året på -3 mnkr. Det är -214 mnkr sämre än budgeterat resultat. Resultatet påverkas dock av orealiserade vinster och förluster i värdepapper och kommunen prognostiserar trots allt ett positivt balanskravsresultat med 163 mnkr.

3.2 Finansiella mål

Kommunallagen anger att kommuner ska ange mål som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning och som säkrar kommunens finansiella ställning för kommande generationer. I denna rapport fokuserar vi på finansiella mål som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning, läs mer under avsnitt 3.4. Verksamhetsmål med betydelse för god ekonomisk hushållning följs upp i delårsrapport 2 och i årsredovisningen.

MÅL	RESULTAT
<p>Mål för årets resultat</p> <p>Över nästkommande treårsperiod ska verksamhetens resultat inklusive utdelning från bolagen uppgå till minst 1 procent av skatteintäkter, utjämnings- och generella statsbidrag</p>	<p>Prognosen för verksamhetens resultat inklusive utdelning från bolagen, uppgår till 0,7 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag. För planperioden (2020–2022) beräknas det samlade resultatet till 0,9 procent, vilket är lägre än det finansiella målet på 1 procent. Det genomsnittliga resultatet för tidsperioden 2016–2020 ligger på 2,7 procent.</p>
<p>Mål för kommunala investeringar</p> <p>Självfinansieringsgraden för kommunens investeringar för skattefinansierad verksamhet ska vara lägst 70 procent</p>	<p>Självfinansieringsgraden för årets skattefinansierade investeringar uppgår till 41 procent, enligt prognosen. Kommunens budgeterade självfinansieringsgrad, efter överförda ej utnyttjade anslag från föregående år, uppgår till 39 procent. Investeringsbudgeten ska revideras under året och flera nämnder har redan reviderat ned sina investeringsplaner under våren. Det prognostiserade resultatet för kommunen är negativt och en reviderad investeringsbudget medför troligen ändå inte att det finansiella målet uppnås.</p>
<p>Mål för långsiktigt finansiellt handlingsutrymme – soliditet</p> <p>Soliditeten inklusive pensionsförpliktelser ska som lägst uppgå till 50 procent *Internbankens påverkan på balansräkningen är exkluderad i målet</p>	<p>Soliditeten uppgår till 49 procent i delår 1 (52 procent bokslut 2019), vilket är en procentenhet lägre än det finansiella målet. Att soliditeten försämrats beror främst på minskat eget kapital utifrån att kommunens delårsresultat är negativt.</p>

3.3 Balanskravsresultat

Huvudprincipen vid avstämning av balanskravet enligt kommunallagen är att intäkterna ska vara större än kostnaderna och att realisationsvinster inte ska räknas med i intäkterna då avstämningen görs. Orealiserade vinster (2019) eller orealiserade förluster (2020) i värdepapper som uppstått under året ska inte ingå i det justerade balanskravsresultatet. Balanskravsresultatet har även justerats för orealiserade värdeökningar från tidigare år som har realiserats under året. Om kostnaderna för ett visst räkenskapsår överstiger intäkterna, ska det negativa resultatet regleras och återställas under de närmast följande tre åren. Årets prognos på balanskravsresultatet uppgår till 163 mnkr. (142 mnkr 2019), vilket visar att kommunen uppfyller kravet på en ekonomi i balans. Balanskravet omfattar endast kommunen, inte den kommunala koncernen.

För att stärka kommunens handlingsberedskap över en lågkonjunktur har delar av tidigare års balanskravsresultat reserverats i en resultatutjämningsreserv (RUR). Örebro kommun har reserverat 160 mnkr, vilket efter beslut i kommunfullmäktiga kan användas för att täcka ett negativt balanskravsresultat i syfte att utjämna intäkter över en konjunkturcykel.

Årets resultat i förhållande till balanskravet, Belopp i miljoner kronor	2016	2017	2018	2019	Delår 1 2020	Prognos 1 2020
Årets resultat enligt resultaträkningen	708	520	162	407	-334	-3
reducering av samtliga realisationsvinster	-8	-7	-4	-12	-3	-3
justering för realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet	-	-	-	-	-	-
justering för realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet	-	-	-	-	-	-
orealiserade vinster och förluster i värdepapper	-104	32	112	-178	193	193
återföring av orealiserade vinster och förluster i värdepapper	-	-	-	-74	-25	-25
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	596	545	270	142	-169	163
reservering av medel till resultatutjämningsreserv*	-12	-80	-	-	-	-
användning av medel från resultatutjämningsreserv	-	-	-	-	-	-
Årets balanskravsresultat	584	465	270	142	-169	163

Är årets balanskravsresultat negativt ska det återställas inom tre år. *Totalt finns 160 mnkr reserverade i Resultatutjämningsreserven (2010-2019)

3.4 Finansiell analys kommunen

3.4.1 Resultaträkning

3.4.1.1 Periodens resultat

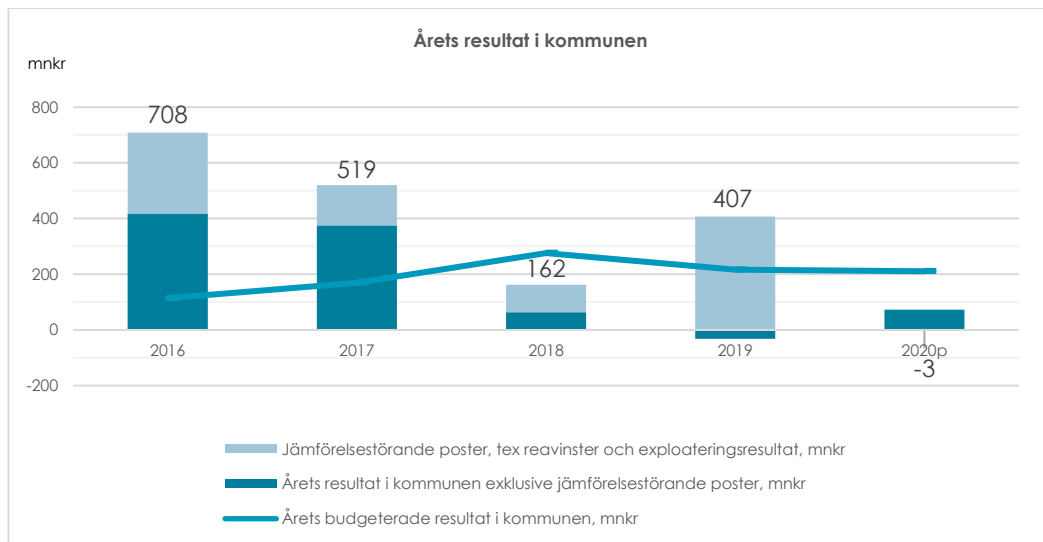
Delårsresultatet för perioden januari till april uppgår till -334 mnkr. För samma period 2019 uppgick delårsresultatet till 102 mnkr. Exkluderar vi de jämförelsestörande posterna, så blir motsvarande delårsresultat -192 respektive -178 mnkr.

Delårsresultatet avviker ganska mycket från årets prognos. Normalt kan en del förklaras av att delar av förbrukningen inom vissa verksamheter inte är linjär över året men en avgörande anledning i år är att endast periodens andel av de generella statsbidrag som hittills betalats ut i stödpaket som aviserats från staten redovisas i delårsresultatet, vilket motsvarar 9 mnkr av aviserade 282 mnkr. Medan effekten av lägre prognos på arbetade timmar redan fått genomslag i skatteintäkterna -145 mnkr för årets första fyra månader, -287 mnkr på helår.

3.4.1.2 Årets prognos

Årets prognos på helår visar ett resultat på -3 mnkr (407 mnkr bokslut 2019). Det är 214 mnkr lägre än budgeterat. I årets prognos finns jämförelsestörande poster på -76 mnkr. Exkluderar vi de jämförelsestörande posterna landar kommunens resultat på 73 mnkr. Den blygsamma ökningen av skatteintäkter och generella statsbidrag förutsätter en inbromsning av

kommunens höga nettokostnadsutveckling. Under året har nämnderna ett effektiviseringsuppdrag motsvarande 120 mnkr, vilket motsvarar ca 1,5 procent av nämndernas nettokostnadsbudget för 2020. Det är av största vikt att dessa genomförs fullt ut för att kunna nå målet med en budget i balans. Flera nämnder har dock prognostiserat att de inte klarar att nå en budget i balans.

Årets resultat har justerats även historiskt med anledning av ny redovisningslagstiftning. De finansiella instrument som innehåller för att generera avkastning eller värdestegring ska värderas till marknadsvärde s.k. realiserade vinster och förluster och förändringen i marknadsvärdet ska belasta resultatet och är att betrakta som jämförelsestörande. Beroende på om värdeförändring är positiv eller negativ ökar eller minskar gapet i förhållandet mellan årets resultat och årets resultat exklusive jämförelsestörande. I diagrammet ovan ser vi att resultatet 2020 ökar när resultatet rensats från negativa jämförelsestörande poster.

Jämförelsestörande poster Belopp i miljoner kronor	Bokslut 2016	Bokslut 2017	Bokslut 2018	Bokslut 2019	Delår 1 2019	Delår 1 2020	Prognos 1 2020
Verksamhetens nettokostnader	232	109	204	72	25	31	97
Reavinster/ förluster från försäljning av anläggningstillgångar	3	4	3	5	2	2	2
Exploateringsresultat	200	130	62	67	23	29	95
Tomträtter, tre centrala tomter	-	-	139	-	-	-	-
Reglering av skuld till staten avseende fastighetsregleringar fastighetsförsäljning 2012	29	-	-	-	-	-	-
Avskrivning datorer, ny redovisningsprincip	-	-25	-	-	-	-	-
Finansiella poster	59	36	-104	367	255	-173	-173
Reavinster/förluster inom finansnettot	-33	69	11	191	258	34	34
Orealiserade vinster/förluster inom finansnettot	104	-32	-112	178	-	-193	-193
Eftersläpande effekt av sänkt diskonteringsränta på pensioner inkl. löneskatt	-12	-0,2	-3	-3	-3	-13	-13
Summa jämförelsestörande poster	291	145	100	439	280	-142	-76

I avsnitt 5 ges en inblick i läget med effektiviseringsarbetet. Några nämnder rapporterar att delar av effektiviseringsarbetet försenas m a coronapandemien. Flera nämnder uttrycker även svårigheten att leva upp till kravet utifrån effektivare inköp under innevarande år. Fortfarande händer att inköp görs av rätt leverantör men utanför avtalat sortiment. De insatser som hittills genomförts är t.ex. att "övrigt sortiment" har plockats bort så långt det går i e-handeln för att göra det enklare för beställare att göra rätt och att utöka antalet produkter vid upphandlingar för att få mer heltäckande avtal med kontrollerbara priser. Flera avtal har granskats under våren, vilket resulterat i upptäckt att leverantörer tagit ut ett för högt pris. Riktade utbildningar och besök i ledningsgrupper är prioriterade aktiviteter som planerats

flyttas fram till hösten p g a pågående arbete med coronapandemin. När det gäller effektiviseringskravet för lokaler så har det hittills bara fått genomslag i sänkta hyreskostnader inom programområde Barn och utbildning.

Mål för årets resultat

Målet för årets resultat är att över nästkommande treårsperiod ska verksamhetens resultat inklusive utdelning från bolagen uppgå till minst 1 procent av skatteintäkterna.

Årets resultat ska över tid stärka och värdesäkra kommunens eget kapital och den kommunala förmögenheten, samt begränsa behovet av upplåning för att finansiera kommunens investeringsbehov. Vilket innebär att när den löpande driften har finansierats behöver tillräckligt stor andel av skatteintäkter och generella statsbidrag vara kvar för att investeringarna ska kunna självfinansieras.

Prognosen för verksamhetens resultat inklusive utdelning från bolagen, uppgår till 0,7 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag.

I årets resultat ingår effekter av värdering av finansiella instrument men eftersom de ingår i finansnettot som är exkluderat i resultatmättet är utfallet av mättet oförändrat även om hänsyn tas till de realiserade värdeförändringarna.

För planperioden (2020–2022) beräknas det genomsnittliga resultatet till 0,9 procent av skatterintäkter och generella statsbidrag, vilket är lägre än det finansiella målet på 1 procent. Det genomsnittliga resultatet för tidsperioden 2016–2020 ligger på 2,7 procent.

Uppföljning finansiellt mål - resultat	Prognos 1 2020	Budget 2020	Plan 2021	Plan 2022	Snitt över plan- perioden
Årets resultat, prognos mnkr	-3	211	208	202	136
Verksamhetens resultat inklusive utdelning från bolagen, prognos mnkr	68	91	93	97	86
Skatteintäkter, utjämnings och generella statsbidrag, prognos mnkr	9 074	9 073	9 337	9 685	9 365
Resultatets andel av skatteintäkter, % exkl. finansnetto inkl. utdelning	0,7	1,0	1,0	1,0	0,9

*) I kolumnerna 2021 och 2022 är siffrorna hämtade från ÖSB 2020.

3.4.1.3 Verksamhetens nettokostnader

Verksamhetens nettokostnader beräknas öka med 121 mnkr eller 1,6 procent jämfört med 2019. Budgeterad nettokostnadsökning är 0,5 procent. För att få en hållbar ekonomisk utveckling på sikt ska inte nettokostnaderna öka mer än skatteintäkter och finansnetto tillsammans över tid. Utvecklingen för skatteintäkter och finansnetto ligger i snitt på 4,5 procent för de fem senaste åren. Snittet för utvecklingen av verksamhetens nettokostnad ligger på 4,8 procent för motsvarande period.

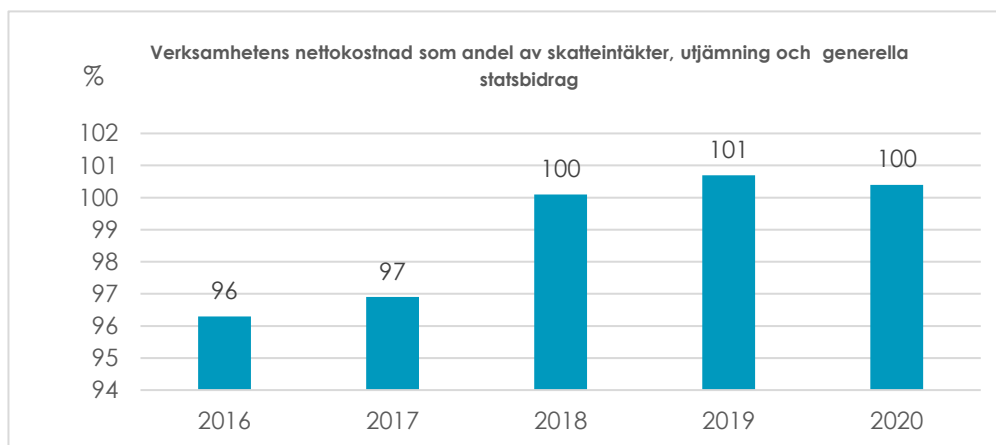
I verksamhetens nettokostnader ingår det ekonomiska resultatet av den löpande verksamheten i kommunens nämnder vilka prognostiserar en budgetavvikelse på sammanlagt -253 mnkr för skattefinansierad verksamhet och -1 mnkr för taxefinansierad verksamhet förenspråktagande av markeringar i eget kapital. Justeras budgetavvikelsen från finansiering från markeringar i eget kapital för nämnderna blir budgetavvikelsen -234 mnkr. Majoriteten av nämnderna prognostiserar en negativ avvikelse mot budget för 2020.

Verksamhetens nettokostnader innehåller även kommungemensam verksamhet, finansiering och avskrivningar. Totalt prognostiserar en positiv avvikelse på 208 mnkr för kommungemensamt och finansiering och avskrivningarna beräknas bli 18 mnkr högre än budgeterat. Den ökade investeringstakten de senaste åren gör att avskrivningarna nu ökar

samt att tidigare investeringar aktiverats under slutet av föregående år och får full effekt under året. Av kommunens totala budgetavvikelse på -214 mnkr utgör verksamhetens netto-kostnader inklusive avskrivningar en budgetavvikelse på -64 mnkr. Läs mer under avsnitt 5.

3.4.1.4 Skatteintäkter, utjämning och generella statsbidrag

Kommunens verksamhet finansieras till största delen av skatteintäkter och generella statsbidrag. Skatteintäkter, utjämning och generella statsbidrag beräknas uppgå till 9 074 mnkr vilket är 1 mnkr högre än budget. Kommunen har budgeterat med en skatteutveckling motsvarande 2,2 procent jämfört med föregående år, enligt prognosen kommer den mycket tack vare statens aviserade stödpaket att uppgå till budgeterad nivå. I förhållande till budget har kommunen fått mycket lägre skatteintäkter som följd av ett lägre antagande om arbetade timmar. Effekterna av den förändrade kommunalekonomiska utjämningen dämpas något av det införandebidrag som kommunen får 2020. Det generella statsbidraget ökar i förhållande till budget med de stöd paket som har aviserats till kommuner och regioner i olika omgångar under våren. Stödsatser på totalt 282 mnkr har räknats med i prognosen för generella statsbidrag för 2020, se länk: [Extra tillskott 2020 till kommunerna som aviserats under 2020](#).

Genom att ställa verksamhetens nettokostnader i relation till kommunens skatteintäkter och statsbidrag, ges en bild av hur kommunen finansierat sin verksamhet, en överskådlig bild av kommunens ekonomiska utveckling och balans mellan intäkter och kostnader. Kommunens långsiktiga mål är att andelen inte ska överskrida 99 procent. Är andelen högre än 100 procent betyder det att skatteintäkter och generella statsbidrag inte räcker till att finansiera den verksamhet som bedrivs. Verksamhetens nettokostnader utgör 100 procent av kommunens skatteintäkter och statsbidrag i prognos 1 2020, vilket betyder att kostnaderna för kommunens verksamhet ligger i nivå med skatteintäkter och generella statsbidrag. Detta är inte långsiktigt ekonomiskt hållbart och åtgärder behöver sättas in på både kort och lång sikt för att kommunen ska uppnå en ekonomi i balans och inte äventyra framtida skattebetalares konsumtionsutrymme.

3.4.1.5 Finansiella intäkter och kostnader

Finansiella intäkter och kostnader	Bokslut	Budget	Delår 1	Prognos1	Budget
Belopp i miljoner kronor	2019	2020	2020	2020	avvikelse
Finansiella intäkter	666	193	116	345	152
Finansiella kostnader	-163	-28	-252	-330	-303
Finansnetto	503	165	-136	14	-151
varav utdelning Örebro Rådhus AB	44	45	0	85	40
varav kapitalförvaltning	263	105	-126	-79	-184
varav realiserade vinster/förluster inom kapitalförvaltning	178	0	-193	-193	-193
varav övrig finansverksamhet	9	15	-11	8	-6
Finansnetto exkl. realiserade vinster/förluster kapitalförvaltningen	325	165	57	207	42

Helårsprognosen för finansnettot, inklusive orealiserade förluster inom kapitalförvaltningen prognostiseras till 14 mnkr vilket är 151 mnkr lägre än budget. Avvikelsen beror främst på orealiserade förluster inom kapitalförvaltningen utifrån den negativa utvecklingen på de finansiella marknaderna utifrån coronapandemin. De orealiserade förlusterna inom kapitalförvaltningen uppgår till -193 mnkr. Exklusive orealiserade förluster inom kapitalförvaltningen uppgår finansnettot till 207 mnkr. Utdelningen från Örebro Rådhus AB uppgår till 85 mnkr vilket är 40 mnkr högre än budgeterat beroende på ändrad redovisningsprincip. Övrig finansverksamhet prognostiseras till 8 mnkr vilket är 6 mnkr lägre än budgeterat främst beroende på effekt av sänkt diskonteringsränta för pensionsavsättningen inom KPA-plan som medfört högre räntekostnad.

3.4.2 Budgetföljsamhet inom verksamhetens nettokostnader

Driftredovisning per nämnd - anslag Belopp i miljoner kronor	Delår 1 2019	Delår 1 2020	Bokslut 2019	Budget 2020	Prognos 1 2020	Budget- avvikelse	Justerad budget- avvikelse*	Budget- följsamhet
Barn och utbildning	-1 315,4	-1 344,1	-3 708,5	-3 751,3	-3 791,5	-40,2	-28,6	-1,1%
Social välfärd	-1 124,2	-1 156,7	-3 324,2	-3 216,1	-3 385,1	-169,0	-164,1	-5,3%
Samhällsbyggnad	-246,1	-240,0	-736,9	-697,6	-715,1	-17,5	-17,5	-2,5%
Vuxenutbildnings- och arbetsmarknadsnämnden	-190,5	-158,4	-539,1	-539,3	-556,9	-17,6	-15,1	-3,3%
Kommunstyrelsen	-153,5	-149,1	-412,3	-432,1	-441,6	-9,5	-9,5	-2,2%
Landsbygdsnämnden	-1,5	-2,4	-5,8	-6,2	-6,2	0,0	0,0	0,0%
Stadsrevisionen	-0,5	-0,5	-3,6	-3,9	-3,7	0,2	0,2	6,0%
Valnämnden	4,0	1,3	-2,6	-0,2	0,0	0,2	0,2	100%
Summa nämnder	-3 027,6	-3 050,0	-8 732,9	-8 646,7	-8 900,1	-253,4	-234,4	-2,9%
Tekniska nämnden, taxefinansierade verksamheter	-3,4	3,3	-13,4	0,0	-1,0	-1,0	-1,0	-
Kommunstyrelsen - kommungemensamt	-107,7	-97,1	-352,4	-487,5	-469,8	17,8	81,2	3,6%
Kommungemensamma statsbidrag	64,3	42,7	136,2	131,4	93,0	-38,4	-38,4	-29,2%
Finansiering	27,0	100,4	246,8	221,2	449,7	228,6	228,6	103,3%
Driftbudget totalt	-3 047,3	-3 000,7	-8 715,7	-8 781,7	-8 828,1	-46,4	36,0	-0,5%
Avgår interna poster								
Verksamhetens kostnader/intäkter	-3 047,3	-3 000,7	-8 715,7	-8 781,7	-8 828,1	-46,4	36,0	-0,5%

* Justerad budgetavvikelse: Den budgetavvikelse nämnden har efter ianspråktagande av eget kapital. t.ex i anspråktagande av överfört resultat intraprenader, Digitaliseringsmedel samt Sociala investeringar totalt 82 miljoner kronor.

Den samlade prognosen för verksamhetens nämnder vid delår 1 redovisar en negativ avvikelse på 253 mnkr eller -234 mnkr när avvikelsen justeras med ianspråktagande av överfört resultat för intraprenaderna och för insatser finansierade av eget kapital. Det motsvarar en budgetavvikelse på -2,9 procent i relation till budget. Utvecklingen signalerar att mer behöver göras för att realisera effekthemtagning av satsningar och beslutade åtgärdsplaner och effektiviseringskrav behöver verkställas. Samtliga programområden, Vuxenutbildning och arbetsmarknad samt Kommunstyrelsens egen verksamhet redovisar negativa budgetavvikelser. Orsakerna är flera, demografisk påverkan och volymökningar på grund av samhällsutveckling och omvärldsförändringar skapar större avvikelser än beräknat samtidigt som flera tidigare identifierade budgetavvikelser kvarstår. Även om utvecklingen inom några områden börjar visa på en inbromsning med anledning av genomförda effektiviseringsåtgärder så är inte utvecklingen i den nivå som behövs för att gå in i 2021 med en budget i balans. Se vidare i kapitel fem för mer detaljerad information kring nämndernas ekonomiska utfall.

På budgetdagen aviserades behov av en översyn över kommunens utbud, ambition och vilka förutsättningar som nämnder och bolag har för att bedriva sin verksamhet samt främja en kultur som skapar incitament för förnyelse utifrån befintliga resurser.

En översyn av övergripande resursbedömningsmodell pågår men kommer inte vara klar inför budget 2021. Ett viktigt syfte är att utifrån fakta kring demografi-, volym- och samhällsutveckling, i kombination med analys av nämndens förutsättningar, ska resultera i ett välgrundat beslutsunderlag för att kunna fördela medel där de behövs bäst.

3.4.2.1 Fördelning av budgetavvikelse

Örebro kommun upprättar två delårsrapporter per år, den 30 april och den 31 augusti. Delårsrapporten i augusti utgör kommunens officiella delårsrapport som precis som årsredovisningen granskas av kommunens revisorer. I delårsrapporterna görs prognoser på utfallet för året.

Fördelning av budgetavvikelse	Prognos april	Prognos augusti	Bokslut december
Belopp i miljoner kronor			
Nämndernas samlade budgetavvikelse	-253		
Taxefinansierad verksamhet	-1		
Kommungemensamt, finansiering exklusive tomträtter och exploatering	159		
Tomträttsverksamheten	19		
Exploateringsverksamheten	30		
Budgetavvikelse verksamhetens nettokostnader exkl. avskrivningar	-46		
Avskrivningar	-18		
Budgetavvikelse verksamhetens nettokostnader inkl. avskrivningar	-64		
Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning	1		
Finansnetto	-151		
Årets resultat	-3		
Budgeterat resultat - överskott	211		
Budgetavvikelse	-214		
Satsningars finansiering via ianspråktagande av markeringar i eget kapital	94		
Budgetavvikelse med hänsyn tagen till ianspråktagande av eget kapital	-131		
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	163		

3.4.2.2 Ianspråktagande av eget kapital

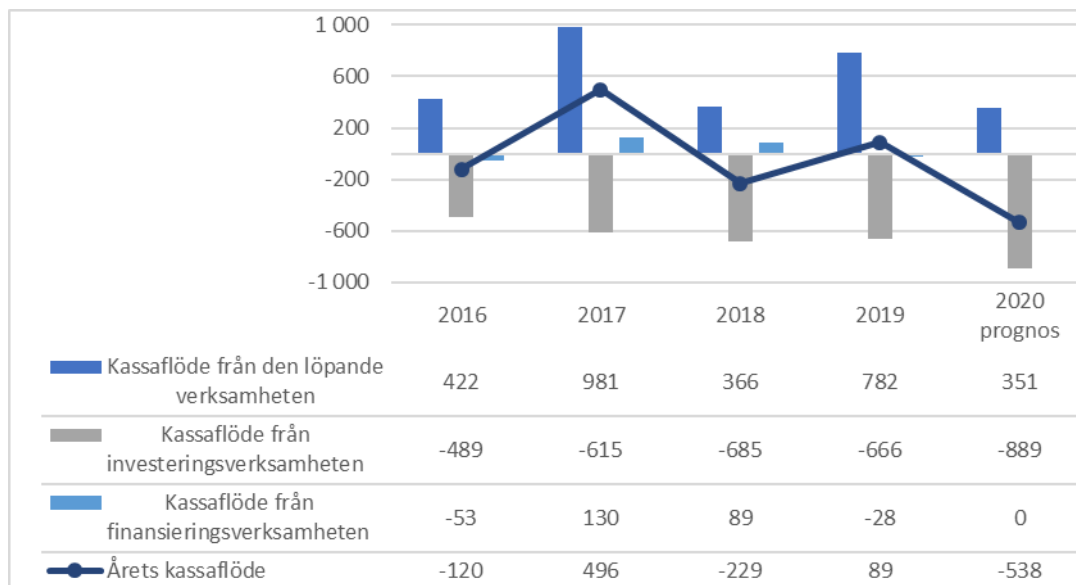
Det finns markeringar i eget kapital som ska finansiera särskilda satsningar samt för verksamheter som har andra ekonomiska styrprinciper. Det är bland annat intraprenader, balansräkningsenheter, satsningar via digitaliseringsmedel och Sociala investeringar. I prognoserna för de nämnder som har någon sådan verksamhet redovisas en justerad budgetavvikelse i en kolumn i driftnämndstabellen, längst till höger, där nämndernas resultat tillgodogörs medel från markeringar i eget kapital motsvarande förbrukade medel. Totalt prognostiseras 94 mnkr av eget kapital förbrukas.

3.4.3 Skattesats

Senaste förändring av skattesatsen var 2016 då den höjdes med 50 öre som en konsekvens av volymökningar inom förskola, skola samt vård och omsorg. Skattesatsen ligger kvar på 21,35 kronor vilket är något högre än jämförbara kommuner och högre än snittet i riket.

3.4.4 Kassaflödesanalys

Årets kassaflöde prognostiseras till -538 mnkr (+89 mnkr 2019). Kassaflödet från den löpande verksamheten består av årets resultat där återläggning av ej likviditetspåverkande poster i form av avskrivningar m.m. ingår. Från verksamheten prognostiseras kassaflödet till 351 mnkr. Det är en minskning med 431 mnkr och beror till stor del på att prognosen för årets resultat är negativt och är 410 mnkr lägre i år jämfört med 2019. Kassaflödet från investeringsverksamheten är negativt och prognostiseras till -889 mnkr (-666 mnkr 2019). Kassaflödet från finansieringsverksamheten väntas bli 0 i år och redovisar förändringen mellan in- och utlåning inom internbanken mellan åren.

3.4.4.1 Investeringar

Kommunens investeringar Belopp i miljoner kronor	Utfall Delår 1 2020			Prognos 1 2020		
	Inkomster	Utgifter	Netto	Budget	Prognos	Avvikelse
Barn och utbildning	0,0	-5,6	-5,6	-75,6	-32,4	43,2
Social välfärd	0,0	-1,6	-1,6	-40,1	-19,6	20,5
Samhällsbyggnad	1,5	-70,0	-68,5	-991,6	-469,0	522,5
varav exploatering	0,5	-10,9	-10,5	-225,9	-152,0	73,9
varav fastigheter	0,0	-1,3	-5,8	-187,6	-87,0	100,6
varav trafik och miljö	0,3	-9,9	-9,7	-235,9	-64,1	171,8
varav park och gata	0,5	-20,1	-19,5	-149,1	-65,5	83,5
Vuxenutbildnings- o arbetsmarknadsnämnden	0,0	-0,6	-0,6	-3,8	-2,9	1,0
Kommunstyrelsen	0,0	-1,4	-1,4	-9,7	-9,7	0,0
Tekniska nämnden, taxefinansierad verksamhet	0,0	-64,7	-64,7	-561,3	-355,7	205,6
Summa Skattefinansierad verksamhet	1,5	-79,2	-77,7	-1 120,9	-533,6	587,3
Summa Taxefinansierad verksamhet	0,0	-64,7	-64,7	-561,3	-355,7	205,6
Totalt kommunens investeringar	1,5	-143,9	-142,4	-1 682,2	-889,3	792,9

Investeringar inom skattefinansierad verksamhet

De skattefinansierade investeringarna i kommunens regi prognostiseras till 534 mnkr, vilket är 587 mnkr lägre än beslutad budget. (Kommunens skattefinansierade investeringar uppgick till 478 mnkr i bokslutet 2019.) Den främsta orsaken till den stora budgetavvikelsen är att kommunens investeringsnivåer är så pass höga att de föranleder behov av rejäla revideringar. Konsekvenserna av höga investeringsnivåer är att de ökande kapitalkostnaderna kräver omprioriteringar inom budgetramen och därmed tränger undan övriga verksamhetskostnader, exempelvis personalkostnader. Det har ännu inte tagits beslut om en reviderad investeringsbudget, men Programnämnd samhällsbyggnad har nedreviderat sin investeringsplan för skattefinansierad verksamhet med drygt 200 mnkr (cirka 24 procent) under våren.

Investeringar inom taxefinansierad verksamhet

De taxefinansierade investeringarna prognostiseras till 356 mnkr. Det innebär en budgetavvikelse på 206 mnkr. Av de taxefinansierade verksamheternas budget sticker den nya högreservoaren Lyra ut med 120 mnkr, motsvarande cirka 26 procent av vatten- och avloppsverksamhetens totala budget på 456 mnkr. Hittills i år har endast 3 mnkr förbrukats av budgeten för Lyra.

Vatten och avloppsverksamheten har under de senaste åren endast förbrukat omkring hälften av sin budget. Även i år prognostiserar verksamheten en betydande budgetavvikelse på 200 mnkr. Förutom vatten och avlopp är även avfallsverksamheten och fordonsgasverksamheten sk. affärsverksamheter (de är inte skattefinansierade), men investeringsnivåerna är av betydligt mindre omfattning. Avfallsverksamheten prognostiserar ingen avvikelse mot sin totala budget på 15 mnkr och fordonsgasverksamheten antas endast förbruka 1 mnkr under året, vilket medför en positiv budgetavvikelse på 6 mnkr.

Barn och utbildning

Inom programområde Barn och utbildning finns investeringsanslag för inköp av inventarier, till exempel digitala hjälpmedel till grundskola och gymnasieskola. Prognosen för årets investeringar uppgår till 32 mnkr, vilket är en budgetavvikelse på 43 mnkr.

Social välfärd

Inom programområde Social välfärd finns ett budgeterat investeringsanslag, för inventarier och hus i enskilt läge, på totalt 40 mnkr. Prognosen för årets investeringar är 20 mnkr, vilket är en budgetavvikelse med 20 mnkr.

Samhällsbyggnad

Över 90 procent av kommunens investeringsbudget tillskrivs programområde Samhällsbyggnad, som både investerar i skattefinansierad verksamhet och taxefinansierad verksamhet. Inom programområdet finns också höga investeringar i exploateringsprojekt. För de skattefinansierade exploateringsinvesteringarna uppskattas en budget varje år.

Programområdet har investerat i en takt de senaste åren som har inneburit att kapitalkostnaderna och andra driftkostnadskonsekvenser till slut inte har kunnat hanteras inom budgetramen. Därför har en inventering skett för att identifiera vilka investeringsprojekt som kan strykas. Programområdet har nedreviderat sin investeringsplan för de skattefinansierade investeringarna under våren med över 200 mnkr.

Den största budgetavvikelsen prognostiseras för trafik- och miljöinvesteringar (172 mnkr). Trafik- och miljöinvesteringarna har reviderats ner med ca 94 mnkr i investeringsplanen och ytterligare investeringar beräknas inte bli av den omfattningen i år som har budgeterats, bland annat 25 mnkr i lägre nettoutgifter för allmän platsmark vid Kulturkvarteret. Budgeterade trafikinvesteringar uppgår till 49 mnkr i gång- och cykelbanor, gator, med mera. Kollektivtrafikinvesteringarna uppgår till 18 mnkr i år men ökar betydligt kommande budget- och planperiod då implementeringen av *Bus Rapid Transit* planeras.

För året finns stora investeringar i kultur- och fritidsfastigheter (86 mnkr), däribland i Karslund, Småbåtshamnen, Mellringe idrottsplats och Trängens idrottsplats. Budgeten för gata och park på cirka 150 mnkr, innehåller i huvudsak underhåll och reinvesteringar. Exploateringsverksamheten har nedreviderat sin investeringsplan från 226 mnkr till 152 mnkr.

Vuxenutbildning och arbetsmarknad

Vuxenutbildnings- och arbetsmarknadsnämnden har enbart inventarieanslag i sin investeringsbudget. Nämnden prognostiserar en positiv budgetavvikelse på 1 mnkr jämfört med budgeterade 4 mnkr.

Kommunstyrelsen

Även kommunstyrelsen har enbart inventarieanslag i sin budget i år på totalt 10 mnkr, som tros förbrukas under året. Av dessa utgör IT-investeringar 70 procent.

Investeringsprogrammet

Investeringar binder kapital under lång tid och påverkar det ekonomiska utrymmet för att finansiera välfärden. Kommunens egna investeringar, i skattefinansierad och taxefinansierad

verksamhet, sammanställs i en investeringsbudget, som följs upp i delårsrapporterna och i årsredovisningen (ovan). Investeringarna i kommunens verksamhetslokaler sker i huvudsak i något av de kommunala bolagens regi och är därmed inte att betrakta som kommunens egna investeringar. När investeringar görs av någon annan än kommunen i kommunala lokaler, medför det framtida hyreskostnader och andra driftkostnader för kommunen.

Behovet av nya verksamhetslokaler har varit stort de senaste åren, i takt med befolkningsutvecklingen. Framöver ökar behovet av verksamhetslokaler ytterligare och det blir viktigt med en strategi för att möta de ökade driftkostnaderna utan att tumma på kvaliteten i verksamheterna.

Behovet av verksamhetslokaler inom Barn och utbildning

Sedan 2012 äger och förvaltar det kommunala bolaget Futurum skolor och förskolor som upplåts till kommunen. Det har investerats för betydande belopp i förskolor och skolor de senaste åren. Åren 2015–2019 har antalet barn och elever ökat med 10 procent (2 102 barn och elever). Under samma period har hyreskostnaderna för förskolor och skolor ökat med 100 procent (297 mnkr).

De närmaste tio åren behöver kommunen fortsätta tillskapa fler platser för barn och elever i förskola och skola. Den utökade timplanen för undervisning i idrott och hälsa medför därtill ett behov av att utöka antalet idrottshallar. Om kostnadsökningen per barn och elev under de kommande tio åren skulle motsvara den kostnadsökning som skett 2015–2019, måste personal- och övriga verksamhetsresurser prioriteras bort till förmån för ökade hyror, i en utsträckning som inte är hållbar. För att inte riskera sämre måluppfyllelse måste kommunen istället se till att inte lokalytorna utökas i större utsträckning än vad som krävs i förhållande till antalet barn och elever. En kapacitetsutredning från 2019 visar att det finns kapacitet i grundskolans befintliga lokaler för fler elever. Under våren har Programnämnd barn och utbildning reviderat ned budget- och planperiodens (år 2020–2024) investeringsplan med cirka 70 mnkr.

Det är också viktigt att se över kommunens egna riktlinjer för friyta per elev, som ofta blir en fördyrande omständighet. Det är även möjligt att utöka andelen elever i fristående skolor och på så sätt sörja för en del av det utökade behovet av lokaler via skolpengen. Det är dock viktigt att kommunen har en övergripande strategi för hela koncernen avseende fördelningen mellan verksamhetslokaler i egen regi och hos fristående aktörer.

Behovet av verksamhetslokaler inom Social välfärd

Precis som i fallet med Barn och utbildning, sker de flesta investeringarna inom Social välfärd av ett kommunalt fastighetsbolag – ÖBO Omsorg. Behovet av särskilda boendeplatser och gruppboendestäder kommer att öka framöver i och med att vårdbehovet ökar. Kommunen behöver bygga 2–3 gruppboendestäder per år, ett nytt vård- och omsorgsboende vartannat år samt flera trygghetsboenden. Dessutom behöver andra boendelösningar inom både funktionsstödsområdet och äldreomsorgen utredas för att möta ökade krav på individanpassade behov. Enligt investeringsprogrammet ska Social välfärds driftkostnader till följd av investeringar öka med 124 procent 2021 och ytterligare drygt 100 procent 2022.

Kulturkvarteret

En stor investering som färdigställs i år är Kulturkvarteret, som byggs av det kommunala bolaget Örebroporten. Nästa år kommer kommunstyrelseförvaltningens driftkostnader i form av hyra, kapitalkostnader för inventarier och vårdskapsorganisation att öka med 31 mnkr, inklusive en hyresrabatt motsvarande 4 mnkr de första fem åren.

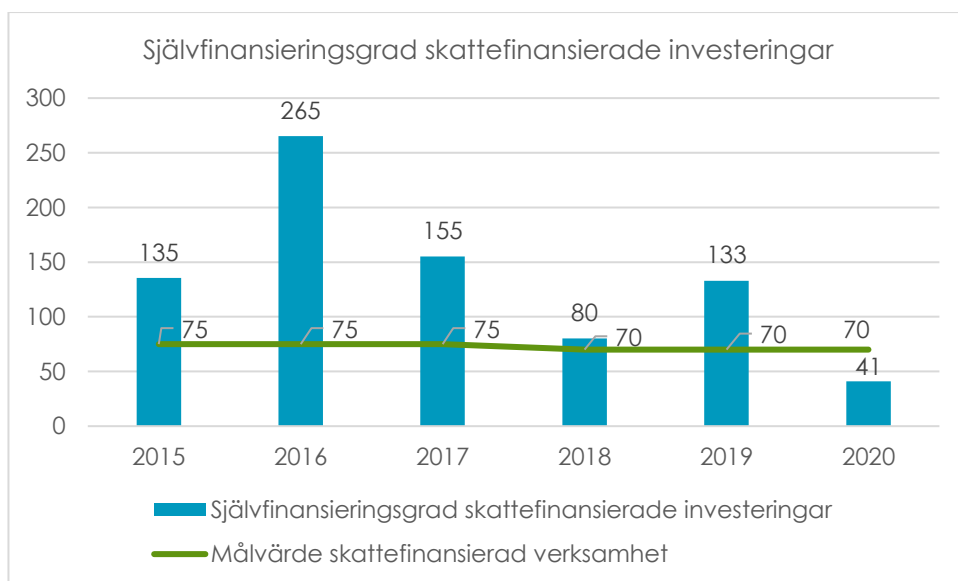
3.4.4.2 Mål för Investeringar

Enligt det finansiella målet ska självfinansieringsgraden för kommunens investeringar för skattefinansierad verksamhet ska vara lägst 70 procent. Självfinansieringsgraden av

investeringar mäter hur stor andel av investeringarna som kan finansieras med årets resultat och avskrivningar. Ett värde som understiger 100 procent innebär att kommunen behöver använda överskottslikviditet eller låna till investeringar och att det långsiktiga handlingsutrymmet minskar.

Självfinansieringsgraden för årets skattefinansierade investeringar prognostiseras till 41 procent. Kommunens budgeterade självfinansieringsgrad, efter överförda ej utnyttjade anslag från föregående år, uppgår till 39 procent. Investeringsbudgeten ska revideras under året.

Generellt sett ökar investeringarna markant hos programnämnderna Barn och utbildning samt Social välfärd kommande planperiod. Investeringsstakten enligt investeringsprogrammet kommer att fortsätta vara en utmaning för kommunen och kan komma att kräva tuffa prioriteringar i driftbudgeten.

3.4.5 Balansräkning

Balansomslutningen uppgår till 27 717 mnkr vilket är 574 mnkr högre än vid årsskiftet. Exkluderas den koncerninterna in- och utlåningen inom internbanken och det gemensamma koncernkontot så uppgår balansomslutningen till 11 882 mnkr. Det egna kapitalet har minskat med 334 mnkr som beror på delårsresultatet. Pensionsförpliktelsen som redovisas som ansvarsförbindelse har ökat med 17 mnkr.

3.4.5.1 Mål för långsiktigt finansiellt handlingsutrymme – soliditet

Soliditet är ett mått på kommunens långsiktiga finansiella handlingsutrymme. Den visar hur stor del av kommunens tillgångar som har finansierats med skatteintäkter. Ju högre soliditet, desto lägre skuldsättning har kommunen. För att få en bättre bild över kommunens totala handlingsutrymme inkluderas även de pensionsförpliktelser som återfinns utanför balansräkningen i måttet. Den finansiella samordningen i kommunkoncernen via in- och utlåning genom kommunens internbank ökar balansomslutningen och därmed minskas soliditeten. Därför räknas internbankens påverkan på balansräkningen bort vid beräkning av soliditeten. Enligt de finansiella målen ska soliditeten som lägst uppgå till 50 procent. Soliditeten har försämrats under året och uppgår till 49 procent vilket är lägre än det finansiella målet. Att soliditeten försämrats beror främst på minskat eget kapital utifrån att kommunens delårsresultat är negativt.

3.4.5.2 Finansiella nettotillgångar

I de finansiella nettotillgångarna ingår alla de finansiella tillgångar som kommunens beräknar omsätta på 10–20 års sikt. Måttet speglar den tidsrymd som ligger mellan soliditet och

kassalikviditet och kan uttryckas som medellång betalningsberedskap. Nettotillgångarna har minskat med 321 mnkr under året och uppgår till 3 708 mnkr.

3.4.5.3 Kassalikviditet

Kassalikviditeten är ett mått på kommunens kortsiktiga handlingsberedskap. Måttet består av kortfristiga fordringar, placeringar och kassa relaterat till kortfristiga skulder. Kassalikviditeten uppgår till 99 procent och har ökat med 13 procentenheter jämfört med föregående år.

Normalt eftersträvas ett riktvärde på 100 procent i kassalikviditeten vilket innebär att korta tillgångar är lika stora som korta skulder.

Balansräkning	2016	2017	2018	2019	Delår 1
Belopp i miljoner kronor					
TILLGÅNGAR	22 537	24 780	26 377	27 143	27 717
Materiella anläggningstillgångar	4 096	4 425	4 936	5 362	5 419
Finansiella anläggningstillgångar	13 197	14 489	15 682	15 906	16 306
- varav internbank	12 212	13 526	14 737	14 967	15 255
Omsättningstillgångar	5 244	5 867	5 759	5 875	5 992
- varav placerade medel	3 897	4 116	4 244	4 382	4 085
- varav kassa och Bank	331	608	251	201	786
EGET KAPITAL OCH SKULDER	22 539	24 781	26 377	27 143	27 717
Eget kapital	7 853	8 372	8 535	9 044	8 710
Avsättningar	539	549	618	695	757
Skulder	14 147	15 860	17 225	17 404	18 250
- varav internbank	12 250	13 608	14 808	15 008	15 748
Ansvarförbindelse pensioner	3 070	3 009	2 915	2 831	2 848
Borgensförbindelser	930	865	860	849	849
Balansomslutning exklusive internbank	10 217	11 037	11 385	12 036	11 882
Soliditet exkl. Internbank inkl. ansvarförbindelse pensioner	47%	49%	49%	52%	49%
Finansiella nettotillgångar	3 952	4 154	3 875	4 029	3 708
Kassalikviditet	85%	80%	87%	86%	99%

3.4.5.4 Låneskuld och borgen

Kommunens internbank hanterar den externa upplåningen för kommunkoncernen.

Kommunens långfristiga låneskuld uppgår till 15 752 mnkr vid årsskiftet, en ökning med 740 mnkr jämfört med föregående år. Internbankens låneskuld uppgår till 15 748 mnkr och vidareutlåningen till de kommunala bolagen uppgår till 15 364 mnkr. Kommunens utnyttjade borgensåtagande inklusive koncerninterna lån uppgår till 15 364 mnkr, vilket är en ökning med 396 mnkr. Åtagandet rör i huvudsak (99,9 procent) bolagen inom kommunkoncernen. Örebro kommuns borgensansvar uppgår vid årsskiftet till 734 mnkr exkl. utnyttjade checkkrediter (849 mnkr inklusive utnyttjade checkkrediter). Bolagen inom kommunkoncernen står för 97,9 procent av kommunens totala borgensförbindelse.

3.4.5.5 Pensionsåtagande

Kommunens pensionsåtagande uppgår totalt till 3 558 mnkr, en ökning med 80 mnkr.

Kommunens externa placeringar av pensionsmedel motsvarar 42 procent av pensionsåtagandet eller hela avsättningen till pensioner och 28 procent av ansvarförbindelsen.

Pensionsåtagande	2016	2017	2018	2019	Delår 1
Avsatt till pensioner, mnkr	458	496	569	647	710
Ansvarförbindelse, mnkr	3 070	3 009	2 915	2 831	2 849
Summa Pensionsåtagande	3 528	3 505	3 484	3 478	3 558
Externt placerade pensionsmedel (marknadsvärde), mnkr	1 339	1 394	1 386	1 552	1 500
Andel av pensionsåtagandet som täcks av placerade medel (mv), %	38%	40%	40%	45%	42%
Andel av ansvarförbindelsen som täcks av placerade medel (mv), %	29%	30%	28%	32%	28%

3.4.5.6 Kapitalförvaltning

Kommunens långsiktiga kapitalförvaltning är uppdelad på två förvaltningsområden: långfristig likviditetsförvaltning och pensionsförvaltning. Syftet med den långfristiga likviditetsförvaltningen är att erhålla en god avkastning och skapa förutsättningar för att minska effekten av de likviditetsmässiga påfrestningar som följer av framtida åtaganden. Syftet med pensionsförvaltningen är att skapa en långsiktig likviditetsreserv för kommunens framtida utbetalningar av pensionsåtaganden. Målet är att långsiktigt värdesäkra kommunens pensionsskuld. Båda förvaltningsområdena följer samma placeringsreglemente och har samma långsiktiga avkastningsmål – 1,5 procent real årlig avkastning – enligt Kommunfullmäktiges fastställda placeringspolicy. Placeringar sker i aktiefonder och räntefonder. Portföljerna är placerade med 68 procent i räntebärande värdepapper samt med 31 procent i svenska och globala aktiefonder. Enligt kommunens placeringspolicy får andelen aktier variera mellan 0 och 40 procent med normalfördelningen 35 procent. Durationen i ränteförvaltningen får maximalt uppgå till 6 år och uppgår för närvarande till 3,2 år. Avkastningen i portföljerna under året uppgår till -3,3 procent vilket är 4,2 procentenheter lägre än avkastningsmålet och 0,5 procentenheter lägre än index.

Kapitalförvaltning	Pensionsmedelsförvaltning			Långfristig likviditetsförvaltning		
	2018	2019	Delår 1	2018	2019	Delår 1
Marknadsvärde, andel %						
- Räntebärande värdepapper	67	64	68	67	64	68
- Svenska aktier	16	18	15	16	18	15
- Globala aktier	17	18	16	17	18	16
- Likvida medel	0	0	1	0	0	1
Marknadsvärde, mnkr	1 386	1 552	1 500	2 410	2 434	2 202
Bokfört värde, mnkr	1 383	1 583	1 504	2 413	2 325	2 210
Insatt kapital, mnkr	619	619	619	2 150	1 900	1 740
Avkastning portfölj, %	-0,4	12,0	-3,3	-0,4	12,0	-3,3
Jämförelseindex, %	-0,2	11,9	-2,8	-0,2	11,9	-2,8
Avkastningsmål enligt policy, %	3,5	3,4	0,9	3,5	3,4	0,9
Duration, år	2,7	2,6	3,2	2,7	2,6	3,2
Resultat kapitalförvaltning, mnkr	-8	100	-52	-14	162	-72
Orealiserade vinster/förluster, mnkr	4	65	-74	-3	112	-117

4 Finansiella rapporter och tillämpade redovisningsprinciper

4.1 Resultaträkning

Belopp i miljoner kronor	Not	Kommunen					
		Delår 1 2019	Delår 1 2020	Bokslut 2019	Budget 2020	Prognos 1:2020	Avvikelse
Verksamhetens intäkter	2	805,1	848,6	2 414,0	*	*	*
Verksamhetens kostnader	3	-3 852,5	-3 849,3	-11 129,6	*	*	*
- varav jämförelsestörande poster	4	24,6	30,6	72,4	65,0	97,1	32,1
Avskrivningar och nedskrivningar	5	-82,6	-86,6	-254,5	-245,0	-263,0	-18,0
Verksamhetens nettokostnader		-3 130,0	-3 087,3	-8 970,2	-9 026,7	-9 091,1	-64,4
Skatteintäkter	6	2 302,0	2 246,9	6 934,8	7 176,8	6 889,9	-287,0
Generella statsbidrag och utjämning	7	646,5	642,7	1 939,6	1 896,1	2 184,1	288,0
Verksamhetens resultat		-181,5	-197,7	-95,8	46,2	-17,1	-63,3
Finansiella intäkter	8	318,3	115,7	666,0	120,0	344,6	224,6
Finansiella kostnader	9	-35,2	-252,1	-163,3	45,0	-330,4	-375,4
- varav jämförelsestörande poster	10	254,8	-172,8	366,8	-	-172,8	-172,8
Resultat efter finansiella poster		101,6	-334,1	406,8	211,2	-2,9	-214,1
Extraordinära poster		-	-	-	-	-	-
Årets resultat	11	101,6	-334,1	406,8	211,2	-2,9	-214,1
Finansiering via eget kapital		36,4	19,5	104,8	-	94,3	94,3
Resultat inkl. ianspråktaget eget kapital		137,9	-314,6	511,6	211,2	91,4	-119,9

* Relevanta värden saknas till följd av nettobudgetering.

Jämförelsestörande poster 2019: I verksamhetens nettokostnader ingår vinster/förluster från försäljning av anläggningstillgångar med 5 mnkr och exploateringsresultat med 67 mnkr. I finansnettot ingår realiserade reavinster/förluster med 191 mnkr, orealiserade reavinster/förluster med 178 mnkr samt effekt av ändrad diskonteringsränta på pensionskulden inkl. löneskatt med -3 mnkr. I Finansnettot för koncernen ingår reavinster med 538 mnkr.

Jämförelsestörande poster prognos 2020: I verksamhetens nettokostnader ingår vinster/förluster från försäljning av anläggningstillgångar med 2 mnkr och exploateringsresultat med 95 mnkr. I finansnettot ingår realiserade reavinster/förluster med 34 mnkr, orealiserade reavinster/förluster med -193 mnkr samt effekt av ändrad diskonteringsränta på pensionskulden inkl. löneskatt med -13 mnkr.

4.2 Kassaflödesrapport

Kassaflödesrapport för kommunens samlade verksamhet

Belopp i miljoner kronor	Not	Kommunen		
		Delår 1 2019	Delår 1 2020	Bokslut 2019
Den löpande verksamheten				
Periodens/årets resultat		101,6	-334,1	406,8
Utbetalningar för ianspråktaga avsättningar	21-22	-6,4	-5,6	-17,2
Justering för ej likviditetspåverkande poster	27	146,3	150,1	393,8
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital		241,5	-189,6	783,4
Ökning (-)/minskning (+) förråd, lager, exploateringsfastigheter	16	-2,2	22,2	-65,8
Ökning (-)/minskning (+) kortfristiga fordringar	17	76,1	149,1	82,0
Ökning(+)/minskning (-) kortfristiga skulder	24	-126,6	94,3	-17,8
Kassaflöde från den löpande verksamheten		188,8	76,0	781,7
Investeringsverksamheten				
Investering i immateriella anläggningstillgångar	12	-	-	-
Investering i materiella anläggningstillgångar (-)	*	-174	-143,9	-704,5
Investeringsbidrag till materiella anläggningstillgångar	*	3,8	1,5	21,0
Försäljning av materiella anläggningstillgångar (+)	*	9,9	3,3	17,2
Investering i finansiella tillgångar (-)	15	-	-	-0,8
Försäljning av finansiella tillgångar (+)	16	-	-	1,5
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-159,8	-139,1	-665,6
Finansieringsverksamheten				
Nyupptagna lån (+)	23	-379,9	751,2	197,0
Nyupptagna lån, leasing (+)	23	-	-	-
Amortering av skuld (-)	23	-	-	-0,1
Ökning långfristiga fordringar (-)	15	-2 353,0	-5 306,5	-13 555,0
Minskning av långfristiga fordringar (+)	15	2 723,0	4 906,5	13 330,5
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		-9,9	351,2	-27,6
Utbetalning av bidrag till statlig infrastruktur				-
Årets kassaflöde		19,1	288,1	88,5
Likvida medel vid årets/periodens början	18-19	4 494,7	4 583,4	4 494,8
Likvida medel vid årets/periodens slut	18-19	4 513,8	4 871,5	4 583,4
Räntebärande nettotillgång/skuld				
Räntebärande nettotillgång/skuld vid årets början		3 838,4	3 896,7	3 838,4
Räntebärande nettotillgång/skuld vid årets slut		3 762,5	4 085,5	3 896,7

*Se avsnitt drift- och investeringsredo visning

4.3 Balansräkning

Belopp i miljoner kronor	Not	Kommunen		
		Delår 1 2019	Delår 1 2020	Bokslut 2019
TILLGÅNGAR				
Anläggningstillgångar		20 335,6	21 724,9	21 268,0
Immateriella anläggningstillgångar	12	0,3	-	-
Materiella anläggningstillgångar	13-14	5 023,7	5 419,0	5 361,8
- mark, byggnader och tekniska anläggningar		3 996,6	4 317,7	4 250,6
- pågående nyanläggningar		548,2	616,7	614,4
- fordon, maskiner och inventarier		479,0	484,5	496,7
Finansiella anläggningstillgångar	15	15 311,6	16 306,0	15 906,2
Omsättningstillgångar		5 748,0	5 992,2	5 875,4
Förråd m.m.	16	156,6	198,0	220,3
Kortfristiga fordringar	17	1 077,6	922,6	1 071,7
Kortfristiga placeringar	18	4 269,1	4 085,5	4 382,2
Kassa och bank	19	244,6	786,1	201,2
SUMMA TILLGÅNGAR		26 083,6	27 717,1	27 143,4
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER				
Eget kapital	20	8 680,0	8 709,9	9 044,1
- periodens resultat		101,6	-334,1	406,8
- resultatutjämningsreserv		160,0	160,0	160,0
Övrigt eget kapital		8 418,4	8 884,0	8 477,3
Avsättningar		685,0	757,4	694,9
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	21	637,1	709,9	647,3
Övriga avsättningar	22	47,9	47,5	47,6
Skulder		16 718,6	18 249,8	17 404,3
Långfristiga skulder	23	10 494,4	12 382,6	10 813,3
Kortfristiga skulder	24	6 224,2	5 867,3	6 591,0
Summa kortfristiga skulder				
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		26 083,6	27 717,1	27 143,4
PANTER OCH ANSVARSFÖRBINDELSER				
Panter och därmed jämförliga säkerheter				
- Ställda säkerheter	26	-	-	-
Ansvarsförbindelser				
- Pensionsförpliktelser som inte har tagits upp bland skulderna eller avsättningarna	21	2 906,6	2 848,5	2 831,1
- Övriga ansvarsförbindelser				
<i>Borgensåtaganden</i>	25	859,4	848,8	848,8
Övrigt	26	0,5	0,5	0,5

4.4 Noter till resultaträkning, kassaflödesrapport och balansräkning

Not 1: Tillämpade redovisningsprinciper

Delårsrapporten har upprättats i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) och Rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning (RKR).

Tillämpade redovisningsprinciper har ändrats sedan det senaste upprättade bokslutet (2019). Inom internbanken har en del av den långfristiga skulden omklassificerats till kortfristiga skulder i enlighet med RKR R7 Finansiella tillgångar och finansiella skulder.

Uppllysning om tillämpade internredovisningsprinciper

I Övergripande strategier och budget (ÖSB) som är Örebro kommuns styrdokument för budget och uppföljning finns ett antal ekonomistyrningsprinciper som rör bland annat ekonomi i balans, hantering av anspråktagande av eget kapital, överfört resultat samt resultatutjämningsreserv. Här beskrivs också förutsättningar för driftredovisningen, bland annat avseende nivå och beräkningssätt för personalomkostnadspålägg och internränta.

Ett utvecklingsarbete pågår med att ta fram ett ramverk för ekonomistyrning i Örebro kommun. Syftet med riktlinjen är att ge en överblick av ekonomistyrningen i Örebro kommun och att ange hur verksamheterna ska tillämpa ekonomistyrningen för att arbeta för en ekonomi i balans och bidra till god ekonomisk hushållning. En utgångspunkt är att det ska finnas en kungömsam hantering och tydlighet i styrningen av ekonomiska principer. En del är den interna styrningen av flöden i driftredovisningen, där bland annat principer för internprissättning tas fram.

I driftredovisningen hanteras för närvarande ett antal kommunövergripande kostnadsposter genom interndebering, hyra av fordon, hyra av lokaler, kost (några undantag råder) samt vissa data- och telefonitjänster. Självkostnadsprincip är utgångspunkten. Utöver detta hanteras ett antal interna kostnadsfördelningar inom och mellan nämnder. När Programnämnder fördelar resurser till interna (och externa utförare) kan detta ske i form av budgetanslag men också i form av interna intäkter, där äldreomsorgs- och funktionsstödsverksamheterna i konkurrensutsatta verksamheter ersätts genom interna intäkter månadsvis.

Med undantag för interndeberingarna så sker inga schablonfördelningar av kostnaden för kommunövergripande verksamheter i den löpande driftredovisningen (detta görs enbart i efterhand i samband med redovisningen av räkenskapsammandraget).

Avvikelse från grundläggande redovisningsprinciper

I anskaffningsvärdet för en tillverkad anläggningstillgång ska utgifter som är direkt hänförliga till produktionen av tillgången samt en skälig andel av indirekta tillverkningskostnader räknas in. Kommunen tillämpar tidredovisning med ett funktionsbaserat timpris som inkluderar utgifter som inte är direkt hänförliga eller kan anses som skälig andel av indirekta kostnader. Kommunen har påbörjat en omställning och planerar att genomföra en förändring under året genom att räkna om timpriserna så att de endast innehåller sådana utgifter som får ingå i anskaffningsvärdet.

Den nya lagstiftningen och normering ställer högre krav på vad som ska redovisas avseende kommunens koncernföretag. I delår 1 redovisas endast kommunen och koncernen separat, och konsolidering av resultatet sker i samband med årsredovisningen, då kommunen har för avsikt att redovisa mer detaljer avseende kommunkoncernen.

Värdering och omräkningsprinciper

Värdering och omräkningsprinciper för tillgångar, avsättningar och skulder anges under respektive rubrik.

Jämförelsetal

Under året har ett byte av redovisningsprincip för klassificering av finansiella skulder genomförts, och samtliga jämförelsetal i de finansiella rapporterna är justerade.

Sammanställda räkenskaper och kommunala koncernföretag

En fullständig sammanställd redovisning upprättas i samband med årsbokslut. I samband med delårsrapport med prognos 2 upprättas en förenklad sammanställd redovisning, då den nya lagstiftningen inte längre ställer krav på sammanställd redovisning i delårsrapporten. Dock är kommunkoncernens samlade prognos av vikt och behovet av en förenklad sammanställd redovisning kvarstår.

RESULTATRÄKNING

Jämförelsestörande poster

Som jämförelsestörande poster betraktas poster som är sällan förekommande och överstiger 10 mnkr. Realisationsvinster och förluster vid försäljning av anläggningstillgångar, realiserade och orealiserade värdeförändringar inom finansiella tillgångar samt intäkter och kostnader till följd av exploateringsverksamheten redovisas alltid som jämförelsestörande.

Extraordinära poster

En post klassificeras som extraordinär om händelsen som ger upphov till posten saknar ett tydligt samband med kommunens normala verksamhet, är av sådan typ att den inte förväntas inträffa ofta eller regelbundet samt uppgår till ett väsentligt belopp.

Under 2020 pågår Covid-19 pandemin och Örebro kommun har fattat beslut om att detta är en extraordinär händelse enligt Lag (2006:544) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap. På nationell nivå har det fattats beslut om statliga krispaket. Pandemin påverkar kommunens ekonomi på ett sådant sätt att det skulle kunna betraktas som extraordinär händelse i resultaträkningen. Örebro kommun följer utvecklingen inom området inför delårsrapport med prognos 2 och upprättandet av årsredovisningen.

Intäkter

Skatteintäkter

Den preliminära slutavräkningen för skatteintäkter baseras på SKL:s aprilprognos i enlighet med RKR R2 Intäkter. Kommunalskatten periodiseras, det innebär att kommunen i bokslutet har bokfört en preliminär slutavräkning för 2019 och periodens del av preliminär slutavräkning för 2020.

Övriga intäkter

Offentliga Investeringsbidrag och anslutningsavgifter tas upp som en förutbetalad intäkt enligt RKR R2 Intäkter, redovisas bland långfristiga skulder och periodiseras över anläggningstillgångens nyttjandeperiod. Investeringsbidrag som inte är ett offentligt bidrag resultatförs när förpliktelsen är uppfylld. Redovisningsprincip ändrades 2019.

Utdelning

Utdelning från kommunkoncernföretagen redovisas efter att beslut har fattats på bolagsstämman, normalt året efter räkenskapsåret, enligt RKR R2 Intäkter.

Kostnader

Räkenskapsrevision

Den sammanlagda kostnaden för de kommunala revisorernas granskning av bokföring, delårsrapport och årsredovisning beräknas uppgå till 0,4 mnkr för 2020.

Avskrivningsmetod

Avskrivning av immateriella och materiella anläggningstillgångar görs för den beräknade nyttjandeperioden med linjär avskrivning baserad på anskaffningsvärdet exklusive eventuellt restvärde. På tillgångar i form av mark, konst och pågående arbeten görs inga avskrivningar. I periodens avskrivningar totalt för kommunen ingår 0,2 mnkr för avskrivningar på bostadsrätter. Bostadsrätter redovisas under finansiella anläggningstillgångar.

BALANSRÄKNING

Tillgångar

Anskaffningsvärde materiella anläggningstillgångar

Tillgångar avsedda för stadigvarande bruk eller innehav med en nyttjandeperiod om minst tre år, klassificeras som anläggningstillgång om anskaffningsvärdet överstiger ett halvt prisbasbelopp. Undantag kan göras för vissa fastighetsutgifter, undantagen är akuta åtgärder, kostnader för komponenter som understiger 300 000 kronor eller del av komponent som understiger 10 procent av komponentens anskaffningsvärde.

Ränteutgifter aktiveras inte. Kommunen tillämpar konsekvent huvudmetoden och redovisar ränteutgifter som en kostnad i resultaträkningen det räkenskapsår de hänförs till.

Nyttjandeperiod för immateriella anläggningstillgångar

En immateriell anläggningstillgång är en identifierbar icke-monetär tillgång utan fysisk form. Kommunens immateriella anläggningstillgångar består främst av licenser och är samtliga externt förvärvade. Den genomsnittliga nyttjandeperioden är fyra år, och samtliga immateriella anläggningstillgångar helt avskrivna.

Nyttjandeperiod för materiella anläggningstillgångar

En materiell anläggningstillgång är en tillgång som ger kommunen framtida ekonomiska fördelar eller den servicepotential som har samband med innehavet och kommer kommunen till del. Kommunens materiella anläggningstillgångar är antingen förvärvade eller tillverkade. Avskrivningar påbörjas när tillgången tas i bruk. För tillgångar där nyttjandeperioden styrs i avtal används avtalsperioden som avskrivningstid. För tillgångar där anskaffningsvärdet uppgår till minst 100 prisbasbelopp och med identifierbara komponenter med nyttjandeperioder som överstiger 10 år tillämpas komponentredovisning.

Tillämpad tid för avskrivningar för mark, byggnader och tekniska anläggningar är mellan 5–100 år och genomsnittlig nyttjandeperiod är 31 år. Mark och större delen av komponenten väggkropp skrivs inte av.

Tillämpad tid för avskrivningar för maskiner, fordon, inventarier och konst är mellan 3–20 år och genomsnittlig nyttjandeperiod är 6 år. Konst skrivs inte av.

Bidrag till infrastruktur

Kommunen har inga lämnade bidrag till infrastruktur.

Exploateringsredovisning

Exploateringsverksamheten redovisas som en omsättningstillgång och värderas till det lägsta av anskaffningsvärde och verkligt värde på balansdagen. Intäkterna bokförs i enlighet, med RKR R2, succesivt i takt med att tomträttsförsäljning sker och matchas mot kalkylerade kostnader. När exploateringsområdet är färdigt och avslutat sker en slutavräkning mot faktiska kostnader.

Finansiella instrument

Kommunens placeringsportföljer inom kapitalförvaltningen är avsedda att täcka framtida åtaganden och är i enlighet med RKR R7 Finansiella tillgångar och finansiella skulder klassificerade som omsättningstillgång, kortfristiga placeringar. Placerade medel är föremål för försäljning och kan inte betraktas som stadigvarande. Förvaltning av medel inom kapitalförvaltningen regleras i av Kommunfullmäktige antagen placeringspolicy för Örebro kommun. Den nya kommunala redovisningslagstiftningen anger att samtliga placerade medel ska värderas till marknadsvärde på balansdagen. I delår 1 uppgår orealiserade förluster till 193,1 mnkr, det finns inga orealiserade vinster. Orealiserade vinster och förluster redovisas som jämförelsestörande poster.

Säkringsredovisning

All extern upplåning i koncernen ska samordnas enligt den koncerngemensamma finanspolicyn, vilket innebär att Örebro kommun står för extern upplåning till koncernens bolag som sedan vidareutlånas via koncerninterna lån till bolagen. Räntevillkoren för de koncerninterna lånen baseras på Stibor 90 dagar plus en intern räntemarginal som täcker upplåningskostnaderna. I de fall kommunen gör en upplåning med fast ränta så används en ränteswap som omvandlar lånet till rörlig ränta för att kommunen inte ska ha någon ränterisk. Inlåningen i internbanken med rörlig ränta matchas mot utlåning med rörlig ränta. I de fall kommunen upptar lån i utländsk valuta så valutasäkras alla flöden till SEK. Örebro kommun har per den 30 april 2020 tre utestående derivatkontrakt avseende ränteswappar med ett totalt nominellt belopp på 500 mnkr och en valutaränteswap med 308 mnkr i nominellt belopp. Kommunen bedömer att ovanstående säkringsinstrument kvalificerar sig för säkringsredovisning i enlighet med RKR R8 Derivat och säkringsredovisning. Användandet av derivat har inte haft någon påverkan på kommunens resultaträkning. Räntekostnaden har minskat med 3,8 mnkr genom användandet av räntederivat. Eftersom all upplåning vidareutlånas till bolagen så har även kommunens ränteintäkt minskat med samma belopp. Marknadsvärdet för kommunens derivat är positivt och uppgår till 34,8 mnkr per den 30 april 2020.

Skulder och eget kapital

Eget kapital

Kommunen har markeringar i eget kapital för verksamheter som regleras via särskilda regelverk eller annan lagstiftning. Regelverk för intraprenader respektive digital arbetsplats hanterar över- respektive underskott och deras ackumulerade resultat markeras via eget kapital. VA och Avfall regleras via särskilda lagstiftningar som ställer krav på särredovisning, Avfalls ackumulerade över- respektive underskott och VA:s ackumulerade underskott markeras via eget kapital.

Kommunen har också markeringar i eget kapital för särskilda insatser för kostnadsänkande åtgärder. Markeringarna har gjorts i samband med tidigare års stora engångsintäkter. Dessa särskilda insatserna är Sociala investeringar, Digitalisering, Den växande kommunen samt Strukturförändringar inom hemvården. Tidigare års exploateringsresultat har markerats för framtida kapitalkostnader. Mer information om samtliga markeringar finns i bilaga.

Avsättningar och ansvarsförbindelser

Avsättning eller ansvarsförbindelse för pensionsförpliktelser

Kommunen redovisar sina pensionsåtagande enligt blandmodellen och i enlighet med RKR R10 Pensioner. Blandmodellen innebär att avtalspensioner som intjänats före 1998 redovisas som en ansvarsförbindelse och avtalspensioner som intjänats från och med 1998 samt samtliga garanti- och visstidspensioner redovisas som avsättning.

Förpliktelser för pensionsåtagande för anställda i kommunen är beräknade enligt RIPS17. Pensionsskultsberäkning på utfästelser enligt KPA-planen är gjord enligt föreskrifter om

försäkringstekniska grunder som finansinspektionen har föreskrivit (FFFS 2007:24) och beräkningen är gjord enligt tryggandelagens bestämmelser. Beräkningarna för pensioner baseras på uppgifter per 8 april 2020 från KPA. Senaste kända aktualiseringsgrad är 96 procent.

Visstidsförordnanden för förtroendevalda som ger rätt till särskild avtalspension redovisas som avsättning när det är troligt att de kommer att leda till utbetalningar. För avtal med samordningsklausul utgår beräkningen från de förhållanden som är kända vid bokslutstillfället. Om inget annat är känt görs beräkningen utifrån att ingen samordning kommer att ske.

Den del av pensionsåtagandet som redovisas som ansvarsförbindelse som avser avtalspensioner har ökat med 14 mnkr mellan den 31 december 2019 till den 30 april 2020, men beräknas minska på helår med 67 mnkr.

Örebro kommun har beslutat att betala ut maximalt belopp av den avgiftsbestämda ålderspensionen. För 2020 regleras det löpande men senast under första halvåret 2021 och beräknas på helår till 199 mnkr och är bokförd som en kortfristig skuld med 80 mnkr i delår 1 varav 10 mnkr avser 2019 års kostnader.

Den särskilda löneskatten på pensionskostnaden har periodiserats. 2020 års löneskatt för perioden belastar resultatet.

Övriga avsättningar och ansvarsförbindelser

Avsättningar redovisas enligt RKR R9 Avsättningar och ansvarsförbindelser, när kommunen har en befintlig förpliktelse som uppstått genom ett kontrakt, lagstiftning eller annan laglig grund och det är troligt att ett utflöde av resurser kommer att krävas för att reglera förpliktelsen. Avsättningarna är värderade till den bästa uppskattningen av det belopp som kommer att krävas för att reglera förpliktelsen på balansdagen.

Avsättning för återställande av deponi

För återställandet av deponier rekommenderas att en avsättning görs motsvarande uppskattade kostnader för återställandet. Atleverket fick sin ansökan till miljödomstolen om att få fortsätta att deponera till år 2025 på nuvarande deponi beviljad den 6 december 2007. Enligt den senaste fonderingskalkylen uppgår de kvarvarande kostnaderna för sluttäckning till 45,1 mnkr vid en diskonteringsränta på 3 procent. Hittills har uttag på 30,5 mnkr gjorts från avsättningen. Arbetet med sluttäckningen pågår mellan 2008 och 2025.

Övriga ansvarsförbindelser

Örebro kommun förvaltar egna medel åt privatpersoner motsvarande 0,5 mnkr. Kommunen förvaltar också hushållskassor för boende i gruppbostad, de redovisas bland övriga kortfristiga skulder.

I kommunens framtida åtaganden för operationell leasing ingår hyrcyklar till personalen med 14 mnkr för kostnader innevarande år, 12 mnkr är beräknade kostnader för kommande 12 månader och därefter 7 mnkr som beräknade kostnader för kommande 13–60 månader.

Långfristiga skulder

Redovisning av leasingavtal

I enlighet med RKR R5 Leasing, redovisas finansiellt leasade objekt som anläggningstillgångar och skulder i balansräkningen. Tillgångsslagen maskiner, inventarier och modulbyggnader är prövade och redovisas som operationell leasing. I minimileaseavgiften ingår anskaffningspriset exklusive restvärdet samt 12,5 procent moms.

Övriga långfristiga skulder

Kommunen redovisar investeringsbidrag som uppfyller kriterierna för ett offentligt bidrag samt anslutningsavgifter som övriga långfristiga skulder enligt RKR R2 Intäkter. Anslutningsavgiften ska främst täcka investeringskostnaden för va-ledningen. I samband med en anslutning finns vissa mindre driftskostnader, som administrationsomkostnader, men dessa har bedömts vara av mindre omfattning, varför hela anslutningsavgiften periodiseras.

Kortfristiga skulder

Inom internbanken har en del av den långfristiga skulden omklassificerats till kortfristiga skulder i enlighet med RKR R7 Finansiella tillgångar och finansiella skulder. VA-verksamheten redovisar vid ett överuttag en förutbetalad intäkt, skuld till abonnenterna som en kortfristig skuld. Sedan 2018 har VA-verksamheten ett ackumulerat negativt resultat vilket istället redovisas som negativt eget kapital. Det skall återställas inom tre år.

Borgen

Örebro kommuns borgensåtagande per 30 april 2020 är totalt 8 253 mnkr, av detta avser 7 404 mnkr solidarisk borgen till Kommuninvest. Örebro kommun har som medlem i Kommuninvest ett ansvar gentemot bolagets motparter för bolagets samtliga åtaganden. Detta borgensåtagande är begränsat till den enskilde medlemmens andel av bolagets samtliga åtaganden. Denna andel bestäms utifrån medlemmens insatskapital i förhållande till det totala andelskapitalet i Kommuninvest ekonomisk förening.

Särredovisning

Kommunen bedriver Vatten och avlopps- respektive Avfallsverksamhet i förvaltningsform. Dessa verksamheter regleras av Lagen om allmänna vattentjänster (2006:412) respektive Miljöbalkens avfallsförordning (2011:927). Huvudprincipen är dessa två verksamheter helt ska finansieras med avgifter för utförda tjänster till sina abonnenter. Avgifterna ska baseras på självkostnadsprincipen och lagstiftaren ställer krav på särredovisning. Resultat och balansräkning för Vatten och avlopp- respektive Avfallsverksamheten redovisas i bilaga till årsredovisningen.

Transparensdirektivet

Lagen om insyn i vissa finansiella förbindelser m.m. (2005:590), den så kallade transparenslagen, ställer krav på öppen och separat redovisning för vissa verksamheter i offentliga företag om nettoomsättningen överstiger lagens tröskelvärde på 40 miljoner euro. Kravet gäller om kommunen överstiger tröskelvärdet två år i rad. Prövning av transparensdirektivet sker i samband med årsredovisningen.

Belopp i miljoner kronor	Kommunen		
	2019	2020	2019
	Delår 1	Delår 1	Bokslut
Not 2: Verksamhetens intäkter			
Försäljningsintäkter	22,1	18,7	63,2
Skatt och avgifter	219,6	229,4	664,6
- konsumtionsavgifter va/avfall	81,6	89,9	250,1
- barnomsorg	35,1	36,5	115,2
- äldre och funktionshindrade	13,0	13,3	39,3
Hyror och arrenden	92,0	97,7	267,7
Bidrag	315,9	305,3	926,6
- staten	292,7	278,6	859,7
Försäljning av verksamhet och konsulttjänster	112,3	91,1	346,4
Exploateringsintäkter	29,7	67,0	102,5
Tomträttsintäkter	12,6	36,5	31,8
Realisationsvinster	0,9	2,9	11,2
Summa	805,1	848,6	2 414,0

Belopp i miljoner kronor	Kommunen		
	2019	2020	2019
	Delår 1	Delår 1	Bokslut
Not 3: Verksamhetens kostnader			
Löner och sociala avgifter	-2 159,1	-2 181,3	-6 002,5
Pensionskostnader	-161,5	-146,6	-415,8
Inköp av anläggnings- och underhållsmaterial	-43,0	-71,3	-160,1
Bränsle, energi- och vatten	-29,6	-27,1	-76,6
Köp av huvudverksamhet	-539,7	-536,5	-1 668,1
Lokal- och markhyror	-386,9	-401,6	-1 146,0
Lämnade bidrag	-181,6	-179,9	-566,3
Realisationsförluster och utrangeringar	-3,1	-0,8	-5,8
Tjänster	-271,3	-232,4	-836,7
Varor	-76,6	-71,7	-251,8
Summa	-3 852,5	-3 849,3	-11 129,6

Belopp i miljoner kronor	Kommunen		
	2019	2020	2019
	Delår 1	Delår 1	Bokslut

Not 4: Jämförelsestörande poster i verksamhetens nettokostnader

Jämförelsestörande intäkter			
Realisationsvinster för anläggningstillgångar	4,7	2,9	11,2
Realisationsvinster försäljning bostadsrätter	-	-	-
AFA återbetalning	-	-	-
Intäkter exploateringsverksamheten	30,7	67,0	102,6
Försäljning av tre tomrätter**	-	-	-
Summa jämförelsestörande intäkter	35,4	70,0	113,8
Jämförelsestörande kostnader			
Kostnader exploateringsverksamheten	-7,7	-38,5	-35,6
Realisationsförluster för anläggningstillgångar	-3,1	-0,8	-5,8
Summa jämförelsestörande kostnader	-10,8	-39,3	-41,4
Summa	24,6	30,6	72,4

Not 5: Avskrivningar och nedskrivningar

Avskrivningar immateriella tillgångar	-0,2	-	-0,4
Avskrivningar byggnader och anläggningar	-42,7	-45,9	-132,4
Avskrivningar maskiner och inventarier	-39,3	-40,7	-120,8
Avskrivning Maskiner och inventarier på leasingavtal	-0,4	0,0	-0,9
Årets avskrivningar	-82,6	-86,6	-254,5
Summa	-82,6	-86,6	-254,5

Not 6: Skatteintäkter

Preliminära skatteintäkter	2 329,1	2 386,7	6 987,2
Slutavräkning ¹⁾	-0,1	-74,6	3,5
Preliminär slutavräkning ²⁾	-30,3	-68,9	-65,8
Skatteväxling gymnasieresor	3,3	3,7	9,9
Summa	2 302,0	2 246,9	6 934,8

Not 7: Generella statsbidrag och utjämning

Inkomstutjämning	499,4	511,1	1 498,3
Kostnadsutjämning	-39,0	-88,0	-117,0
Införandebidrag	-	18,0	-
Regleringsbidrag	35,8	53,1	107,5
Generellt bidrag från staten	16,1	18,5	50,8
Utjämningsbidrag LSS	51,4	44,8	154,3
Kommunal fastighetsavgift	82,7	85,2	245,7
Summa	646,5	642,7	1 939,6

Belopp i miljoner kronor	Kommunen		
	2019	2020	2019
	Delår 1	Delår 1	Bokslut

Not 8: Finansiella intäkter

Ränteintäkter internbank	5,8	28,4	38,2
Ränteintäkter, likviditetsförvaltning	18,1	20,5	45,1
Ränteintäkter pensionsförvaltning	10,6	13,5	27,4
Ränteintäkter övriga	2,4	3,0	3,2
Borgensavgifter/räntetillägg	13,2	14,0	40,6
Utdelningar koncernbolag	-	0,0	44,0
Reavinster, försäljning finansiella anläggningstillgångar	-	-	1,3
Reavinster aktier, räntebärande värdepapper likviditetsförvaltning	27,8	26,6	122,4
Reavinster aktier, räntebärande värdepapper pensionsförvaltning	8,2	8,4	72,6
Övriga finansiella intäkter	2,8	1,3	9,0
Summa Finansiella intäkter exklusive värdering	88,9	115,7	403,8
Orealiserade reavinster, värdering, likviditetsförvaltning	140,2	0,0	161,8
Orealiserade reavinster, värdering, pensionsförvaltning	89,2	0,0	100,4
Summa Finansiella intäkter inklusive värdering	318,3	115,7	666,0

Not 9: Finansiella kostnader

Räntekostnader, Internbank	-6,5	-27,7	-39,6
Ränta på pensionskuld	-17,2	-25,2	-22,1
Räntekostnader, övrigt	-2,1	-2,5	-7,1
Reaförluster aktier, räntebärande värdepapper Internbank	-	-1,5	-
Reaförluster aktier, räntebärande värdepapper likviditetsförvaltning	-4,7	-	-4,7
Reaförluster aktier, räntebärande värdepapper pensionsförvaltning	0,0	-	-
Reaförluster, finansiella anläggningstillgångar	-	-2,0	-
Bankkostnader, Internbank	-1,7	-0,1	-5,7
Övriga finansiella kostnader	-	-	-
Summa finansiella kostnader exklusive värdering	-32,2	-59,0	-79,2
Orealiserade reaförluster, värdering, likviditetsförvaltning	-0,5	-119,5	-49,0
Orealiserade reaförluster, värdering, pensionsförvaltning	-2,5	-73,6	-35,1
Summa finansiella kostnader inklusive värdering	-35,2	-252,1	-163,3

Not 10: Jämförelsestörande poster i finansnettot

Effekt av sänkt diskonteringsränta pensioner	-2,8	-13,3	-2,9
Realiserad kursvinst på värdepapper	36,0	35,0	196,2
Realiserad kursförlust på värdepapper	-4,7	-1,5	-4,7
Reavinst vid försäljning av finansiella tillgångar	-	-	-
Orealiserad kursvinst på värdepapper	229,4	-	262,2
Orealiserad kursförlust på värdepapper	-3,0	-193,1	-84,0
Summa	254,9	-172,8	366,8

Belopp i miljoner kronor	Kommunen		
	2019 Delår 1	2020 Delår 1	2019 Bokslut
Not 11: Årets resultat i förhållande till balanskravet			
Årets resultat enligt resultaträkningen	101,6	-334,0	406,8
Realisationsvinster			
anläggningstillgångar	-0,9	-3,0	-12,4
Orealiserade vinster och förluster i värdepapper	-226,4	-193,0	-178,2
Återföring av realiserade vinster och förluster i värdepapper	-	-25,0	-74,1
Resultat efter balanskravsjusteringar	-125,7	-555,0	142,1
Medel till resultatutjämningsreserv	-	-	-
Medel från resultatutjämningsreserv	-	-	-
Årets balanskravsresultat	-125,7	-555,0	142,1
Medel till markeringar eget kapital	-1,6	-1,2	-13,5
Medel från markeringar i eget kapital	36,4	95,0	104,8
Summa efter markeringar i Eget kapital	-90,9	-461,2	233,4

Not 12: Immateriella tillgångar			
Ingående bokfört värde	0,4	0,0	0,4
Investeringar under året	-	-	-
Årets avskrivningar	-0,2	-	-0,4
Utgående bokfört värde	0,3	0,0	0,0
Bokfört värde totalt, immateriella tillgångar			
Anskaffningsvärde	9,2	9,2	9,2
Ackumulerade avskrivningar	-8,8	-9,2	-8,8
Årets avskrivningar	-0,2	-	-0,4
Summa	0,3	0,0	0,0

Not 13: Mark byggnader och tekniska anläggningar			
Ingående bokfört värde	3 987,6	4 250,6	3 987,6
Investeringar under året	61,1	128,9	423,8
Utrangering/avyttring/korrigerig	-9,5	-16,1	-32,2
Årets avskrivningar	-42,5	-45,7	-132,0
Överföringar från/till annat tillgångsslag	0,0	0,0	3,5
Utgående bokfört värde	3 996,6	4 317,7	4 250,6
Pågående nyanläggningar			
Ingående bokfört värde	460,2	614,4	460,2
Investeringar under året	88,0	110,8	565,6
Aktiverat under året	-	-126,6	-421,6
Övriga förändringar	-	18,0	-
Utrangeringar/omklassificeringar	-	-	10,2
Utgående bokfört värde	548,2	616,7	614,4
Bokfört värde totalt mark, byggnader och tekniska anläggningar			
Anskaffningsvärde	5 679,0	6 133,5	6 020,7
Ackumulerade avskrivningar	-1 641,3	-1 770,1	-1 638,080
Årets avskrivning	-41,1	-45,7	-132,0
Summa	3 996,6	4 317,7	4 250,6

Belopp i miljoner kronor	Kommunen		
	2019 Delår 1	2020 Delår 1	2019 Bokslut
Not 14: Maskiner, fordon, inventarier och konst			
Ingående bokfört värde	488,3	496,7	488,3
Investeringar under året	31,3	30,5	145,5
Försäljningar	-	-1,1	-0,8
Utrangering/avyttring/korrigerig	-0,9	-0,9	-14,6
Årets avskrivningar	-39,7	-40,7	-121,7
Övriga förändringar	-0,1	-	-
Utgående bokfört värde	479,0	484,5	496,7
Bokfört värde totalt, maskiner, fordon, inventarier och konst			
Anskaffningsvärde	1 618,8	1 649,4	1 642,0
Ackumulerade avskrivningar	-1 111,4	-1 124,2	-648,528
Årets avskrivningar	-28,4	-40,7	-496,736
Summa	479,0	484,5	496,7

Not 15: Finansiella anläggningstillgångar			
Värdepapper, andelar och bostadsrätter			
Aktier	227,0	227,0	227,0
Andelar och grundfondskapital	95,0	95,1	95,0
Bostadsrätter	18,5	18,1	18,4
Summa	340,5	340,2	340,4
Utlämnade lån			
Kommunala bolag	698,6	698,6	698,6
Landsting	0,3	0,3	0,3
Föreningar och stiftelser	14,8	14,7	14,8
Företag	1,5	-	-
Summa	715,2	713,6	713,7
Utlämnade lån internbank, koncernen			
Futurum Fastigheter i Örebro AB	3 624,0	3 974,0	3 824,0
Kumbro Vind AB	274,8	260,4	264,0
Kumbro Stadsnät AB	168,0	168,0	168,0
Västerporten AB	300,0	315,0	315,0
ÖBO Omsorgsfastigheter AB	578,0	628,0	628,0
ÖBO Husaren AB	290,0	290,0	290,0
Örebrobostäder AB	6 677,0	7 077,0	6 877,0
Örebroporten Fastigheter AB	2 343,0	2 543,0	2 493,0
Summa	14 254,8	15 255,4	14 859,0
-varav kortfristig fordran Kumbro Vind AB, amortering nästkommande år	-7,2	-7,2	-10,8
Övriga långfristiga fordringar			
Långfristig fordran jämkad moms koncernbolag, fastighetsförsäljning	8,4	3,9	3,9
Övriga	-	-	-
Summa	8,4	3,9	3,9
Summa finansiella anläggningstillgångar	15 311,6	16 306,0	15 906,2

Not 16: Förråd m.m.			
Förråd	6,4	7,3	6,8
Exploateringsfastigheter	127,6	170,4	192,1
Tomträttsfastigheter småhus	22,6	20,3	21,3
Summa	156,6	198,0	220,3

Från och med 2015 tillämpas en ny redovisningsprincip för exploateringsverksamheten. Från och med 2015 tillämpas successiv vinstavräkning för sålda tomter. Upparbetade resultat från 2014 och tidigare direktbokades mot ingående eget kapital 2015. Upparbetade investeringar 2014 och tidigare har omklassificerades i samband med bokslut 2015 till anläggningstillgångar.

Belopp i miljoner kronor	Kommunen		
	2019	2020	2019
	Delår 1	Delår 1	Bokslut

Not 17: Kortfristiga fordringar			
Statsbidragsfordringar			
Flyktningar	24,3	23,2	8,5
Fordran avseende särskild moms-kompensation	46,9	59,0	89,9
Kommunal fastighetsavgift/skatter	113,1	128,9	123,8
Övriga statsbidragsfordringar	0,7	4,7	4,4
Summa	185,0	215,9	226,7
Övriga omsättningsstillgångar			
Interimsfordringar	579,3	484,7	389,9
Upplupna ränteintäkter	8,8	13,0	5,0
Upplupna skatteintäkter, inbetald preliminär skatt	19,8	9,8	10,7
Kortfristig del av långfristig fordran	13,7	1,6	1,6
Nästkommande års amortering koncernbolag	7,2	7,2	10,8
Kortfristig fordran jämkad moms koncernbolag, fastighetsförsäljning	-	-	4,5
Kortfristig fordran, anteciperad utdelning Örebro Rådhus AB	44,0	-	-
Övriga fordringar	2,0	1,3	1,7
Summa	674,7	517,7	424,2

Kortfristig fordran inom koncernkontot			
Futurumfastigheter AB	-	-	62,0
Länsmusiken i Örebro AB	-	2,3	-
Örebrobostäder AB	77,0	-	104,2
Örebro Rådhus AB	23,9	18,2	15,2
Örebroporten Fastigheter AB	-	8,6	-
Örebro Regionens Science Park AB	-	-	0,9
Summa	100,9	29,1	182,3
Kundfordringar	116,9	160,0	238,6
Summa kortfristiga fordringar	1 077,6	922,6	1 071,7

Not 18: Kortfristiga placeringar			
Likviditetsförvaltning	2 782,9	2 592,6	2 723,2
Pensionsförvaltning	1 486,2	1 492,9	1 480,1
Orealiserad värdeförändring	-	-	179,0
Summa	4 269,1	4 085,5	4 382,2

Not 19: Kassa och bank			
Bank och giro	244,6	786,1	201,2
Summa	244,6	786,1	201,2
Summa omsättningsstillgångar	5 748,0	5 992,2	5 875,4

Belopp i miljoner kronor	Kommunen		
	2019	2020	2019
	Delår 1	Delår 1	Bokslut

Not 20: Eget kapital			
Eget kapital (IB)	8 578,4	9 044,1	8 534,5
Korrigerad ingående värde eget kapital			
- Rättning ej tidigare aktiverade offentliga investeringsbidrag	-	-0,2	-
Tidigare periodiserade investeringsbidrag och gatukostnadsersättningar	-	-	102,8
Årets resultat	101,6	-334,1	406,8
Resultatutjämningsreserv	160,0	160,0	160,0
Markeringar	573,9	968,7	1 061,1
- eget kapital avfall	90,9	91,5	89,9
- eget kapital VA	-7,7	-18,3	-20,0
- konjunktur- och strukturbuffert	200,0	200,0	200,0
- AFA-medel (åter från 2005 och 2006)	0,0	-	-
- AFA-medel (åter från 2004)	0,2	-	0,2
- digitaliseringsåtgärder	143,6	48,3	104,9
- Den växande kommunen	-	32,4	34,4
- Strukturförändringar inom hemvården	25,0	6,5	9,3
- Digital arbetsplats	-4,2	-36,3	-29,4
- sociala investeringar	79,5	82,3	84,4
- överfört resultat intraprenader	46,6	35,7	56,7
- exploateringsfastigheter	*	526,5	530,7
Eget kapital (UB)	8 680,0	8 709,9	9 044,1

*Beräkning saknas för delår 1 2019

Belopp i miljoner kronor	Kommunen		
	2019	2020	2019
	Delår 1	Delår 1	Bokslut
Not 21: Avsättning till pensioner och liknande förpliktelser			
Specifikation avsatt till pensioner			
Avtalspensioner	397,3	443,0	407,8
- förmånsbestämd ålderspension	340,5	390,7	355,9
- särskild avtalspension	4,0	-	-
- pension till efterlevande	6,7	7,9	7,3
- PA-KL pensioner	46,0	44,9	44,5
- Övrigt	-	-0,5	-
Örebros särskilda pensionsplan (ÖSPP)	92,3	109,2	94,5
Särskild avtalspension- och visstidspensioner	5,8	4,0	4,488
- särskilda avtalspensioner	0,3	0,1	0,1
- visstidspensioner	5,6	4,0	4,4
- Arbetstagare som pensionerats	-	-	-
Avtalspensioner förtroendevalda ej avgångna	13,9	10,8	10,1
Avtalspensioner förtroendevalda OPF-KL	3,5	4,3	4,0
Löneskatt	124,4	138,6	126,4
Summa	637,1	709,9	647,3
Ingående avsättning avtalspensioner	349,3	407,8	349,3
Nyintjänad pension	44,1	31,2	66,1
Ränte- och beloppsuppräkringar	10,2	8,4	11,5
Sänkt diskonteringsränta	-	-	-
Övrigt	-1,4	0,4	-4,8
Årets utbetalningar	-5,1	-4,8	-14,3
Löneskatt	96,4	107,5	98,9
Summa avsättning	493,6	550,4	506,7
Ingående avsättning ÖSPP	87,6	94,5	87,6
Nyintjänad pension	-	-	-
Ränte- och beloppsuppräkringar	1,0	0,9	3,1
Ändrad diskonteringsränta	2,2	10,7	2,3
Övrigt	1,7	3,4	2,1
Årets utbetalningar	-0,1	-0,3	-0,7
Löneskatt	22,3	26,5	22,9
Summa avsättning	114,8	135,6	117,5
Ingående avsättning ÖK-SAP	4,8	4,5	4,8
Ränte- och beloppsuppräkringar	0,1	0,1	0,2
Sänkt diskonteringsränta	-	-	-
Arbetstagare som pensionerats	-	-	-
Övrigt	1,4	-0,2	0,8
Årets utbetalningar	-0,5	-0,4	-1,3
Löneskatt	1,4	1,0	1,1
Summa avsättning	7,3	5,0	5,6
Ingående avsättning förtroendevalda	13,2	10,1	13,2
Nyintjänad pension	0,4	0,5	0,8
Ränte- och beloppsuppräkringar	0,2	0,2	0,7
Ändrad diskonteringsränta	-	-	-
Överfört till ordinarie beräkning	-	-	-4,6
Löneskatt	3,2	2,6	2,5
Summa avsättning	17,1	13,4	12,6
Ingående avsättning förtroendevalda OPF-KL	3,2	4,0	3,2
Avgiftsbestämd ålderspension	-	-	-
Nyintjänad pension	0,3	0,3	0,9
Löneskatt	0,8	1,0	1,0
Summa avsättning	4,3	5,4	5,0
Utgående avsättning	637,1	709,9	647,3
Avtalspensioner som intjänats före 1998 redovisas som en ansvarsförbindelse	2 334,6	2 289,5	2 275,5
Förtroendevalda	4,3	3,5	2,9
Löneskatt	567,4	556,3	552,7
Summa	2 906,4	2 849,3	2 831,1

Belopp i miljoner kronor	Kommunen		
	2019	2020	2019
	Delår 1	Delår 1	Bokslut
Ingående ansvarsförbindelse	2 341,8	2 275,5	2 341,8
Pensionsutbetalningar	-44,1	-46,8	-137,4
Ränte- och beloppsuppräkringar	56,6	58,6	73,5
Ändringar av försäkringstekniska grunder	-	-	-
Aktualisering	-	-	-
Effekter Ädel-reglering	-	-	-
Övrigt	-19,6	2,1	-2,4
Löneskatt	566,4	555,4	552,0
Delsumma ansvarsförbindelse	2 901,0	2 844,9	2 827,6
Ingående ansvarsförbindelse förtroendevalda	4,2	2,9	4,2
Pensionsutbetalningar	-	-	-
Ränte- och beloppsuppräkringar	0,0	0,1	0,2
Ändrad diskonteringsränta	-	-	-
Nyintjänad pension	-0,2	0,2	0,3
Överfört till ordinarie beräkning	-	-	-1,9
Löneskatt	1,0	0,8	0,7
Delsumma förtroendevalda	5,1	3,9	3,5
Utgående ansvarsförbindelse totalt	2 906,1	2 848,8	2 831,1
Not 22: Övriga avsättningar			
Avsättning för återställande av deponi			
Ingående bokfört värde	45,9	45,1	45,9
Förändring av nuvärdet	-	-	-
Uttag	-0,6	-0,1	-0,9
Utgående bokfört värde	45,4	45,0	45,1
Avsättning för sanerings- och markarbeten Rörströmsälven 10 (Öknaskolan)			
Ingående bokfört värde	0,9	0,9	0,9
Årets avsättning	-	-	-
Uttag	-	-	-
Utgående bokfört värde	0,9	0,9	0,9
Avsättning parkeringsfriköp			
Ingående bokfört värde	1,6	1,6	1,6
Årets avsättning	-	-	-
Uttag	-	-	-
Utgående bokfört värde	1,6	1,6	1,6
Summa övriga avsättningar	47,9	47,5	47,6
Summa avsättningar	685,0	757,4	694,9
Not 23: Långfristiga skulder			
Certifikatslån	0,0	0,0	0,0
Obligationslån	3 958,0	5 658,0	4 300,0
Kommuninvest	4 800,0	5 000,0	4 800,0
Europeiska investeringsbanken	1 200,0	1 200,0	1 200,0
Summa långfristiga lån internbank	9 958,0	11 858,0	10 300,0
Lånsting	4,0	4,0	4,0
Långfristig leasingkulda	-	-	-
Övriga långfristiga lån ej internbank	-	-	-
Summa övriga långfristiga lån	4,0	4,0	4,0
Periodiserade anslutningsavgifter	351,6	391,8	381,6
Periodiserade gatukostnadsersättningar	61,0	-	-
Periodiserade investeringsbidrag	119,9	128,8	127,6
Summa övriga långfristiga skulder	532,5	520,6	509,3
Summa långfristiga skulder	10 494,4	12 382,6	10 813,3
Kreditlöften och låneramar			
Kreditlöften	1 750,0	2 500,0	1 750,0
Checkräkningskrediter	300,0	400,0	400,0
Låneramar	0,0	600,0	600,0
Summa	2 050,0	3 500,0	2 750,0

Belopp i miljoner kronor	Kommunen		
	2019	2020	2019
	Delår 1	Delår 1	Bokslut
Låneskuldens struktur			
Kapitalbindningstid, år	3,1	3,9	3,7
Räntebindningstid, år	0,1	0,1	0,1
Räntebindningstid exkl. derivat, år	0,3	0,3	0,3
Andel lån som förfaller inom ett år,%	31,0	24,0	30,0
Ränta i genomsnitt,%	0,3	0,1	0,5
Ränta i genomsnitt exkl. derivat,%	-	0,7	0,5
Fordon			
Totala minimileaseavgifter	4,9	-	-
Nuvärde minimileaseavgifter	0,6	-	-
Därav förfall inom 1 år	0,6	-	-
Därav förfall mellan 1 - 5 år	0,0	-	-
Därav förfall senare än 5 år	-	-	-
Not 24: Kortfristiga skulder			
Leverantörsskulder	371,1	378,6	490,4
Kortfristiga lån koncernen			
Örebrobostäder AB	-	7,8	-
Örebroporten Fastigheter AB	13,1	-	72,8
Futurum Fastigheter i Örebro AB	84,0	36,5	-
Örebro Parkering AB	5,2	2,8	3,6
Örebrokompaniet AB	9,3	3,8	0,9
Länsmusiken Örebro AB	9,7	-	3,0
Kumbro utveckling AB	23,0	26,6	3,7
Örebroregionens Science Park AB	3,2	0,9	-
Vätternvatten AB	-	8,4	15,1
Övriga	0,1	0,1	0,0
Summa kortfristiga lån koncernen	147,7	87,0	99,2
Övriga kortfristiga lån			
Nästkommande års amorteringar	0,6	-	-
Certifikatslån	3 150,0	2 390,0	2 550,0
Obligationslån	1 000,0	300,0	1 158,0
Kommuninvest	300,0	1 200,0	1 000,0
Summa övriga kortfristiga lån	4 450,6	3 890,0	4 708,0
Interimsskulder			
Semesterlöneskuld	385,1	395,6	243,6
Nyintjänade pensionsförmåner, avgiftsbestämd ålderspension	79,6	78,0	189,3
Upplupna löner	16,1	22,2	15,1
Upplupna sociala avgifter	290,4	294,5	260,6
Upplupna räntekostnader	15,0	19,1	31,6
Förutbetalda hyresintäkter	8,2	0,1	1,0
Förutbetalda skatter	41,1	209,3	71,4
Övriga interimsskulder	218,9	309,7	325,3
Summa interimsskulder	1 054,4	1 328,5	1 137,9
Övriga kortfristiga skulder			
Momsskuld	15,3	14,5	-
Avfallsskatt	1,9	2,9	0,4
Särskilda punktskatter	0,3	1,3	0,4
Personalens källskatt	91,5	89,0	90,0
Fastighetsskatt	5,9	8,7	5,9
Avr. gem. hushållskassor VFH	0,7	0,7	0,6
Övriga kortfristiga skulder	84,9	65,9	58,1
Summa övriga kortfristiga skulder	200,5	183,2	155,4
Summa kortfristiga skulder	6 224,2	5 867,3	6 591,0

Belopp i miljoner kronor	Kommunen		
	2019	2020	2019
	Delår 1	Delår 1	Bokslut
Not 25: Borgensåtaganden			
Majoritetsägda bolag	722,2	735,4	736,0
- Örebrobostäder AB	110,0	110,0	110,0
- Örebro rådhus AB	500,0	500,0	500,0
- Kumbro utveckling AB	53,6	53,6	53,6
- Kumbro stadsnät AB	-	-	-
- Biogasbolaget i Mellansverige AB	58,6	71,8	72,4
Minoritetsägda företag	97,5	97,5	97,5
- Örebro läns flygplats AB	97,5	97,5	97,5
Övriga	39,7	15,2	15,3
- delägda stiftelser	4,0	4,0	4,0
- förlustansvar, egna hem	0,1	-	0,1
- övriga bostadslån	27,7	3,7	3,7
- föreningar och andra organisationer	7,9	7,5	7,5
Summa	859,4	848,1	848,8

Not 26: Övriga ansvarsförbindelser			
Ställda säkerheter			
Fastighetsinteckningar	-	-	-
Företagsinteckningar	-	-	-
Övriga ställda panter	-	-	-
Summa	-	-	-
Övriga tilläggsupplysningar			
Villkorat kapitaltillskott, mnkr			
Örebro Rådhus AB	-	-	-
ÖSK (Örebro Sportklubb)	3,9	2,7	2,7
KIF Örebro Damfotbollsförening (DFF)	2,3	2,3	2,3
Örebrokompaniet AB	-	-	-
operationell leasing			
Maskiner, fordon och inventarier, mnkr			
Redovisade kostnader innevarande år	11,0	8,5	32,8
Beräknade kostnader kommande 12 mån	22,7	21,7	20,6
Beräknade kostnader kommande 13-60 mån	10,8	11,2	10,2
Beräknade kostnader kommande 61- mån	-	-	-
Hyra fastigheter			
Avgifter med förfall inom 1 år	1 181,7	1 197,8	1 197,8
Avgifter med förfall inom 1 år men innan 5 år	2 773,8	2 606,9	2 606,9
Avgifter med förfall senare än 5 år	2 482,7	1 711,7	1 711,7
Andel antal objekt per fastighetsägare (koncern). %			
Futurum fastigheter AB	11,8%	11,7%	11,7%
Örebrobostäder AB	54,9%	54,9%	54,9%
Örebroporten Fastigheter AB	8,0%	8,0%	8,0%
Västerporten Fastigheter AB	6,0%	0,7%	0,7%
Externa fastighetsägare	24,7%	24,7%	24,7%

Not 27: Not till kassaflödesrapport, Ej likviditetspåverkande poster			
Justering för av- och nedskrivningar	80,6	85,0	248,3
Förändring avsättningar	73,6	68,1	94,3
Förändring pensioner exkl uttag	73,6	68,1	94,3
Övriga ej likviditetspåverkande poster	-7,9	-3,0	51,2
Realisationsförluster	3,1	0,8	5,8
Realisationsvinster	-4,7	-2,9	-11,2
Ränta anslutningsavgifter och bygggränta	2,1	2,3	6,7
Effekter av ändrade redovisningsprinciper	-9,3	-2,4	49,0
Övrigt	0,9	-0,8	0,8
Summa ej likviditetspåverkande poster	146,3	150,1	393,8

5 Drifts- och investeringsredovisning i kommunens nämnder

5.1 Driftsredovisning per nämnd

Driftnämnd, anslag miljoner kronor	Delår 1 2019			Delår 1 2020			Bokslut	Budget	Prognos	Budget-	Justerad
	Kostnader	Intäkter	Netto	Kostnader	Intäkter	Netto	2019 netto	2020	1 2020	avvikelse	budget-avvikelse*
Barn och utbildning	-1 624,7	309,3	-1 315,4	-1 642,5	298,4	-1 344,1	-3 708,5	-3 751,3	-3 791,5	-40,2	-28,6
Förskolenämnden	-314,0	12,3	-301,7	-313,3	13,5	-299,8	-841,9	-836,5	-841,3	-4,8	-1,3
Grundskolenämnden	-549,2	90,8	-458,4	-575,8	82,0	-493,8	-1 260,7	-1 304,5	-1 320,2	-15,6	-7,5
Gymnasienämnden	-235,7	35,1	-200,6	-234,0	38,6	-195,4	-525,6	-508,6	-525,2	-16,6	-16,6
Programnämnd barn och utbildning	-525,8	171,1	-354,7	-519,4	164,3	-355,1	-1 080,4	-1 101,7	-1 104,9	-3,2	-3,2
Social välfärd	-1 748,0	623,8	-1 124,2	-1 817,0	660,3	-1 156,7	-3 324,2	-3 216,1	-3 385,1	-169,0	-164,1
Funktionsstödsnämnden	-278,6	185,6	-93,0	-284,7	230,6	-54,1	-274,9	-148,8	-171,0	-22,2	-19,1
Socialnämnden	-222,3	23,5	-198,7	-213,2	15,1	-198,2	-566,0	-559,0	-593,3	-36,3	-36,3
Hemvårdsnämnden	-217,0	86,8	-130,2	-208,5	88,1	-120,5	-376,0	-263,5	-345,4	-81,9	-81,9
Vårdboendennämnden	-270,7	254,8	-16,0	-288,8	265,9	-22,9	-25,5	-31,2	-58,5	-27,3	-25,5
Överförmyndarnämnden	-9,2	3,6	-5,6	-5,6	1,5	-4,0	-15,2	-16,1	-16,0	0,1	0,1
Programnämnd social v välfärd	-750,2	69,5	-680,7	-816,2	59,1	-757,1	-2 066,6	-2 197,6	-2 198,9	-1,3	-1,3
Samhällsbyggnad	-859,5	613,4	-246,1	-850,2	610,2	-240,0	-736,9	-697,6	-715,1	-17,5	-17,5
Byggnadsnämnden	-11,7	6,1	-5,6	-15,1	11,3	-3,8	-8,3	-5,6	-5,6	0,0	0,0
Fritidsnämnden	-67,4	13,4	-54,0	-68,0	12,3	-55,7	-159,5	-164,7	-166,8	-2,2	-2,2
Kultur- och fritidsnämnden	-75,0	10,8	-64,2	-75,7	9,3	-66,5	-196,5	-195,4	-196,5	-1,1	-1,1
Miljönämnden	-17,8	18,8	1,0	-15,8	10,1	-5,8	-16,5	-17,9	-18,4	-0,5	-0,5
Tekniska nämnden exkl. va och avfall	-149,3	59,6	-89,7	-131,0	67,0	-63,9	-210,7	-191,0	-183,7	7,2	7,2
- fordonsgas	-2,0	2,1	0,1	-2,0	3,2	1,2	0,3	0,0	-0,3	-0,3	-0,3
Programnämnd samhällsbyggnad	-67,6	51,2	-16,4	-75,0	62,3	-12,6	-51,4	-73,8	-72,5	1,3	1,3
- kollektivtrafik	-33,5	10,6	-22,9	-24,5	0,7	-23,8	-74,6	-45,5	-66,2	-20,7	-20,7
- mark	-51,9	55,3	3,4	-48,2	46,5	-1,7	-25,5	-5,5	-6,8	-1,3	-1,3
- Lokalförsköningssavdelningen, rörelsefastigheter	-383,4	385,5	2,1	-394,8	387,4	-7,4	5,7	1,7	1,7	0,0	0,0
Vuxenutbildnings- och arbetsmarknadsnämnden	-251,7	61,2	-190,5	-224,6	66,1	-158,4	-539,1	-539,3	-556,9	-17,6	-15,1
Kommunstyrelsen	-255,6	102,2	-153,5	-250,4	101,3	-149,1	-412,3	-432,1	-441,6	-9,5	-9,5
Kommunledningen	-15,6	-0,1	-15,7	-13,2	-0,2	-13,4	-43,9	-50,8	-47,6	3,1	3,1
Kommunstyrelseförvaltningen	-240,0	102,2	-137,8	-237,2	101,5	-135,7	-368,4	-381,3	-393,9	-12,6	-12,6
Landsbyggnadsnämnden	-1,5	-	-1,5	-2,4	-	-2,4	-5,8	-6,2	-6,2	0,0	0,0
Stadsrevisionen	-0,5	-	-0,5	-0,5	-	-0,5	-3,6	-3,9	-3,7	0,2	0,2
Valnämnden	-0,3	4,3	4,0	-0,1	1,4	1,3	-2,6	-0,2	0,0	0,2	0,2
Summa nämnder	-4 741,8	1 714,2	-3 027,6	-4 787,6	1 737,7	-3 050,0	-8 732,9	-8 646,7	-8 900,1	-253,4	-234,4
Tekniska nämnden, taxefinansierade verksamheter	-119,0	115,6	-3,4	-121,5	124,8	3,3	-13,4	0,0	-1,0	-1,0	0,1
Va	-72,3	66,6	-5,7	-73,0	74,7	1,7	-12,3	-	0,1	0,1	0,1
Avfall	-46,7	49,0	2,3	-48,6	50,1	1,6	-1,0	-	-1,1	-1,1	0,0
Kommunstyrelsen - kommungemensamt	-132,8	25,1	-107,7	-123,2	26,1	-97,1	-352,4	-487,5	-469,8	17,8	92,0
Till kommunstyrelsens förfogande	-	-	0,0	-4,1	-	-4,1	0,0	-241,7	-150,2	91,5	91,5
Kommungemensamma verksamheter	-64,8	20,9	-43,9	-68,3	22,9	-45,5	-177,5	-161,2	-160,7	0,5	0,5
Satsningar finansierade via eget kapital	-40,6	4,2	-36,4	-22,7	3,2	-19,5	-92,7	-	-74,2	-74,2	0,0
Nerikes brandkår	-27,4	-	-27,4	-28,1	-	-28,1	-82,1	-84,6	-84,6	0,0	0,0
Kommungemensamma statsbidrag	0,0	64,3	64,3	-1,3	44,0	42,7	136,2	131,4	93,0	-38,4	-38,4
- flyktingstatsbidrag m.m.	-	42,6	42,6	-1,3	29,7	28,4	92,9	82,1	55,0	-27,1	-27,1
- maxtaxa barnomsorg	-	21,7	21,7	-	14,3	14,3	43,3	49,3	38,0	-11,3	-11,3
Finansiering	-15,5	42,5	27,0	-5,8	106,2	100,4	246,8	221,2	449,7	228,6	228,6
Personalförsäkring	76,4	-	76,4	94,3	-	94,3	254,6	283,4	287,0	3,6	3,6
Ersättning sjuklönekostnader	-	-	-	-	-	-	-	-	77,0	77,0	77,0
Ersättning merkostnader Corona	-	-	-	-	-	-	-	-	20,0	20,0	20,0
Pensionskostnader	-161,2	-	-161,2	-146,1	-	-146,1	-414,7	-448,0	-398,7	49,3	49,3
Semesterlöneskultursförändring	-28,7	-	-28,7	-26,5	-	-26,5	-21,3	-15,0	-15,0	0,0	0,0
Kapitalkostnader	106,1	-	106,1	111,3	-	111,3	326,1	316,0	338,0	22,0	22,0
Försäljning av tomträtter	-	8,9	8,9	-	36,5	36,5	32,1	20,0	39,0	19,0	19,0
Försäljning av exploateringsfastigheter	-7,7	30,6	22,9	-38,5	67,0	28,5	67,0	65,0	95,0	30,0	30,0
Avskrivning lån	-	-	0,0	0,0	-	0,0	-0,2	-0,2	-0,2	0,0	0,0
Avgifter, ersättningar och intern ränta	-0,4	3,0	2,6	-0,3	2,7	2,4	3,1	-	7,6	7,6	7,6
Driftbudget totalt	-5 009,1	1 961,7	-3 047,3	-5 039,5	2 038,8	-3 000,7	-8 715,7	-8 781,7	-8 828,1	-46,4	47,8
Avgår interna poster	1 156,6	-1 156,6	-	1 190,2	-1 190,2	-	-	-	-	-	-
Verksamhetens kostnader/intäkter	-3 852,5	805,1	-3 047,3	-3 849,3	848,6	-3 000,7	-8 715,7	-8 781,7	-8 828,1	-46,4	47,8

* Justerad budgetavvikelse: Den budgetavvikelse nämnen har efter anspråktagande av eget kapital.

Ex. i anspråktagande av. Överförda resultat, inrapporterade, Digitaliseringsmedel samt Sociala investeringar totalt 82 miljoner kronor.

5.2 Kommunens investeringar

Kommunens investeringar	Urfall Delår 1			Budget		Prognos 1 2020		
	Inkomster	Utgifter	Netto	2020	Överfört från 2019	Budget tot	Prognos	Avvikelse
Belopp i miljoner kronor								
Barn och utbildning	0,0	-5,6	-5,6	-75,0	-0,6	-75,6	-32,4	43,2
Social välfärd	0,0	-1,6	-1,6	-16,0	-24,1	-40,1	-19,6	20,5
Samhällsbyggnad	1,5	-70,0	-68,5	-590,9	-400,6	-991,6	-469,0	522,5
Stadsbyggnad	0,7	-26,7	-26,0	-401,6	-249,2	-650,7	-303,6	347,2
10 Fastighetsinv esteringar		-4,6	-4,6	-25,0	-87,7	-112,7	-62,0	50,7
20 Trafik- och miljöinv esteringar	0,3	-9,9	-9,7	-120,7	-115,2	-235,9	-64,1	171,8
25 Fastighetsförvärv		-1,3	-1,3	-30,0	-44,9	-74,9	-25,0	49,9
30 Inventarier					-1,4	-1,4	-0,5	0,9
81 Exploatering	0,5	-10,9	-10,5	-225,9		-225,9	-152,0	73,9
Fritidsnämnden		-1,6	-1,6	-8,5	-20,4	-28,9	-15,9	13,0
Kulturnämnden	0,1	-2,0	-1,9	-0,6	-17,6	-18,2	-11,7	6,5
Tekniska nämnden exkl. VA/Avfall	0,7	-39,7	-39,0	-124,9	-94,9	-219,7	-127,8	91,9
10 Bredband (fastigh.inv)		0,0	0,0		-10,0	-10,0	-5,0	5,0
30 Inventarier		-0,8	-0,8		-0,9	-0,9	-1,0	-0,1
35 Park & Gata	0,5	-20,1	-19,5	-83,7	-65,4	-149,1	-65,5	83,5
32 Fordon	0,2	-18,9	-18,7	-41,2	-18,6	-59,8	-56,3	3,5
Programnämnd Samhällsbyggnad	0,0	0,0	0,0	-55,4	-18,6	-73,9	-10,0	63,9
30 Inventarier				-55,4	-18,6	-73,9	-10,0	63,9
Vuxenutbildnings- o arbetsmarknadsnämnden	0,0	-0,6	-0,6	-3,8	0,0	-3,8	-2,9	1,0
Kommunstyrelsen	0,0	-1,4	-1,4	-8,6	-1,1	-9,7	-9,7	0,0
Tekniska nämnden, taxefinansierad verksamhet	0,0	-64,7	-64,7	-415,6	-145,7	-561,3	-355,7	205,6
Va		-64,4	-64,4	-400,1	-139,9	-540,0	-340,1	199,9
Av fall		-0,2	-0,2	-13,5	-1,0	-14,5	-14,5	0,0
Fordonsgas		-0,1	-0,1	-2,0	-4,7	-6,7	-1,0	5,7
Summa Skattefinansierad verksamhet	1,5	-79,2	-77,7	-694,3	-426,5	-1 120,9	-533,6	587,3
Summa Taxefinansierad verksamhet	0,0	-64,7	-64,7	-415,6	-145,7	-561,3	-355,7	205,6
Totalt kommunens investeringar	1,5	-143,9	-142,4	-1 110,0	-572,2	-1 682,2	-889,3	792,9

5.3 Programområde Barn och utbildning

5.3.1 Samlat delårsresultat och ekonomisk prognos för programområdet

Delårsresultat

Programområdet har till och med april månad förbrukat 35,8 procent av tilldelad budgetram vilket kan jämföras med riktvärdet på 33,3 procent om verksamheterna har en jämn förbrukning. Motsvarande förbrukning vid samma tidpunkt 2019 uppgick till 37,7 procent med en prognostiserad negativ budgetavvikelse på 40,0 mnkr.

Prognos drift

Programområde Barn och utbildning prognostiserar en samlad negativ avvikelse mot budget på 40,2 mnkr. Efter ianspråktagande av intraprenadernas eget kapital uppgår avvikelsen till 28,6 mnkr. Programområdet ser i dagsläget enbart mindre påverkan av corona på ekonomin på kort sikt, då högre vikariekostnader och uteblivna intäkter vägs upp av minskade kostnader för livsmedel och månadsavlönade, men det kan bli konsekvenser på lång sikt som vi inte känner till nu.

Det ackumulerade resultatet för intraprenaderna är fortsatt positivt inom förskola och grundskola. Det som är skillnad i år är att enheter i både förskolor och grundskolor i större utsträckning än tidigare kommer att behöva använda sig av det ackumulerade resultat från tidigare år för att klara budget. Det är också skillnader i resultat mellan enheter.

Förskolenämnden prognostiserar en negativ budgetavvikelse på 4,8 mnkr, Grundskolenämnden en negativ budgetavvikelse på 15,6 mnkr, Gymnasienämnden en negativ budgetavvikelse på 16,6 mnkr och Programnämnden barn och utbildning en negativ budgetavvikelse på 3,2 mnkr. I det ekonomiska utfallet för Förskole- och Grundskolenämnd ingår intraprenadernas negativa budgetavvikelse med totalt 11,9 mnkr. Programnämnd barn och utbildning kommer särskilt att följa nämndernas ekonomiska resultat i den ordinarie uppföljningsprocessen under året, genom delårsrapporter- och årsberättelser samt i den månadsrapport som presenteras i Programnämnden.

Programområde Barn- och utbildning är inne i ett expansivt skede vilket till stor del beror på att Örebro är en tillväxtkommun. Antalet barn och elever ökar i alla åldersgrupper vilket leder till att nya förskole- och grundskoleplatser behöver tillskapas. Att kommunen växer innebär också att kostnader för skolskjuts, elevresor, specialskolor med mera också ökar. Det finns även behov av lokalanpassningar, renoveringar och ersättningar av dåliga och tillfälliga lokaler. Det innebär att barn och elever ibland måste evakueras till andra skolor. Förskolor och skolor kommer att starta upp verksamhet under året och det kommer ta några år innan skolorna har det antal elever som skolan är byggd för, vilket får ekonomiska konsekvenser. Det i sin tur ställer krav på en flexibel organisation då antalet barn och elever hela tiden förändras. Skillnaderna i antalet barn och elever mellan vår och höst är stora inom både förskola och skola.

Det bedöms finnas förutsättningar för en långsiktig hållbar ekonomi inom programområde Barn och utbildning. Det kommer att krävas förbättring på både nämnd- och verksamhetsnivå och behov av ställningstagande. Ett utvecklings- och omställningsarbete krävs för åtgärder på både kort och lång sikt samt förutsättningar och rutiner för en långsiktig ekonomi i balans.

Förutsättningarna för verksamhetsåret är att dels anpassa organisationen till följd av den negativa budgetavvikelsen från 2019 men också det generella effektiviseringskravet på 2,0 procent för 2020. Sammantaget är bedömningen att våra verksamheter bedrivs på ett sätt som motsvarar våra uppdrag, men att insatser behövs för att få en ekonomi i balans samt för att utveckla och stärka uppdraget inom vissa områden och verksamheter.

Nämnder och fristående huvudmän inom förskola och skola har inte kompenserats för 2020 års löneökning. Budgetutrymmet återfinns under Kommunstyrelsen. Fördelning av medel sker när avtalen för 2020 är klara.

Prognos investeringar/lokal försörjning investeringsprogram

Investeringsutrymmet för inventarieinvesteringar 2020 uppgår till 46 mnkr och bedömningen är att det kommer att återstå 30 mnkr av investeringsutrymmet vid årets slut.

Effektivisering

Den budget som programområde Barn och utbildning tilldelades inför 2020 innehöll ett generellt effektiviseringsuppdrag på 25,6 mnkr samt ett preliminärt riktat omprövningskrav för inköp på 15,6 mnkr. Dessutom fördelades ett riktat effektiviseringskrav för hyror på 12,6 mnkr.

Utöver effektiviseringen från Kommunstyrelsen fanns ytterligare behov av effektivisering inom programområdet med 22,7 mnkr.

Förutsättningarna för verksamhetsåret var dels att anpassa organisationen till följd av den negativa budgetavvikelsen från 2019 men också den generella effektiviseringen på 2,0 procent för 2020.

Fördelning av effektiviseringskravet har skett utifrån barn- och elevpeng genom resursfördelningsmodeller och övrig verksamhet såsom anslagsfinansierade verksamheter. De

kommunövergripande verksamheterna Centralt skolstöd och Myndighetsavdelningen tilldelades en effektivisering på 5,0 procent, för att värna om kärnverksamheten.

Nämnderna hanterar effektiviseringskravet på olika sätt, men när inte nämnderna inom programområdet har en budget i balans är effektiviseringskravet inte uppfyllt.

Samtliga verksamheter inom förskola och skola är personalintensiva verksamheter och större delen av budgeten går till personalkostnader. Verksamheten saknar idag stöd i arbetet hur det riktade effektiviseringskravet på inköp ska kunna verkställas, för att effekten inte ska påverka verksamheternas personalorganisation negativt för att anpassa verksamheten till en ekonomi i balans när effektiviseringen uteblir.

Nämndernas prognos

Inledningsvis några gemensamma förutsättningar för förskola och skola

Nämnderna arbetar med att fullgöra uppdraget för 2020, att uppnå god ekonomisk hushållning, vilket innebär budget i balans, både att hämta hem förra årets negativa resultat och att anpassa organisationen till årets budgetram som inkluderar ett generellt effektiviseringskrav på 2,0 procent.

Tilldelningen bygger till största delen på resursfördelningsmodellerna för förskola, grundskola och gymnasieskola. Därutöver tilldelas nämnder resurser för anslagsfinansierad verksamhet.

Både förskola och skola är personalintensiva verksamheter och större delen av budgettilldelningen går till personalkostnader vilket innebär att det främst är personalorganisationen som måste förändras när budgetförutsättningar ändras. Att få helårseffekt på personalförändringar kan vara svårt då många åtgärder sker först till hösten i samband med nytt läsår. Inom förskolan är det stora variationer i antalet barn mellan vår och höst och det har även varit det inom grundskolan, där det är stora elevkullar.

Förskolenämnden prognostiserar en negativ budgetavvikelse på 4,8 mnkr. Exklusive intraprenaderna är det en negativ budgetavvikelse på 1,7 mnkr vilket motsvarar en budgetavvikelse på 0,2 procent. Intraprenaderna prognostiserar en negativ budgetavvikelse på 3,0 mnkr vilket innebär att vissa enheter kommer att behöva använda del av det ackumulerade resultatet från tidigare år för en budget i balans.

Grunden för budgeten är antalet barn i oktober 2019. Barantalet har ökat under våren jämfört med oktober och förväntas öka även till hösten. Det innebär att nämnden har en förväntad ramökning på 10,7 mnkr från volympotten. I prognosen finns en osäkerhet kring beräknat antal barn till hösten och det finns en risk att enheter har varit för optimistiska i sin bedömning.

Att få helårseffekt på personalförändringar är svårt eftersom många av åtgärderna sker först till hösten i samband med terminsstarten och personal som är övertalig till hösten kommer behöva rekryteras igen till våren då barnantalet åter förväntas öka.

Förskolorna exklusive intraprenader prognostiserar en negativ avvikelse på 2,3 mnkr. Merparten av förskolorna prognostiserar en budget i balans men det finns enheter som inte klarar att bedriva verksamheten inom tilldelad budgetram. Det beror bland annat på att enheter tappar barn till hösten, nya enheter startar upp verksamhet som initialt har höga driftkostnader, kostnader på grund av sjukskrivningar, barn i behov av särskilt stöd som kräver ökade resurser som leder till ökade kostnader. I förskolan är det stora svängningar av antalet barn i förskolan under vår och höst. Det innebär att avdelningar öppnar och stänger särskilt under våren vilket ställer krav på en flexibel organisationen och det påverkar också förskolan ekonomiskt.

Ett av kraven kommunen har att tillgodose är att alla barn får en placering inom fyra månader. För att möta kravet krävs en flexibel organisation och lokaler vilket är en bidragande orsak till alla ny-/ombyggnationer och tillfälliga avdelningar som öppnas och stängs. Flexibilitet är resurskrävande eftersom det är svårt att få ekonomi på tillfälliga lösningar samt i uppstartskeden av verksamheter.

Förvaltningsgemensamma kostnader, så som ESKA, friskvård mm, och bemanning visar på en positiv budgetavvikelse på 0,7 mnkr som täcker upp för verksamheter som redovisar negativ budgetavvikelse. Den kommungemensamma förskolan på obekvämtid, Västerpark, bedöms till en budget i balans vid årets slut.

Grundskolenämnden redovisar en negativ budgetavvikelse på 15,6 mnkr. Exklusive intraprenaderna, kommungemensam måltidsorganisation och enheten för flerspråkighet är det en negativ budgetavvikelse på 1,7 mnkr vilket motsvarar en negativ budgetavvikelse på 0,1 procent.

Intraprenaderna prognostiserar en negativ budgetavvikelse på 8,9 mnkr vilket innebär att enheter kommer att behöva använda del av det ackumulerade resultatet från tidigare år för en budget i balans.

Grunden för budgeten är antalet elever i oktober 2019. Elevantalet har ökat under våren jämfört med oktober och förväntas också öka till hösten. Det innebär att nämnden har en förväntad ramökning med 13,6 mnkr ur volympotten. I prognosen finns en osäkerhet kring beräknat antal elever till hösten och det finns en risk att enheterna har varit för optimistiska i sin bedömning.

Grundskolorna exklusive intraprenader prognostiserar ett negativ avvikelse på 5,5 mnkr. Merparten av skolorna prognostiserar en budget i balans. Det är 13 skolenheter som prognostiserar en negativ budgetavvikelse. Av de skolenheter som prognostiserar en budget i balans så kommer det i flera fall krävas åtgärder och att dessa åtgärder får effekt. Det finns enheter som inte klarar att bedriva verksamheten inom tilldelad budgetram. Det förklaras dels av transporter till andra skolor för undervisning, kostnader på grund av sjukskrivningar, elever i behov av särskilt stöd som kräver ökade resurser och leder till ökade kostnader, för stor organisation i förhållande till budget, nya enheter startar upp verksamhet som initialt har höga driftkostnader och skolor med minskat antal elever vilket påverkar de ekonomiska förutsättningarna. Nya skolor har i viss utsträckning använts som evakuerings-skolor under tiden skolor renoveras. Det är viktigt att öka medvetenheten kring driftkostnaderna inom skolan.

Måltidsverksamheten är organiserad inom Grundskolenämnden och är en kommungemensam organisation som servar verksamheter inom programområdet men också Vård- och omsorg. En prognostiserad negativ budgetavvikelse på 1,0 mnkr som hänförs till uteblivna intäkter från restauranger, dagvård och gymnasieskolor. I och med stängda verksamheter, minskar livsmedelskostnader samt vikariekostnader.

Förvaltningsgemensamt, planeringsreserv, grundsärskola, måltidsorganisationen och Enheten för flerspråkighet lämnar en negativ budgetavvikelse på totalt 1,2 mnkr som täcker upp för enheter som lämnar negativ budgetavvikelse.

Gymnasienämnden redovisar en negativ budgetavvikelse på 16,6 mnkr vilket innebär en negativ budgetavvikelse på 3,3 procent. I resultatet ingår omställningskostnader med 5,4 mnkr vilka är fördelade mellan skolorna. Kostnader för omställning är högre i år än jämfört med föregående år. Höga omställningskostnader är en följd av personalminskningar i verksamheten. Utfallet av omställningskostnader kan öka om fler personer sätts i omställning som en följd av arbetet med en ekonomi i balans.

Flera av de åtgärder som genomförts under verksamhetsåret får inte helårseffekt. Den enskilda faktorn som starkast påverkar ekonomin under innevarande år är nettoförändringen av elever inför höstterminen. Tidigare prognoser har pekat på ett högre elevunderlag för såväl innevarande som kommande budgetår. Den preliminära antagningen för höstterminen pekar på att färre elever kommer att antas till höstterminen vilket får konsekvenser på nämndens ekonomi.

Inför 2020 justerades elevpengen för inriktningen anläggningsmaskin inom Byggprogrammet samt för Samhällsvetenskapliga programmet för elever med hög-fungerande autism från Programnämnd barn och utbildning vilket ger dessa inriktningar bättre förutsättningar att nå en ekonomi i balans.

En åtgärd som vidtagits är en översyn av pedagogiska verktyg med likriktning av 1-till-1 enheter till eleverna, som sänker kapitalkostnader och kommer att ha en positiv ekonomisk effekt ytterligare något år, då likriktningen slår igenom på alla årskullar.

Samtliga skolor prognostiserar negativa budgetavvikelser i olika storlekar. Det förklaras av att avvikelserna är hänförligt till dimensionering av program till nya elevförutsättningar, arbetet med personaloptimering har gett viss effekt, distansundervisningen under våren har även bidragit till något minskade kostnader i och med att skolor har praktiska utbildningar där en viss mängd förbrukningsmaterial ingår i den ordinarie undervisningen

Riksgymnasiets negativa budgetavvikelse beror på ett minskat antal elever. Det innebär att det färre antalet elever kan vara utspridda på flera skolor och program vilket inte alltid gör dimensioneringsmatchningen mot det minskade anslaget enkelt. Till hösten kommer färre program att starta än tidigare, och istället för att anställa personal kommer kompetens att köpas in i större utsträckning. Både gymnasiesärskolan och gymnasiesärskolan för döva och hörselskadade elever klarar bedriva verksamheten inom tilldelad budgetram.

Gemensam förvaltningsledning, psykologstöd och planeringsreserv visar på en positiv budgetavvikelse på 4,0 mkr, som täcker upp för verksamheter som redovisar negativa budgetavvikelser.

5.3.2 Framåtblick

Programområde Barn- och utbildning är inne i ett expansivt skede vilket till stor del beror på att Örebro är en tillväxtkommun. Antalet barn och elever ökar i alla åldersgrupper vilket leder till att nya förskole- och grundskoleplatser behöver tillskapas. När kommunen växer innebär det också att kostnader för skolskjuts, elevresor, specialskolor, mm ökar. Det finns ett fortsatt behov av lokalanpassningar, renoveringar och ersättningar av lokaler vilket ställer krav på en flexibel organisation då antalet barn och elever hela tiden förändras.

Lokalförsörjningsplaneringen och investeringsprogrammet visar på behovet av lokaler för planperioden. I planeringen finns viss prioritering av objekt där objekt flyttas fram något eller några år i avvaktan på att utröna om behov kvarstår. Behov finns av ytterligare prioriteringar bland annat utifrån vad lokalkapacitetsutredningen visade genom att möjliggöra fler elever i befintliga lokaler. Det leder till minskade investeringar för kommunen. Samarbeten och samordning inom kommunen och med bolagen är en förutsättning för lokalförsörjningsprocessen men också för att dämpa kostnadsutvecklingen. Samarbete med fristående aktörer och planering utifrån kommande etableringar av nya fristående skolor och förskolor måste vägas in i kommunens planering.

Volympotten behöver ha en utformning så att det blir tydligt för både Kommunstyrelsen och Programnämnd barn och utbildning vad som förväntas för nästkommande budgetår, men också för den strategiska långsiktiga budgetplaneringen. Om volympotten inte täcker

kostnaderna för den växande staden påverkar det programrådets ekonomi genom att tilldelningen till förskolor och skolor kommer att behöva minska.

Det ekonomiska resultatet för året är en negativ budgetavvikelse, vilket innebär att programområdet har en för hög kostnadsnivå, samt att åtgärder måste göras utifrån effektiviseringsuppdraget 2020. Detta kräver ett utvecklings- och omställningsarbete på både kort och lång sikt för en långsiktig ekonomi i balans. En viktig del är att öka medvetenheten och kompetensen om resursfördelningsmodellerna i organisationen och arbetet med ekonomi på alla nivåer. Detta förutsätter engagerade ledare och chefer som har stöd från ekonomer samt förbättrade möjligheter för chefer och ledare att följa upp sin ekonomi genom utvecklande av ekonomi- och stödsystem.

Arbetet framåt präglas av åtaganden med fokus på att skapa förutsättningar för att fler elever klarar att nå kunskapsmålen och att skapa framtidens förskola och skola där alla barn och elever ges möjlighet att nå målen. Det senare innefattar inte bara byggnader utan också innehållet i skolans pedagogiska verksamhet. Arbetet kräver samverkan och samsyn, inte enbart mellan verksamheter inom Barn och utbildning, utan inkluderar även andra programområden, centrala resurser på Örebro kommun och externa aktörer. Detta för att skapa en helhetsbild av barnets/elevens samlade behov av stöd och hjälp men arbete krävs också inom det förebyggande arbetet. Ett exempel på samverkansmodell är TABB (Tillsammans för alla barns bästa, Örebro Regionens Skottlandsmodell) som fokuserar på barn och ungas välmående.

Frågor om integration, skolans kompensatoriska uppdrag, hållbarhet, digitalisering och jämställdhet ska genomsyra arbetet och präglade vårt synsätt. Skolutvecklingen ska genom "Skolutveckling tillsammans 2025" säkerställa ett långsiktigt och väl förankrat skolutvecklingsarbete.

Arbetet med att öka likvärdigheten för barn och elever är en mycket viktig del inom programrådets område. Här kommer ett antal åtaganden att ligga på de ekonomiska förutsättningarna för att förskolan och skolan i Örebro kommun ska kunna hålla hög kvalitet och utgöra en god grund för framtida yrkesverksamhet och fortsatta studier.

Arbetet med att säkerställa och skapa förutsättningar för digitalisering inom alla skolformer ska också fortsätta. Inom programrådet pågår arbetet med att bygga upp en (system)förvaltningsorganisation. Syftet är att skapa förutsättningar för att bland annat kunna ge rätt stöd till användarna, att rätt prioriteringar genomförs efter önskemål, översyn av licenser och avtal samt att upprätta gemensamma riktlinjer och rutiner som i enlighet följer lagtexter, förordningar och kommungemensamma föreskrifter.

Samtliga beslut inom de strategiska områdena ska beakta perspektiv som exempelvis skolsegregation, barnfattigdom, barnkonventionen¹, ANDT med mer. Kunskapen om hållbar utveckling ska finnas med i skolornas vardagsarbete från förskola till gymnasieskola, vilket kommer att styras och stödjas av det kommande Hållbarhetsprogrammet.

Programnämnden ska skapa förutsättningar för en långsiktig och strategisk kompetensförsörjning. Driftnämnderna kommer både att behöva attrahera och rekrytera medarbetare till vissa yrkeskategorier och ämnesbehörigheter, behålla och utveckla befintlig personal för att kunna utveckla undervisning och arbetssätt, samt jobba med omställning vilket är en stor utmaning för kommunen.

¹ Eftersom Sverige redan 1990 ratificerade FN:s konvention om barnets rättigheter har vi under lång tid varit skyldiga att anpassa nationell lagstiftning efter denna. Det innebär att skollagen redan ska vara anpassad utifrån barnkonventionen. Genom nationell lagstiftning, som exempelvis skollagen, har lagstiftaren valt hur Sverige tolkar barnkonventionens krav när det gäller rätten till utbildning. Regeringen har ett pågående uppdrag som syftar till att kartlägga vad barnkonventionens krav kan komma att innebära för förändringar, just eftersom barnkonventionens artiklar inte är så detaljerade. Detta kommer också utvecklas över tid genom den praxis som följer av avgöranden i förhållande till konventionen.

5.4 Programområde Samhällsbyggnad

5.4.1 Samlat delårsresultat och ekonomisk prognos för programområdet

Delårsresultat

Programnämnd samhällsbyggnads skattefinansierade verksamheter uppvisar till och med april 2020 ett samlat utfall på 240 mnkr, vilket innebär en negativ avvikelse jämfört mot periodens budget på 8,6 mnkr och en förbrukning av aktuell budgetram med 35 procent jämfört mot periodens riktvärde på 33 procent. För samma period 2019 hade 37 procent av aktuell budget förbrukats. Differensen beror till stor del på att 2019 redovisades en stor avvikelse till och med april inom Tekniska nämnden hänfört till vinterväghållningen. Övriga nämnder redovisar antingen en likvärdig eller lägre förbrukning 2020 jämfört mot 2019.

De nämnder som till och med april 2020 redovisar de största negativa avvikelserna är Byggnadsnämnden och Programnämnd samhällsbyggnads egen verksamhet. Inom Byggnadsnämnden hänförs avvikelsen till detaljplan och lägre inkomna intäkter för perioden jämfört mot periodens budget och periodens upparbetade kostnader. Inom Programnämnd samhällsbyggnads egen verksamhet hänförs avvikelsen till kollektivtrafiken och kostnader för färdtjänstresor. Inom övriga nämnder redovisas enbart mindre positiva eller negativa avvikelser för perioden.

Programnämnd samhällsbyggnads taxefinansierade verksamhet uppvisar till och med april 2020 ett samlat positivt utfall på 4,5 mnkr, vilket innebär en positiv avvikelse jämfört mot periodens budget på 4,5 mnkr då de taxefinansierade verksamheterna inte har något budgetanslag utan kostnaderna ska täckas av intäkter. För samma period 2019 uppgick det samlade negativa utfallet till 3,3 mnkr, vilken hänfördes till VA. Inför 2020 har taxejustering samt tätare ekonomiuppföljningar genererat den positiva utvecklingen.

Prognos drift

Den samlade prognosen för 2020 för Programnämnd samhällsbyggnads skattefinansierade verksamheter redovisar en negativ budgetavvikelse på 17,5 mnkr. Negativa avvikelser redovisas inom Fritidsnämnden, Kulturnämnden, Miljönämnden och Programnämnd samhällsbyggnads egen verksamhet. De negativa avvikelserna inom Fritidsnämnden, Kulturnämnden och Miljönämnden prognostiseras främst med anledning av coronapandemin och beror till största del på minskade intäkter på grund av de restriktioner som behövt vidtas med anledning av att minska smittspridningen. Inom Programnämnd samhällsbyggnads egen verksamhet hänförs avvikelsen i stort sett till helhet till kollektivtrafiken och färdtjänsten som under de senaste åren redovisat stor negativ budgetavvikelse. Dock ser prognosen för färdtjänsten för 2020 ut att generera en mindre negativ avvikelse jämfört mot föregående år och vad som beräknades med vid årets budgetarbete. Dock finns viss osäkerhet i prognosen utifrån coronapandemin och dess påverkan på serviceresorna (bland annat avseende hur stor andel av platserna i fordonen som kan nyttjas). Om prognosen håller är det första gången på flera år som färdtjänstens budgetavvikelse inte ökat jämfört mot föregående år. Färdtjänsten är i dagsläget den största ekonomiska utmaningen för Programnämnd samhällsbyggnad då prognosen exklusive färdtjänsten istället hade inneburit en positiv budgetavvikelse på 3 mnkr för 2020.

Tekniska nämnden, är den enda nämnd inom programområdet som prognostiserar en positiv budgetavvikelse för 2020, utöver Byggnadsnämnden som prognostiserar ett utfall i enlighet med årets budget. Inom Tekniska nämnden, inklusive fordonsgasen, hänförs den positiva avvikelsen på 7 mnkr i stort sett till helhet till vinterväghållningen. Vinterväghållningen har under senaste åren redovisat stora negativa budgetavvikelser, 2019 uppgick avvikelsen till 17,6 mnkr. Årets positiva prognos beror på den ovanligt milda och snöfattiga vårvintern där

utfallet till och med april uppgår till 5,4 mnkr jämfört mot 2019 där utfallet till och med april uppgick till 29,4 mnkr.

De taxefinansierade verksamheterna prognostiserar för 2020 en mindre negativ budgetavvikelse på 1 mnkr som främst hänförs till avfallsverksamheten. Den negativa avvikelsen redovisas mot avfalls eget kapital, som vid ingången till 2020 uppgick till cirka 90 mnkr.

VA prognostiserar ett utfall i enlighet med budget och därmed ingen avvikelse. Jämfört mot 2019 års negativa redovisade utfall på 12,3 mnkr har man fått effekt av de åtgärder man gjort inför 2020 i form av taxejustering samt tätare ekonomiuppföljningar. Dock har VA vid ingång till 2020 ett negativt eget kapital på cirka 20 mnkr.

Prognos investeringar/lokalförsörjning investeringsprogram

Programnämnd samhällsbyggnads totala investeringsbudget uppgår vid delår 1 till 1 553 mnkr, varav 766 mnkr avser skattefinansierade investeringar, 226 mnkr exploateringsinvesteringar samt 561 mnkr taxefinansierade investeringar.

Kommunövergripande finns det framåt ett behov av att minska investeringsvolymerna i syfte att minska kommunens lånebehov, att dämpa nettokostnadsutvecklingen för att minska behovet av effektiviseringskrav framåt samt för att lyfta en rimlig investeringsbudget utifrån genomförandekapacitet. Inom Programnämnd samhällsbyggnad finns ett behov av att minska investeringsnivåer då verksamheterna under flera år haft ett något för ambitiöst investeringsprogram som ej motsvarat kapacitet att genomföra samt säkerställande av finansiering av ökade driftkostnadskonsekvenser. Detta har visat sig genom att man under flera år släpat efter med cirka 50 procent av beslutad investeringsbudget, vilket tydligt visar på svårigheter att kunna omsätta beslutade medel. Det är därmed av stor vikt att investeringsprogrammet framåt motsvarar förväntad årlig genomförandekapacitet och medför en driftkostnadsökning som kan hanteras.

Under 2019 och 2020 har därmed ett omfattande arbete genomförts med att minska ned redan beslutade investeringsmedel som flyttats med från tidigare års beslutade investeringsprogram, minska föreslagna investeringar innevarande år samt de förslag som legat framåt i plan. Detta har resulterat i tuffa prioriteringar inom alla programområdets nämnder, främst inom de investeringar som finansieras av den s.k. volympotten (dvs. investeringsområdena trafik, miljö, gata och park). Detta har resulterat i att beslutad investeringsbudget 2020 inklusive överförda medel har reviderats med cirka 194 mnkr för de volympottsfinansierade investeringarna. Revideringen har beslutats i Programnämnd samhällsbyggnad i april och slutligt beslut tas i Kommunfullmäktige i juni.

Sammantaget har programområde Samhällsbyggnad lämnat förslag på minskad investeringsbudget för 2020 inklusive överförda medel med 384 mnkr, varav 235 mnkr inom de skattefinansierade investeringarna, 74 mnkr inom exploateringsinvesteringar samt 76 mnkr inom de taxefinansierade investeringarna. Investeringsprognoserna för 2020 är därmed lagda utifrån förslaget om revidering, vilket är en förklaring till varför de är låga.

Den samlade prognosen för 2020 för programområde Samhällsbyggnads investeringar uppgår till en prognostiserad förbrukning på 825 mnkr, vilket motsvarar en förbrukning på 53 procent av aktuell budget (41 procent av skattefinansierade investeringar, 67 procent av exploateringsinvesteringar och 63 procent av taxefinansierade investeringar). Beräknat med hänsyn till förslag om reviderad budget uppgår förbrukningen istället till 71 procent (60 procent av skattefinansierade investeringar, 100 procent av exploateringsinvesteringar och 73 procent av taxefinansierade investeringar).

Inom de volympottsfinansierade investeringarna prognostiseras sammanlagt cirka 117 mnkr upparbetas under 2020. Om detta omräknas till en beräknad genomsnittlig ökad årlig kapitalkostnad uppgår den till mellan 5,4 – 6,6 mnkr, beroende på vilken avskrivningstid som används i beräkningen. Programnämnd samhällsbyggnad har enligt beslut i ÖSB i dagsläget en årlig volympott i för ökade kapitalkostnader för dessa områden på 6 mnkr. Enligt vad som prognostiseras för 2020 täcks detta inom volympotten, men kommer troligtvis påverka utfallet 2021 då investeringarna aktiveras först när de är färdigställda.

Vid delår 1 aktiverades 64 mnkr av de volympottsfinansierade investeringarna. Detta ger en beräknad genomsnittlig ökad årlig kapitalkostnad på mellan 2,8 – 3,2 mnkr. För 2020 uppstår dock inte helårseffekt, vilket innebär att delårseffekten uppgår till mellan 2,2 – 2,7 mnkr som tas från 2020 års volympott på 6 mnkr.

Effektivisering

Programnämnd samhällsbyggnad tilldelades ett generellt effektiviseringskrav på 4,6 mnkr, vilket motsvarar cirka 0,7 procent av Programnämndens aktuella budgetram för 2019 då ÖSB 2020 beslutades. Det generella effektiviseringsuppdraget beslutades enligt programplanen att fördelas proportionerligt till programområdets driftsnämnder, med undantag för Byggnadsnämnden och Miljönämndens andelar på grund av att de i stort sett är helt taxefinansierade. Varje driftsnämnd har i sin verksamhetsplan fått besluta om hantering av tilldelat effektiviseringskrav och enligt prognoserna bedöms föreslagna åtgärder kunna genomföras och ge önskade effekter under året. Dock prognostiserar alla nämnder förutom Byggnadsnämnden och Tekniska nämnden en negativ budgetavvikelse för 2020, vilket innebär att ytterligare åtgärder skulle behöva genomföras för att vid årets slut uppnå en ekonomi i balans.

Av det riktade effektiviseringsuppdraget avseende kostnadsbesparingar hänfört till inköp tilldelades 2,8 mnkr Programnämnd samhällsbyggnad, vilket fördelats proportionerligt till programområdets alla driftsnämnder. Miljönämnden är den enda av programområdets driftsnämnder som bedömer kunna hantera hela sitt tilldelade belopp på 0,07 mnkr av effektiviseringskravet avseende inköp genom inköpsåterhållsamhet eller köptrohet vid inköp. Övriga driftsnämnder redovisar att de inte kunnat påvisa några större möjliga effekter avseende kostnadsbesparingar hänfört till inköp. Sammanfattningsvis bedöms därmed inte det tilldelade effektiviseringskravet avseende inköp på 2,8 mnkr som Programnämnd samhällsbyggnad tilldelades i ÖSB 2020 kunna hanteras och generera de effekter som uppdraget syftade till. Om tilldelat belopp kvarstår kommer respektive driftsnämnd behöva hantera tilldelat belopp genom att vidta andra åtgärder som att minska på personal eller andra verksamhetskostnader.

Nämndernas prognos

Programnämnd samhällsbyggnads egen verksamhet redovisar för 2020 en negativ budgetavvikelse på 20,7 mnkr, vilket i huvudsak beror på negativ budgetavvikelse för färdtjänst inom kollektivtrafiken motsvarande 20,3 mnkr, vilket beror på avtalsutformning mellan Region Örebro Län och de som kör, årlig indexuppräknning, ökat antal resor samt avsaknad av årlig budgetuppräknning. Exklusive färdtjänsten skulle Programnämnd samhällsbyggnads egen verksamhet prognostisera en negativ avvikelse på 0,8 mnkr för 2020, vilket främst beror på negativ avvikelse inom markreserven.

Byggnadsnämnden redovisar för 2020 en prognos utan avvikelse. Prognosen grundar sig på ett fortsatt högt ärendeflöde inom bygglov och detaljplan och därmed bedöms intäkter inkomma enligt planerat på helårsbasis.

Tekniska nämndens skattefinansierade verksamhet redovisar för 2020 en positiv budgetavvikelse på 7 mnkr, vilket främst beror på den ovanligt milda och snöfattiga vårvintern. Prognosen är baserad på att kostnaderna för maj – december 2020 uppgår till lika

mycket som snittet för perioden de senaste fem åren. Oavsett väderlek har Tekniska nämnden fasta kostnader på cirka 4,5 mnkr per år. Efter de senaste årens mycket höga kostnader arbetar förvaltningen vidare med att se över vilka kostnadssänkande åtgärder som kan vidtas.

Tekniska nämndens taxefinansierade verksamhet, inklusive fordonsgasen, prognostiserar för 2020 en mindre negativ budgetavvikelse på 1 mnkr. Avvikelsen hänförs främst till avfallsverksamheten som prognostiserar en negativ avvikelse på 1 mnkr, vilket dock är 1,3 mnkr bättre än planerat på grund av både högre intäkter och lägre kostnader än vad som budgeterats. VA prognostiserar för 2020 ett utfall i enlighet med budget.

Fritidsnämnden prognostiserar för 2020 en beräknad negativ budgetavvikelse på 2,2 mnkr. Avvikelsen beror till största del på intäktsbortfall inom Örebrobaden till följd av restriktioner med anledning av coronapandemin. Det finns dock en stor osäkerhet i prognosen vilken kan komma att förändras beroende på hur effekterna till följd av coronapandemin utvecklar sig under resterande del av året. Att intäktsbortfall uppstår beror på att Örebrobadens verksamhet till stor del finansieras av badintäkter samt intäkter från hyresgästen Actic som bedriver gymverksamhet. Till följd av coronapandemin beräknas besöksantalet till baden och gymmen bli mycket lägre än förväntat med minskade intäkter som följd.

Kulturnämnden prognostiserar för 2020 en beräknad negativ budgetavvikelse på 1,1 mnkr. Den negativa avvikelsen hänförs främst till Biblioteken där en avtalstvist med en av hyresgästerna har resulterat i en förlikning med 0,5 mnkr i skadestånd samt 0,3 mnkr i förlorade hyresintäkter för året 2020. Även Bio Roxy och Hjalmar Bergmanteatern prognostiserar ett underskott med intäktsbortfall om cirka 0,4 mnkr på grund av lägre besöksantal och färre bokningar med anledning av coronapandemin. Prognosen förutsätter dock att verksamheterna kan återgå till normal nivå till hösten, och om inte kommer den negativa avvikelsen kunna bli större. Ytterligare osäkerhetsfaktor i prognosen är eventuella ökade kostnader som kan uppstå för nämnden beroende på vilka insatser kommunen väljer att genomföra till sommaren för barn och unga.

Miljönämndens samlade prognos för 2020 visar en negativ budgetavvikelse på 0,5 mnkr. De stora avvikelserna i prognosen utgörs av förväntat intäktsbortfall för tillsyn till följd av coronapandemin. Totalt beräknas intäkterna bli 1,6 mnkr lägre än vad som har budgeterats och 1,2 mnkr av dessa hänförs till beräknade effekter av coronapandemin. Intäktsbortfall prognostiseras inom Livsmedelsheten, Hälsoskyddsheten och Miljöskyddsheten. Utöver förlorade intäkter med anledning av coronapandemin beräknas ytterligare cirka 0,4 mnkr i minskade intäkter för prövning av tobakstillstånd, på grund av att intäkter för tillsyn som genomförts 2020 bokfördes felaktigt på 2019.

5.4.2 Framåtblick

Programområde Samhällsbyggnad har en utmaning i att närma sig en ekonomi i balans. Programnämnden gick in i 2020 med prognos om att ekonomi i balans ej bedömdes möjlig att uppnå under året, vilket även prognos 1 visar. Många av de underskott som lyfts i delårsprognosen är troligtvis möjliga att hantera tills nästa år då de är hänförliga till coronapandemin, men den största delen hänförs till färdtjänsten. Även om den ekonomiska avvikelsen som prognostiseras för 2020 inte innebär en fortsatt ökad kostnadsutveckling samt att arbete med att vidare dämpa kostnadsutvecklingen pågår ser det svårt ut att inom närmaste åren kunna hantera hela budgetavvikelsen utan att färdtjänstens budget till viss del utökas.

Alla driftsnämnder lyfter i sina prognoser svårigheter med att klara en budget i balans utifrån nuvarande ekonomiska förutsättningar, och ser det som ännu svårare i kombination med de tuffare ekonomiska förutsättningar som väntar framöver. Det har lyfts att besparingskraven kommer öka framåt och det blir allt svårare att hantera detta inom programområdet utan att det drabbar personal eller nedskärningar i verksamhet. En stor del av programområdet är dessutom taxe-/avgiftsfinansierat vilket innebär att

effektiviseringar/nettokostnadsminskningar inom dessa områden inte ger någon effekt på det behov som finns att sänka kommunens nettokostnader. Samtliga nämnder behöver därmed fortsätta arbeta med att utvärdera kvalitets- och ambitionsnivåer, vad som ska fortsätta göras eller vad som kan avstås från att göra, i de fall det inte finns ekonomisk möjlighet att leverera utifrån dagens kvalitets-/ambitionsnivåer.

Att Örebro och befolkningen växer i kombination med politisk vilja att man vill växa och utveckla kommunen innebär att även driftskostnaderna inom samhällsbyggnadsområdet ökar. I takt med att driftskostnaderna ökar behöver det finnas en medveten strategi för att hantera balansen mellan ambitionsnivåer avseende kvalitet och utveckling. Det handlar om att, med tilldelade budgetmedel samt årliga budgetreduceringar, hantera investeringar och drift i en växande kommun, både utifrån ökad yta och demografiutveckling. Detta är en av programrådets största utmaningar nu och framåt, bland annat utifrån att det saknas en princip för budgetuppräknning till programrådet för den utökade driften som det växande Örebro medför.

Inom kommunen finns det framåt ett övergripande behov av att minska investeringsvolymerna i syfte att minska kommunens lånebehov, att dämpa nettokostnadsutvecklingen för att minska behovet av effektiviseringskrav framåt samt för att lyfta en rimlig investeringsbudget utifrån genomförandekapacitet. En stor del av programområde Samhällsbyggnads grundverksamhet utgörs av att arbeta med investeringar kopplat till utbyggnad av infrastruktur och omfattar investeringar i körbanor, gång- och cykelbanor, parker, naturområden, vatten- och avloppsledningar, avfallsinvesteringar, kultur- och fritidsinvesteringar med mera. Programområde Samhällsbyggnads investeringsutrymme utgör därmed en stor andel av kommunens totala egna investeringar, dvs. de investeringar som inte genomförs via kommunalt bolag eller extern aktör. I och med behovet av minskade investeringsnivåer kommer det troligtvis innebära behov av viss omställning inom programrådets verksamheter. Det finns ett stort behov av investeringar inom programrådet, både ny- och reinvestering, och med ett minskat investeringsutrymme kommer tuffa prioriteringar och avvägningar behövas mellan dessa båda behov.

5.5 Programområde Social välfärd

5.5.1 Samlat delårsresultat och ekonomisk prognos för programområdet

Delårsresultat

Programområde Social välfärds nettokostnad till och med april månad uppgår till 1 156,7 mnkr och visar på 36 procents förbrukning av helårsbudgeten vilket är högre än riktvärdet för perioden som är 33 procent. I jämförelse med samma period 2019 har nettokostnaden ökat med 3 procent.

Prognos drift

Programområde Social välfärd prognostiserar 2020 en samlad negativ avvikelse mot budget med 169 mnkr för helåret. Prognosen exklusive intraprenaderna visar en negativ avvikelse med 162,5 mnkr. Nettobudgetramen för programområdet uppgår 3 216,1 mnkr. Prognosen innebär en nettokostnadsökning med 60,9 mnkr jämfört med nettokostnadsutfallet 2019. För att klara en långsiktigt god ekonomisk hushållning behöver åtgärder och effektiviseringar verkställas.

De ekonomiska konsekvenserna av coronapandemin är svåra att bedöma i nuläget vilket bidrar till att den ekonomiska prognosen har en hög grad av osäkerhet. De statliga ersättningarna kopplat till coronapandemin prognostiseras på kommunövergripande nivå. En uppskattad bedömning är att merkostnaden för pandemin för programområdet rör sig om

cirka 50 mnkr för helåret avseende korttidssjukfrånvaro, övertid, skyddsutrustning och basal hygienutrustning.

Men det är i dagsläget omöjligt att säga hur länge pandemin kommer att pågå och hur den i slutändan kommer att påverka ekonomiskt och verksamhetsmässigt.

Prognos investeringar/lokal försörjning investeringsprogram

Programområdet har för inventarieinvesteringar en budget på 30 mnkr och prognostiseras till ett utfall motsvarande 20 mnkr det ger ett överskott motsvarande 10 mnkr.

För fastighetsinvesteringar har Programnämnden en budget motsvarande 11 mnkr, budgeten avser att användas för flytt av enskilda hus i enskilt läge. Prognosen visar att inga medel kommer att användas under 2020 men behov av budget kommer att finnas kvar 2021, då det troligen blir aktuellt att flytta hus i enskilt läge.

Effektivisering

Programnämnden gick in i 2020 med en för hög kostnadsnivå vilket innebär att åtgärder och effektiviseringar behövde verkställas för en ekonomi i balans under 2020.

Det generella effektiviseringskravet från Kommunstyrelsen på 22,1 mnkr för programområdet har till stor del lagts på programnämnden för att värna om driftsnämnderna. Följande åtgärder är beslutade: Servicetjänster utan biståndsbeslut inom Lov togs bort 1 april 2020, prognosen är en effekt på 8 mnkr istället för den ursprungliga beräkningen på 12 mnkr. Fler individer har fått biståndsbeslut för service än den ursprungliga beräkningen. Översyn av hyresnivåerna på vård- och omsorgsboenden, prognosen är en effekt på cirka 4 mnkr. Införandet av resursfördelningsmodell inom socialpsykiatri förväntas ge effekt motsvarande 2 mnkr. Budgeten för föreningsbidrag/föreningsstöd har minskats med 2 mnkr och prognostiseras ge full effekt. Förändrad riktlinje för mattjänst prognostiseras ge effekt på 1 mnkr. För daglig verksamhet har ersättningen sänkts från programnämnden motsvarande 1 mnkr. Programnämndens utvecklingsbudget har minskats med 1 mnkr och prognostiseras ge full effekt.

Förutom det generella effektiviseringskravet för programområdet så finns det ett riktat omprövningskrav på inköp motsvarande 13,2 mnkr med målsättningen att inköpsbeteendet i kommunen ska förbättras. Driftsnämnderna, både de anslagsfinansierade och de intäktsfinansierade verksamheterna har stora utmaningar vad gäller effektiviseringsuppdraget kring inköp. Kommunstyrelsen har också ett tilldelat programområdet ett riktat uppdrag avseende hyror 10 mnkr som inte är hanterat.

När jämförelse gjordes med andra jämförbara kommuner hade Örebro kommun ett mycket högt kostnadsläge för verksamheterna inom den förebyggande verksamheten inom vård och omsorg. För att mildra effekten av boenden och hemvårdsgrupper riktade Programnämnden ett effektiviseringskrav motsvarande 5 mnkr till den delen. Effektiviseringen är genomförd men den ekonomiska effekten under 2020 uppgår till 4,0 mnkr och resterande effekt uppkommer 2021.

Programnämnd social välfärd har inte erhållit kompensation enligt de nivåer som anges i förfrågningsunderlag och överenskommelser. Normalt skrivs ersättningen generellt upp med omsorgsprisindex (OPI). Programnämnden behövde därför ge verksamheten ytterligare effektiviseringskrav utöver de som tidigare beslutats av KS för att klara indexökningen. Detta medförde att en lägre ersättning har betalats ut till samtliga verksamheter. En konsekvens som detta medfört är att ingen verksamhet fick kompensation för faktiska kostnadsökningar.

Nämndernas prognos

Hemvårdsnämndens prognos visar på en negativ avvikelse mot budget med 81,9 mnkr och exklusive intraprenadens avvikelse 83,6 mnkr. Den negativa avvikelsen härrör från hemvårdsverksamheten och i syfte att nå en god ekonomisk hushållning har flertalet aktiviteter pågått inom ramen för strukturförändringsprogrammet. På grund av den rådande pandemin har dock arbetet med strukturförändringsprogrammet stannat upp, men det goda förändringsarbetet som hittills gjorts kvarstår och effekterna påverkar det ekonomiska resultatet positivt. Hemvårdsnämnden prognostiserar merkostnader för coronapandemin på totalt 13,0 mnkr avseende korttidssjukfrånvaro, övertid, skyddsutrustning samt basal hygienutrustning. Hemvård, Lov, prognostiserar en negativ avvikelse mot budget med 72,2 mnkr att jämföra med 2019 års utfall på 84,4 mnkr. De ekonomiska effekterna av strukturförändringsprogrammet beräknas uppgå till 20,4 mnkr. Den förebyggande verksamheten prognostiserar positiv avvikelse mot budget med 6,5 mnkr. Samtliga dagverksamheter är stängda sedan 12 mars och i prognosen beräknas de vara stängda augusti ut. Hemvård HSV, Natt, Larm och Valfärdsteknik har på många olika sätt påverkats av coronapandemin. Prognosen för helåret visar på en negativ avvikelse mot budget med 14,1 mnkr.

Vårdboendenämndens prognos visar på en negativ avvikelse mot budget på 27,3 mnkr och 25,4 mnkr exklusive intraprenaderna. Inom Vårdboendenämnden är det sju vård- och omsorgsboenden som bedrivs som intraprenad och totalt sett prognostiseras en negativ avvikelse med 1,8 mnkr. Vårdboendenämnden har prognostiserat merkostnader för coronapandemin motsvarande 19,2 mnkr avseende korttidssjukfrånvaro, övertid, skyddsutrustning samt basal hygienutrustning. Beläggningssättningen från Programnämnden beräknas också att minska kopplat till orona och i prognosen beräknas de minskade beläggningssättningarna att uppgå till cirka 4,4 mnkr. Total effekt för Vårdboendenämnden till följd av pandemin prognostiseras därmed att uppgå till 23,6 mnkr. De enheter som prognostiserar negativ avvikelse arbetar aktivt med åtgärdsplaner för att reducera avvikelsen och nå en budget i balans, men på grund av rådande pandemi har arbetet till viss del fått stå tillbaka.

Socialnämnden prognostiserar en negativ avvikelse mot budget med 36,3 mnkr. Den stora avvikelsen finns främst inom externa köp. Nämndens egen verksamhet, exklusive ensamkommande barn, beräknas redovisa en negativ avvikelse med 8,6 mnkr, där knappt 7 mnkr av avvikelsen uppskattas uppkomma till följd av sjukfrånvaron på grund av coronapandemin. Ensamkommande barn beräknas avvika negativt mot budget med 2,6 mnkr, där kostnaderna för personal i omställning beräknas uppgå till 4 mnkr. Kostnaden för externa vård- och behandlingskostnader väntas redovisa negativ avvikelse mot budget med 25 mnkr. Förvaltningen bedömer att verksamheterna trots förväntad sjukfrånvaro kan ta emot individer i behov av stöd i samma omfattning som nu och behöver inte köpa ytterligare insatser externt, detta då många som redan har insatser väljer att inte besöka verksamheten. Antalet påbörjade utredningar som indikerar behovet av insatser, är i genomsnitt 317 per månad under 2020 vilket är sju färre per månad än under 2019. Färre utredningar påbörjades gällande barn och vuxna medan antalet rörande unga har ökat något. Våld i nära relationer samt missbruk förväntas öka kraftigt till följd av isolering och ökad arbetslöshet och när pandemin är över väntas behovet av stöd och insatser snabbt öka och bli betydligt större än idag.

Funktionsstödsnämnden prognostiserar en negativ avvikelse mot budget med 22,2 mnkr och exklusive intraprenaden 19,2 mnkr. Avvikelsen beror bland annat på att flera verksamheter fått större effektiviseringsuppdrag under året som ej bedöms möjliga att fullt ut verkställa och få effekt från. Det finns också stor osäkerhet om vilken ekonomisk påverkan coronapandemin kommer att medföra. Hälso- och sjukvårdsenheten prognostiserar en negativ avvikelse mot budget med 2,0 mnkr. Långsiktiga åtgärder för att möjliggöra en så effektiv hälso- och sjukvårdsorganisation som möjligt är en sammanslagning med hälso- och sjukvårdsavdelningen inom Vård- och omsorgsförvaltningen. Den sammanslagningen var

planerad att ske under inledningen av hösten men är på grund av pandemin framflyttad till årsskiftet. Personlig assistans är en intäktsfinansierad verksamhet, där verksamheten får ersättning för utförda timmar inom ramen för beviljade timmar. Prognosen visar på en negativ avvikelse mot budget med 9,7 mnkr. Grupp och servicebostad får sina intäkter genom resursfördelningsmodell där varje belagt dygn ersätts. Prognosen visar på en negativ avvikelse mot budget med 7,7 mnkr. Knappt tre miljoner av personalkostnaderna i prognosen bedöms utgöra merkostnad för coronapandemin. Daglig verksamhet är en intäktsfinansierad verksamhet som får ersättning utifrån planerad närvaro för deltagare antingen heldag eller halvdag. Ersättningsnivåerna varierar utifrån servicemottagarens nivåbedömning. Daglig verksamhet prognostiserar negativ avvikelse mot budget med 1,3 mnkr. Intraprenaden Socialpsykiatri har från januari 2020 övergått till att vara en intäktsfinansierad verksamhet från att tidigare varit ramfinansierad. Det saknas ännu en färdig resursfördelningsmodell för verksamheten, varför ersättningen från programnämnden under inledningen av året betalats ut månadsvis utifrån tidigare års procentuella förbrukning. Prognosen visar på en negativ avvikelse mot budget med 3,1 mnkr. Bedömningen är att Socialpsykiatri kommer få ökade kostnader med ungefär 0,4 mnkr till följd av coronapandemin. LSS-fritid prognostiserar 2 mnkr i negativ avvikelse.

Överförmyndarnämnden prognostiserar en budget i balans. Det föreligger dock en osäkerhetsfaktor avseende nettokostnaden för arvoden och hur denna kommer att utvecklas under året. Osäkerhetsfaktorer finns även i kansliets kostnader kopplat till coronapandemin. Överförmyndarnämnden har ett riktat effektiviseringskrav på inköp och det förväntas realiseras under året.

Programnämnden prognostiserar en negativ avvikelse mot budget med 1,3 mnkr. Köp av verksamhet prognostiserar en positiv avvikelse mot budget med 3,7 mnkr. Omvårdnadsinsatser prognostiserar en positiv budgetavvikelse motsvarande 1,7 mnkr, där coronapandemin förväntas ge effekter på efterfrågan. Utan efterfrågeminskningen hade istället en negativ avvikelse mot budget uppskattats till ca 3,8 mnkr. Det indikerar på en minskad kostnad med anledning av coronapandemin med cirka 5,5 mnkr. Kontrollfunktionen visar på fortsatt bromsande effekter, exempelvis genom att utvecklingstakten för tid per individ har minskat med 8,5 procent sedan 2018. Prognosen för serviceinsatser både med och utan biståndsprövning, visar negativ avvikelse mot budget med 4,5 mnkr. Budgetramen för serviceinsatser har för 2020 reducerats med 16,3 mnkr, varav borttagandet av service utan bistånd står för 12 mnkr. Den prognostiserade avvikelsen mot budget härleds till en större efterfrågeökning av målgruppen som tidigare haft service utan bistånd. Eventuella effekter av coronapandemin är svåra att bedöma eftersom förändringarna av service skett under samma period, men antas ändå ha en konsumtionsdämpande påverkan. Köp av boende, personlig assistans och socialpsykiatri prognostiserar negativ budgetavvikelse med 14,9 mnkr. För vård- och omsorgsboende förväntas enligt nuvarande förutsättningar ha en budget i balans. Det bör ses med bakgrund av effekter från pandemin, vilket ger en lägre förväntad beläggning på ca 3,5 mnkr. Den minskade beläggningen ger ökade kostnader för tomma platser med ca 400 tkr. Hyrorna inom vård- och omsorgsboenden indikerar på en negativ avvikelse med drygt 4 mnkr, där inga lägre kostnader för ökade hyresinkomster ännu har kunnat beräknas. Prognosen för grupp- och servicebostad beräknas till negativ avvikelse på 13,3 mnkr, orsaken förklaras dels av ökade kostnader gällande köpkraften av interna platser med 5,9 mnkr. Det prognostiserade avvikelsen förklaras också av att externa köp av boende och korttidsboende ökar men även minskade intäkter bidrar till budgetavvikelsen. Personlig assistans prognostiserar en positiv avvikelse mot budget med drygt 2,9 mnkr. Förklaringen till det är att kostnaderna inte ökat med samma omfattning som beräknades i budgetarbetet. Ökningen av nya individer har skett med viss förskjutning till förmån för den interna utföraren.

5.5.2 Framåtblick

Programområdet står inför stora utmaningar kommande år. Arbetet mot en ekonomi i balans för programområdet behöver intensifieras, framförallt för den kommunala hemvården men

också för individ- och familjeomsorgen och funktionsstödsverksamheten. Behovet av framtida volym och lönekompensationer är extra viktigt samtidigt som driftsnämnderna behöver verkställa nuvarande och kommande effektiviseringsuppdrag i större utsträckning.

Pandemin påverkar samtliga verksamheter inom programområdet, på ett eller annat sätt. Det bidrar till högre kostnader samtidigt som efterfrågan av vissa insatser minskar – men inte alls i närheten av de kostnadsökningar som ses. Kostnaderna kan också förväntas öka än mer när samhällssituationen normaliseras och fler personer återigen efterfrågar omvårdnads- och serviceinsatser samtidigt som behovet av exempelvis rehabilitering och insatser från socialtjänsten ökar för att hantera pandemins olika effekter. Detta i ett läge när skatteintäkterna samtidigt antas minska kommande år. Utifrån detta finns ett än större behov än tidigare att se över utbud och ambitionsnivå hos både programnämnd och driftsnämnderna, samtidigt som ekonomiska prioriteringar behöver göras på kommunövergripande nivå.

Då befolkningen i Örebro kommun både ökar och blir allt äldre, samtidigt som samhället är i ständig förändring så ökar också behoven. Inflödet av ärenden och behovet av olika typer av insatser och placeringar ökar inom socialtjänsten. Socialtjänsten har också det yttersta ansvaret för de som vistas i kommunen. När förändringar sker i myndigheters uppdrag och utförande, eller när andra myndigheter drar sig tillbaka och reducerar sina verksamheter så förändras också socialtjänstens yttersta ansvar, som därigenom är i ständigt löpande förändring. Antalet personer med behov av stöd från funktionsstödsnämnden ökar också. För att möta detta behov planeras det bland annat för att bygga tre gruppboendestäder/serviceboendestäder per år, men byggnationstakten kan komma att behöva öka ytterligare. Inom äldreomsorgen ökar antalet personer med behov av hemvård och vård- och omsorgsboende och det planeras bland annat att byggas ett nytt vård- och omsorgsboende vartannat år. Det finns också ett ökande behov av platser med socialpsykiatrisk inriktning.

Den pågående digitaliseringen i samhället i stort ställer delvis nya krav på kommunens verksamheter. Det kan innebära allt från ökade förväntningar på individuella lösningar till ett förutsättande av att kunna välja digitala alternativ avseende t. ex. nattlig tillsyn. För att kunna möta framtida ökade och förändrade behov så behöver även det interna arbetet digitaliseras genom t. ex. mobil dokumentation och automatisering.

5.6 Kommunstyrelsens egen verksamhet

5.6.1 Delårsresultat och ekonomisk prognos

Delårsresultat

Kommunstyrelseförvaltningen redovisar en nettokostnad på 135,7 mnkr under årets fyra första månader vilket uppgår till 35,6 procent av helårsbudgeten jämfört med riktvärdet på 33 procent. Nettokostnaden under samma period föregående år uppgick till 137,8 mnkr. Periodens kostnader för arbetskraft har ökat med 9,6 mnkr jämfört med föregående år där 5,3 mnkr av ökningen är hänförlig till de utvecklingsprojekt som bedrivs på förvaltningen främst inom ramen för de olika portföljerna. Merkostnader med anledning av corona uppgår till 0,9 mnkr.

Den politiska kommunledningens nettokostnad till och med april månad uppgår till 13,4 mnkr vilket uppgår till 26,3 procent av helårsbudgeten. Nettokostnaden har minskat med 14,6 procent jämfört med samma period. Kommunfullmäktige har halverat kostnad vilket till stor del förklaras av att kostnaderna för arvoden har minskat med 0,7 mnkr samt att kostnaden för tidskrifter har minskat med 0,6 mnkr. År 2019 var det första året i mandatperioden då mycket utbildningsinsatser genomfördes.

Prognos drift

Kommunstyrelseförvaltningen prognostiserar med en negativ budgetavvikelse om 12,6 mnkr, exklusive Centralt skolstöd och Myndighetsavdelningen som finansieras av Programnämnd barn och utbildning och social välfärd, är budgetavvikelsen cirka 11,9 mnkr. Förvaltningen har ett ofördelat effektiviseringsuppdrag på 19 mnkr. Staben prognostiserar med en positiv budgetavvikelse på 3,7 mnkr vilket förklaras av att projekt- och hållbarhetsmedel inte bedöms nyttjas i sin helhet under året. Myndighetsavdelningen prognostiserar med en negativ budgetavvikelse om 5,4 mnkr med anledning av att finansiering från strukturförändringsprogrammet har upphört samt att ett pågående reduceringsarbete ännu inte är realiserat, finansiering av detta sker från programnämnderna. Mycket av det digitala utvecklingsarbetet genomförs inom ramen för digitaliseringsportföljen varför vissa utvecklingsmedel inom IT-avdelningens inte bedöms nyttjas under året och avdelningen prognostiserar därför med en positiv budgetavvikelse på 3,0 mnkr.

Kommunledning prognostiserar med en positiv budgetavvikelse på ca 3,1 mnkr vilket förklaras av att de politiska kanslierna har erhållit överfört resultat från bokslut 2019 i enlighet med den 4-åriga budgetmodell som används.

Prognos investering

Kommunstyrelseförvaltningen har en investeringsbudget på 10 mnkr för investeringar i inventarier och kopiatorer samt nätverk och serverutrustning. Förvaltningen prognostiserar med att utrymmet kommer nyttjas i sin helhet.

Effektivisering

Kommunstyrelseförvaltningen gick in i året med ett ofördelat effektiviseringsuppdrag på 19 mnkr och arbete pågår med att fördela sparuppdraget mellan förvaltningens tre verksamhetsområden. Förvaltningen har upprättat en strategisk färdplan för att stödja arbetet med nödvändiga effektiviseringar på kort och lång sikt samtidigt som ett omställningsarbete pågår för att säkerställa realisering av effektiviseringar genom digitalisering och förändrade arbetssätt.

5.6.2 Framåtblick

Coronautbrottet påverkar kommunen på många sätt och vi ser tecken på ett oöverträffat tapp i skatteintäkter under 2020 och staten har vidtagit stora åtgärder för att stötta kommunsektorn på kort sikt. Det ekonomiska läget på lång sikt är väldigt osäkert och det är av stor vikt att vi fortsätter arbetet med en långsiktigt hållbar ekonomi genom att positionera oss inför den lågkonjunktur som kan bli långvarig.

Kommunen har ett ansvar att arbeta för en hållbar utveckling som tillgodoser dagens behov av välfärd utan att kommande generationers möjligheter att göra detsamma äventyras. Övergripande strategier och budget 2020 grundas på de hållbarhetsmål som utgör Agenda 2030. För att nå målen behöver kommunen samarbeta och samverka med näringslivet, civila samhället och andra offentliga aktörer.

Sverige befinner sig i en tid där de demografiska förändringarna medför att kostnaderna ökar snabbare än intäkterna. För att möta den utmaningen behöver Kommunstyrelsen fortsätta det påbörjade arbetet med ett strukturomvandlingsprogram för kommunkoncernen, vilket innefattar en översyn över den kommunala organisationen och dess utbud, ambition och de förutsättningar som nämnder och bolag har för att bedriva sin verksamhet samt främja en kultur som skapar incitament för förnyelse utifrån befintliga resurser.

Kommunens lokalkostnader är en av de största kostnadsposterna utöver personalkostnader och dessa ökar i takt med att den växande kommunens behov av nya lokaler samt underhåll av befintliga. Flera olika insatser är viktiga öka effektiviteten i lokalnyttjandet samt lokalförsörjningen. Hyresmodeller behöver utvecklas för att ge incitament för ett effektivare

lokalnyttjande och en lokalförsörjning där funktionaliteten bättre kan samnyttjas mellan aktörer under dygnets alla timmar. Kommunens administrativa lokaler behöver också minimeras till antalet och samlokaliseras genom det pågående NOD-uppdraget. Ett effektivare lokalnyttjande frigör resurser till andra satsningar.

Arbete pågår med förändringsledning av beteenden och arbetssätt för att säkerställa effekthemtagning av de digitaliseringssatsningar som har genomförts. När kommunen ställer om och anpassar sig till nya ekonomiska ramar och ökade volymer behöver tjänsterna utvecklas tillsammans med medborgarna. Arbetet säkerställer att kommunen blir mer träffsäker i utformningen av välfärdstjänster och kan säkerställa ett relevant och kostnadseffektivt tjänsteutbud.

Det strategiska arbetet med utveckling av kommunens kompetensförsörjning och övergripande personalpolitik måste fortsätta och där är personalberedningens arbetsformer samt arbetet med kompetensförsörjningsportföljen viktiga redskap för ett framgångsrikt arbete för att ställa om och kompetensutveckla medarbetare utifrån nya behov och förändrade arbetssätt så att vi kan fortsätta utveckla ett Örebro för framtiden.

5.7 Vuxenutbildnings- och arbetsmarknadsnämnden

5.7.1 Delårsresultat och ekonomisk prognos

Delårsresultat

Utfallet för det första tertialet visar på ett lägre utfall än för motsvarande period 2019. Den lägre nettokostnaden förklaras dels av att nämnden åtagit sig större effektiviseringsåtgärder för budgetperioden än vad som under året är tvunget, men som är nödvändigt för att i god tid anpassa verksamheten inför år 2021 som förväntas bli ett tuffare år rent ekonomiskt. Dels finns det även intäkter och övriga kostnader kopplat till det regionala statsbidraget för yrkesvuxenutbildning som genererar ett bättre resultat för perioden jämfört med föregående år. För nämndens största kostnadspost, personal så har det även skett förändringar där lönebidragen från Arbetsförmedlingen inte täcker lika stor procentuell andel av lönekostnaderna som tidigare, vilket inneburit att verksamheten varit tvungna att dimensionera antalet platser inom arbetsmarknadsåtgärder utefter de nya förutsättningarna. Det ekonomiska biståndet ökar däremot från föregående år vilket dels beror på ökningen av norm- och hyresnivå för vilket nämnden erhållit budgettillskott. Kostnadsökningen för det ekonomiska biståndet överstiger dock det som förklaras av norm- och hyresökning, vilket för tertialet förklaras av att biståndstidens längd ökar.

Prognos drift

Första tertialet har ekonomin i stor mån präglats av coronapandemin och vad det medför för konsekvenser på nämndens verksamheter och dess ekonomi. Samtliga verksamhetsområden inom nämnden påverkas för närvarande av pandemin och sammantaget prognostiseras en negativ avvikelse mot budget på 17,6 mnkr för 2020. Verksamhet försörjning prognostiserar en negativ budgetavvikelse på 13,8 mnkr där trenden sedan tidigare indikerat att försörjningsstödskostnaderna fortsätter att öka med en högre nivå än vad norm- och hyresökning normalt sett skulle genererat. Med en tilltagande arbetslöshet i kommunen förväntas försörjningsstödskostnaderna öka ytterligare vilket är den stora förklaringen till budgetavvikelsen. Det ska beaktas att prognosen för försörjningsstödet är en osäkerhetsfaktor i nuläget. I denna prognos är det inräknat att försörjningsstödet väntas öka med mer än vad de statistiska variablerna för det första tertialet visar. Verksamhet arbetsmarknad påverkas för närvarande av intäktsbortfall och ökade personalkostnader kopplat till en ökad andel sjukfrånvaro, vilket är de stora anledningarna till den prognostiserade negativa budgetavvikelsen på 1,5 mnkr. Intraprenaden vuxenutbildnings prognostiserade negativa budgetavvikelse på 2,6 mnkr planeras att tas av tidigare års ackumulerade resultat.

Prognos investering

Nämndens investeringsutrymme uppgår till 3,8 mnkr. Till och med april har 0,6 mnkr förbrukats. Prognos för investeringarna uppgår till 2,9 mnkr vilket i nuläget är det behov som verksamheterna angett och bedöms komma nyttjas under verksamhetsåret.

Effektivisering

Inför budgetåret minskades Vuxenutbildnings- och arbetsmarknadsnämndens budgetram med 3,7 mnkr i effektiviseringskrav och 2,2 mnkr i riktat omprövningskrav gällande inköp. Utöver detta riktades ytterligare effektiviseringsåtgärder motsvarande 12,2 mnkr för att nå långsiktig ekonomi i balans.

Under året har och kommer flertalet effektiviseringsåtgärder att verkställas. Bland annat har beslut tagits om borttagande av det extra tillägget i Örebronormen vilket är den största enskilda effektiviseringsåtgärden. Andra åtgärder som genomförts och genomförs handlar i stor grad om att minska ned på volymer, både på antalet deltagare inom nämndens verksamhet men även i antalet platser som köps in från externa aktörer. Nämnden har även lämnat lokaler och minskat ned på verksamhetssystem för att minska nämndens kostnader.

Nämndens effektiviseringsarbete bedöms ge tillräcklig effekt för att klara ursprungligt effektiviseringskrav. Prognosen indikerar däremot på motsatsen men beror till stor del på corona. Gällande det riktade omprövningskravet på inköp behövs stöd från upphandling för att påvisa var effekten på inköp kan hämtas hem, för att inte effektiviseringen ska realiseras via minskade personalkostnader i förlängningen.

5.7.2 Framåtblick

I nuläget ses en försämrad arbetsmarknad som förutses bli ännu hårdare under de kommande två åren då regeringen prognostiserar en kraftigt ökad arbetslöshet och lång tid för återhämnning. Detta medför en problematik för de grupper av individer som redan innan coronapandemin stod långt ifrån arbetsmarknaden, men även för dem som med kort varsel blivit arbetslösa och som besitter kompetenser som nu åtminstone tillfälligt inte efterfrågas av en krympande arbetsmarknad. Här uppstår en matchningsproblematik där kommunen behöver hitta nya flexibla lösningar att kombinera utbildning och arbete för att tillgodose medborgarnas behov. I detta arbete blir samverkan med andra aktörer och intressenter av betydelse.

En grundläggande utmaning för nämnden är att kunna hantera händelser i omvärlden. Dessa kan vara omfattande och ske hastigt, vilket kan konstateras av vårens händelser. Förändringar av detta slag är svåra för nämnden att påverka, samtidigt som det innebär ökade kostnader parallellt med de befintliga effektiviseringskrav som åligger. SKR bedömer som exempel att kostnaderna för försörjningsstödet 2021 kan komma att vara 30 procent högre än 2018. I det uppstår en problematik där nedskärningar för att klara den ekonomiska ramen drabbar verksamheter som på medellång sikt är avsedda för att motverka just arbetslöshet och försörjningsstödsberoende, vilket riskerar att driva upp försörjningsstödskostnaderna ytterligare. I det uppstår en principiell fråga om ekonomisk kompensation till nämnden för ökade försörjningsstödskostnader för att undvika potentiellt kontraproduktiva nedskärningar. Det arbetsmarknadspaket för åren 2020–2022 som kommunstyrelsen beslutat om gör dock att nämnden får betydligt bättre möjligheter att vidta åtgärder inom vuxenutbildning och arbetsmarknad trots att kostnaderna för försörjningsstödet ökar.

5.8 Landsbygdsnämnden

5.8.1 Delårsresultat och ekonomisk prognos

Delårsresultat

Landsbygdsnämnden har en budgetram på 6,2 mnkr och har till och med april förbrukat 2,4 mnkr vilket motsvarar 38 procent av budgeten.

Prognos drift

Medborgardialogerna prognostiserar med en positiv budgetavvikelse med anledning av att vårens medborgardialoger har ställts in på grund av det pågående coronapandemin vilket innebär lägre kostnader för arvoden. Utrymmet bedöms nyttjas för ersättning till Landsbygdsenheten då en stor ärendemängd gör det nödvändigt att ta in extra personal. Nämnden prognostiserar därför med en sammantagen budget i balans.

Prognos investering

Landsbygdsnämnden har ingen investeringsbudget.

Effektivisering

Landsbygdsnämndens generella effektiviseringsuppdrag för 2020 uppgår till 44 tkr, vilken har realiserats genom en allmän återhållsamhet utan behov av minskad ambitionsnivå.

5.8.2 Framåtblick

Landsbygdsnämnden har i nuläget en budget i balans och bedömningen är att nämnden har goda möjligheter att hantera ett långsiktigt effektiviseringsarbete och därför i nuläget har en långsiktigt hållbar ekonomi. En relativt stor andel av nämndens budgetram används för att bevilja bidrag för landsbygdsutveckling och renovering av samlingslokaler på landsbygden och dessa medel är möjliga att om disponera vid en förändring av behoven

5.9 Valnämnden

5.9.1 Delårsresultat och ekonomisk prognos

Delårsresultat

Valnämndens nettokostnad till och med april månad exklusive statsbidrag och visar på 50 procent förbrukning av helårsbudgeten vilket är högre än riktvärdet för perioden som är 33 procent. Jämförelse med samma period valåret 2019 är inte rimlig, eftersom år 2020 är ett mellanvalsår.

Prognos drift

Valnämnden ansvarar för valen och valkansliet är organisationen som genomför allmänna val samt val till Europaparlamentet, kyrkoval på uppdrag av Örebro Pastorat och eventuella folkomröstningar. År 2020 är ett mellanvalsår. Statsbidrag överförs till år 2021 att användas enligt planering till ny organisation för valnämnden. Nämnden beräknas klara en budget i balans 2020.

5.10 Stadsrevisionen

5.10.1 Delårsresultat och ekonomisk prognos

Delårsresultat

Stadsrevisionens nettokostnad till och med april månad uppgår till 0,5 mnkr och visar på 13,3 procent förbrukning av helårsbudgeten vilket är lägre än riktvärdet för perioden som är 33 procent. I jämförelse med samma period 2019 har nettokostnaden ökat med 1 procent.

Prognos drift

Stadsrevisionens uppgift är att årligen granska den verksamhet som bedrivs inom Kommunstyrelsens/nämndernas verksamhetsområden. Stadsrevisionen granskar även att de kommunala bolagen följer ägardirektiven och har god intern kontroll. Stadsrevisionen beräknar positiv budgetavvikelse, inom post för arvoden. Detta följs närmare till delår 2.

5.11 Kommungemensamt och finansiering

5.11.1 Delårsresultat och ekonomisk prognos

I tabellen driftsredovisning per nämnd finns poster som ligger direkt under kommunstyrelsen som är av mer kommunövergripande karaktär.

Delårsresultat

Kommungemensamt redovisar en nettokostnad på 54,4 mnkr, 46 procent av helårsbudgeten jämfört med riktvärdet på 33 procent. I jämförelse med samma period föregående år så har nettokostnaden ökat med 25 procent, eller 11 mnkr. Nettokostnadsutvecklingen är inte helt jämförbar då en stor del av förbrukningen inte är linjär över året samtidigt som ianspråktagande av eget kapital kostnadsförs på kommungemensamt, vilket gör att resultatet varierar i stor utsträckning. Inom finansiering redovisas en nettointäkt på 100,4 mnkr, 45 procent av helårsbudgeten. I delårsresultatet har vi inte tagit med intäkterna för de ersättningar gällande sjuklönekostnader och merkostnader inom vård och omsorg som aviserats av staten i samband med coronapandemin. En uppskattning av dessa görs i prognosen.

Prognos drift

Kommungemensamt och finansiering prognostiserar en budgetavvikelse på totalt 208 mnkr. Avvikelserna beror bl.a. på att utrymmet för kompensation av kapitalkostnader till nämnderna ligger kvar då förseningar prognostiseras inom investeringsprogrammet och utrymmet för förändringar i kostnadsutjämningsystemet ligger kvar då kommunen har fått ett tillfälligt införandebidrag under 2020. I Kommungemensamt prognostiseras -74,2 mnkr för insatser inom sociala investeringar, portfölj Digitalisering och portfölj Växande kommunen dessa är hänförligt till ianspråktagande av eget kapital. Kostnaderna samlas kommungemensamt och är därmed kostnadsneutrala i nämndernas resultat.

För de kommungemensamma statsbidragen prognostiseras en negativ budgetavvikelse på 38,4 mnkr vilket beror på lägre bidrag från Migrationsverket och för maxtaxan. Ersättningen för flyktningmottagandet minskar nu snabbt i takt med att flyktningmottagandet minskar kraftigt. Senaste prognosen visar på ett mottagande på cirka 200 personer 2020, intäkterna är budgeterade utifrån en prognos på ett mottagande av cirka 400 personer.

Inom finansiering beräknas pensionskostnaderna bli lägre än budgeterat bl.a. baserat på antaganden om lägre inflation än budgeterat. Försäljningsintäkterna för sålda tomträtter och exploateringsfastigheter prognostiseras bli högre än budgeterat. Inom finansiering har vi även lagt in en intäktsprognos på knappt 100 mnkr. Det avser kommunens förväntade del av de statsbidrag som staten aviserat för sjukskrivningskostnader, 77 mnkr, som i dagsläget ersätts för april till och med juli och merkostnader inom vård och omsorg, 20 mnkr.

6 Delårsresultat och prognos i Rådhuskoncernen

6.1 Delårsresultat och årets prognos

6.1.1 Örebro Rådhus AB

Resultatet för moderbolaget Örebro Rådhus AB beräknas för helåret 2020 uppgå till minus 8,9 mnkr före utdelning från dotterbolagen och utdelning till kommunen. Det är 1,2 mnkr bättre än budget. Den positiva budgetavvikelsen förklaras till största delen av att räntekostnaderna för lånen beräknas bli 1,5 mnkr lägre än budgeterat. Rörelsekostnaderna är 1,2 mnkr högre än budgeterat samtidigt som intäkterna är 0,9 mnkr högre än budget.

I budget finns utdelningar från ÖBO med 34 mnkr, Örebroporten med 22 mnkr och Futurum med 5 mnkr. Resultatet efter utdelningar är 52 mnkr och av det ska 45 mnkr delas ut till kommunen. Moderbolagets resultat efter utdelningar blir således ett resultat på 7 mnkr.

6.1.2 Rådhuskoncernen

Rådhuskoncernens resultat för helåret 2020 beräknas bli en vinst på ca 179 mnkr före skatt, vilket är cirka 2 mnkr bättre än budget. De största positiva avvikelserna är ÖBO med 14 mnkr och ÖBO omsorg med 7 mnkr. Det största negativa avvikelserna är Gustavsvik Resorts som påverkats hårt av corona och prognostiserar en avvikelse mot budget på minus 29 mnkr, även Futurum har en stor negativ budgetavvikelse med 9 mnkr, främst till följd av lämnade hyresrabatter. I övrigt är det relativt små avvikelser. Se nedan för sammanställning och kommentarer per bolag.

För perioden januari – april redovisar koncernen en vinst på 90 mnkr. 2019 var första tertiets resultat 87 mnkr rensat för fastighetsförsäljningen i Mellringe (481 mnkr inkl försäljningen).

Coronaläget gör att det finns en betydligt större osäkerhet än vanligt i prognoserna och en bedömning av effekten på koncernens resultat på grund av corona är i princip omöjlig att göra i dagsläget. Både vad gäller innevarande år men framförallt de långsiktiga effekterna. De hittills kända effekterna på fastighetsbolagens ekonomi och verksamhet är begränsade. Både ÖBO och Örebroporten har lämnat hyresrabatter till lokalhyresgäster, men till belopp som är hanterbara inom lagd budget. Gustavsvik Resorts är det bolag i koncernen som drabbats hårdast ekonomiskt på grund av stora nedgångar i affärsverksamheten men även Örebro läns Flygplats har haft en stor påverkan på affärsverksamheten. Båda bolagen har bl a korttidspermitterat stora delar av personalstyrkan.

6.1.3 Dotterbolagen

Dotterbolagen till Örebro Rådhus redovisar följande delårsresultat och årsprognos för 2020 före bokslutsdispositioner och skatt (se bilagor för detaljer). Bolagens prognoser för helårsresultatet kommenteras nedan:

Bolag Belopp i miljoner kronor	Ägarandel	Delår 1 2020	Prognos 1 2020	Budget 2020	Avvikelse budget	Bokslut 2019
ÖrebroBostäder AB	100%	23,3	100,6	86,4	14,2	114,7
ÖBO Omsorgsfastigheter AB	100%	8,0	23,4	16,7	6,7	25,6
Västerporten Fastigheter AB	100%	2,9	8,6	7,7	0,8	9,8
ÖBO Husaren AB	100%	0,7	2,8	2,8	0,1	2,4
Örebroporten Fastigheter AB	100%	29,6	28,0	28,0	0,0	417,8
Futurum Fastigheter i Örebro AB	100%	19,7	33,7	42,8	-9,1	43,8
Örebrokompaniet AB	100%	0,4	-0,6	0,0	-0,6	-1,6
Örebro Parkering AB	100%	-0,7	-1,9	-1,3	-0,6	-2,2
Länsmusiken i Örebro AB	91%	-0,7	0,0	0,0	0,0	0,4
Kumbro Utveckling AB	80%	-0,4	-3,0	-3,0	0,0	-2,0
Kumbro Stadsnät AB	80%	7,2	4,6	2,6	2,0	17,4
Kumbro Vind AB	80%	4,1	0,6	1,2	-0,6	-3,8
Vätternvatten AB	74%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Örebro Rådhus AB - exkl utdeln/ränta	100%	-3,1	-8,9	-10,1	1,2	-8,8
<i>minus ej ägd andel</i>		-2,1	-0,4	-0,2	-0,3	-2,3
Summa före bokslutsdispositioner och skatt		88,8	187,4	173,5	13,9	611,0
Gustavsvik Resorts AB*	45%	-4,8	-25,1	3,8	-28,9	4,2
<i>minus ej ägd del</i>	55%	2,6	13,8	-2,1	15,9	-2,3
Örebro Läns Flygplats AB*	45%	3,1	1,5	1,5	0,0	3,5
<i>minus ej ägd del</i>	55%	-1,7	-0,8	-0,8	0,0	-1,9
Biogasbolaget i Mellansverige AB*	40%	4,8	6,8	3,5	3,3	-6,0
<i>minus ej ägd del</i>	60%	-2,9	-4,1	-2,1	-2,0	3,6
Alfred Nobel Science Park AB	38%	-0,4	-0,5	-0,5	0,0	0,4
<i>minus ej ägd del</i>	62%	0,3	0,3	0,3	0,0	-0,2
Resultat från de större intressebolagen		1,0	-8,1	3,6	-11,7	1,2
Resultat inkl de större intressebolagen		89,8	179,3	177,1	2,2	612,3

ÖrebroBostäder (ÖBO) med dotterbolag

ÖBO med dotterbolag redovisar prognoser för helårsresultatet med ett samlat resultat på ca 135 mnkr, vilket är ca 22 mnkr bättre än det budgeterade resultatet.

- **ÖBO:s** resultat är 100,6 mnkr, vilket är 14,2 mnkr bättre än budget. Det är framförallt den milda vintern som gett lägre kostnader för värme och snöröjning med ca 18 mnkr. Administrationskostnaderna är ca 10 mnkr lägre än budgeterat, delvis på grund av de tillfälligt sänkta arbetsgivaravgifterna. Räntekostnaderna prognostiseras till ca 5 mnkr högre än budgeterat. ÖBO har lämnat hyresrabatter till lokalhyresgäster under april-maj där bolaget räknar med att få del av de statliga stödpengarna och nettoeffekten beräknas bli en kostnad på ca 3 mnkr.
- **ÖBO Omsorgsfastigheters** prognos är ett resultat på 23,4 mnkr, vilket är 6,7 mnkr bättre än budgeterat. Överskottet beror främst på minskade räntekostnader på ca 6 mnkr
- **Västerportens** resultat är 8,6 mnkr, vilket är 0,8 mnkr bättre än budget.
- **ÖBO Husarens** prognostiserade resultat är 2,8 mnkr, vilket är enligt budget.

Örebroporten Fastigheter AB

Resultatet för Örebroporten är 28 mnkr, helt enligt budget. Hyresintäkterna är ca 2 mnkr sämre än budget på grund av lämnade hyresrabatter med anledning av corona. Driftskostnaderna, främst kostnader för vinterskötsel, är ca 2 mnkr lägre än budgeterat.

Futurum Fastigheter i Örebro AB

Futurums årsprognos är en vinst på 34 mnkr, vilket är 9 mnkr lägre än budgeterat. Intäkterna är ca 9 mnkr lägre än budget, vilket förklaras till största delen av en hyresrabatt till kommunen samt förseningar i ombyggnaden av Almbyskolan. På kostnadssidan finns både plus- och minusposter. Till exempel är underhålls- och personalkostnader ca 8 mnkr högre än budget samtidigt som kostnader för fastighetsskötsel (mild vinter) och taxebundna kostnader är ca 7 mnkr lägre än budget.

Örebrokompaniet AB

Bolagets prognos visar på ett underskott på 0,6 mnkr att jämföra med ett nollresultat i budget. Prognosen är dock mycket osäker på grund av coronaläget då externa intäkter från framförallt sommarens Marilyn Monroe-utställning och besöksverksamheten på slottet är stora poster.

Örebro Parkering AB

Örebro Parkering redovisar en prognos på -1,9 mnkr för helåret, vilket är 0,6 mnkr sämre än budget. Det är framförallt intäktssidan som inte når budgeterade nivåer.

Länsmusiken i Örebro AB

Länsmusiken prognostiserar ett nollresultat i enlighet med budget. Intäkterna understiger budget med drygt 4 mnkr, vilket matchas av motsvarande minskningar på kostnadssidan. Vårens inställda evenemang har medfört såväl uteblivna intäkter som kostnader för genomförandet. Även med bibehållna restriktioner räknar bolaget med ett nollresultat.

KumBro Utveckling AB med dotterbolag

KumBro Utveckling med dotterbolag redovisar prognoser med ett samlat resultat på 2,2 mnkr, vilket är ca 1,4 mnkr bättre än budgeterat.

- **KumBro Utveckling** prognostiserar ett resultat för helåret på -3 mnkr, vilket enligt budget.
- **KumBro Stadsnäts** prognos är en vinst på 4,6 mnkr vilket är 2,0 mnkr bättre än budgeterat. Avvikelsen förklaras i sin helhet av lägre räntekostnader till följd av en omstrukturering i derivatportföljen som gjordes i december 2019.
- **KumBro Vind** prognostiserar ett resultat på 0,6 mnkr jämfört med budgeterade 1,2 mnkr. Intäkterna prognostiseras att bli ca 0,8 mnkr lägre än budgeterat för året. Orsaken är låga priser på el, elcertifikat och en beräknad lägre konsumtion i spåren av Corona, den milda vintern och effektivisering hos kunderna.
- **Biogasbolaget i Mellansveriges** resultat är enligt prognosen en vinst på 6,8 mnkr, vilket är 3,3 mnkr bättre än budget. Leveranserna till Svealandstrafiken är den främsta orsaken till resultatförbättringen jämfört med tidigare år. Biogasanläggningen har också haft en jämnare drift under årets första månader i förhållande till förra året. Bolaget har också fått produktionsstöd på 4 mnkr som inte var budgeterat.

Vätternvatten AB

Utredningsarbetet fortsätter enligt plan och prognosen är att bolaget följer beslutad driftbudget, vilket innebär ett nollresultat då driftskostnader faktureras ägarna.

Gustavsvik Resorts AB

Bolaget har drabbats hårt av corona och prognostiserar ett resultat på minus 25 mnkr, vilket bygger på en beräknad beläggning över året på endast 25 procent. Budgeterat resultat är en vinst på 3,8 mnkr. Prognosen är väldigt osäker. Bolaget har stängt delar av verksamheten, andra delar har fått kraftigt begränsade öppettider och på campingen sker mycket avbokningar.

Örebro Läns Flygplats AB

Bolaget redovisar en vinst på 1,5 mnkr i sin helårsprognos, vilket är enligt budget. Detta trots att intäkterna är ca 11 mnkr lägre än budgeterat. De största posterna är chartern som har stannat av helt, frakten och parkeringsintäkter. På kostnadssidan har de minskade intäkterna kunnat vägas upp framförallt av lägre personalkostnader (bl a till följd av korttidspermitteringar) och externa tjänsteköp. Bolaget räknar med ca 3 mnkr i ersättning från staten för korttidspermitteringarna.

Alfred Nobel Science Park AB

För helåret prognostiserar bolaget ett negativt resultat på 0,5 mnkr, vilket också är vad man budgeterat.

Oslo-Stockholm 2.55 AB

Bolaget räknar med ett nollresultat, som budgeterat.

6.1.4 Investeringar

Dotterbolagens och de större intressebolagens investeringar i anläggningstillgångar uppgår till totalt till 516 mnkr per 30 april och prognosen för helåret 2020 är 1 890 mnkr. Nedan finns en uppställning av investeringar per bolag:

Majoritetsägda bolag Belopp i mnkr	Ägar- andel	Delår 1, 2020		Budget	Prognos 1, 2020	
		I invest prgm	Utanför prgm	2020	I invest prgm	Utanför prgm
Örebrobostäder AB	100%		182	1188		809
ÖBO Omsorgsfastigheter AB	100%	2	3	107	15	11
ÖBO Husaren AB	100%		1	38		2
Västerporten Fastigheter AB	100%		2	20		20
Örebroporten Fastigheter AB	100%	90	79	442	294	141
Futurum Fastigheter i Örebro AB	100%	139	6	581	408	127
Örebro Parkering AB	100%	0	0	0	0	0
KumBro Vind AB	80%		0	0		0
KumBro Stadsnät AB	80%		5	18		18
Vättensvatten AB	74%		6	20		15
Länsmusiken	91%		0	0		0
Örebro Läns Flygplats AB	45%		0	34		5
Gustavsvik Resort AB	45%		0	3		0
Biogasbolaget i Mellansverige AB	40%		1	28		25
Summa		231	286	2 478	717	1 172
	TOTALT		516	2 478		1 890
Varav ej ägd del			-3	-45		-25

Några av de större investeringarna under 2020 är (beloppen avser endast 2020 och inte hela projektkostnaden):

- **ÖrebroBostäders** investeringsprognos är 809 mnkr, vilket är en minskning med 380 mnkr jämfört med budgeten. Det är främst på grund av att stora nyproduktionsprojekt har skjutits på framtiden, men även en del ROT-projekt. De största investeringarna under 2020 är fortsatta investeringar i Vivalla med 165 mnkr och Varberga med 90 mnkr.
- **ÖBO Omsorgsfastigheters** investeringsprognos är 26 mnkr. Det är 81 mnkr lägre jämfört med budget på grund av att investeringar i vård- och omsorgsboendena skjuts på framtiden med anledning av corona. Det största investeringsprojektet är nyinvestering Askenäshemmet med 11 mnkr.
- **Örebroporten** räknar med att investera för 435 mnkr under året, varav Kulturkvarteret med 294 mnkr är det absolut största objektet.
- **Futurum Fastigheters** största projekt under 2020 är Svealandsskolan med 146 mnkr och Tengvallaskolan med 60 mnkr.
- **KumBro Stadsnät** räknar med investeringar i fiberutbyggnad på 18 mnkr under 2020.
- **Biogasbolagets** investeringar beräknas uppgå till 28 mnkr 2020, varav 19 mnkr avser kvarstående investeringar för transport och tanklösningar för Svealandstrafiken.

Bilaga 1 Redovisning av markeringar i eget kapital

Markeringar i eget kapital prognos 2020, belopp i miljoner kronor	Beslutade medel	Tidigare förändring	Ingående markering	Prognos reglering ackumulerat resultat	Prognos nya markeringar	Prognos utgående markering
Eget kapital Avfall	-	89,9	89,9	-1,1		88,8
Eget kapital VA*	-	-20,0	-20,0		0,1	-20,0
Summa markering där lagstiftning ställer krav på särredovisning	-	69,8	69,8	-1,1	0,1	68,8
Intraprenader**	-	53,5	53,5	-19,0	1,2	35,7
Digital arbetsplats	-	-29,4	-29,4	-10,8		-40,2
Summa markering regleras via interna regelverk	0,0	24,2	24,2	-19,0	-9,6	-4,4
Den växande kommunen	40,0	-5,6	34,4	-7,0	-	27,4
Strukturförändringar inom hemvården	25,0	-15,7	9,3	-7,0	-	2,3
Digitalisering	200,0	-95,1	104,9	-50,0	-	54,9
Konjunktur och strukturbuffert	200,0	-	200,0	-	-	200,0
Summa markering särskilt beslutade insatser	465,0	-116,4	348,6	-64,0	-	284,7
Sociala investeringar	100,0	-15,6	84,4	-10,3	-	74,2
Summa markering satsningar med återföringsmodell	100,0	-15,6	84,4	-10,3	-	74,2
Kapitalkostnader, exploateringsinvesteringar	782,8	-252,1	530,7	-	-	530,7
Summa markeringar interna redovisningsprinciper	782,8	-252,1	530,7	0,0	-	530,7
Summa markeringar via eget kapital	1 347,8	-290,0	1 057,8	-94,3	-9,6	953,9

*Vid överuttag, positivt resultat, redovisas resultatet som kortfristig skuld till abonnenterna, vid underuttag, negativt resultat, redovisas resultatet som negativt eget kapital och som markering, ska återställas inom tre år.

**Resultat prövas enligt internt regelverk i samband ärende överfört resultat

Bilaga 2 Intraprenader

Intraprenader	Tidigare ackumulerat resultat	Budget 2020	Prognos avvikelse bokslut	Prognos nytt ackumulerat resultat	Prognos preliminärt ackumulerat resultat prövat enligt 7 procent-regeln***
Belopp i miljoner kronor					
Adolfsbergs förskolor	-0,3	38,0	-1,4	-1,7	-1,7
Norrby förskolor*	1,8	26,3	1,4	3,2	1,8
Förskolor Lillån	1,3	45,1	0,5	1,7	1,7
Förskolor Varberga	2,1	49,7	-1,7	0,5	0,5
Rosta förskolor*	2,0	27,4	0,0	2,0	2,0
Förskolor Väster	3,0	51,6	-1,8	1,2	1,2
Summa intraprenader – Förskolenämnden	9,9	238,2	-3,0	6,9	5,5
Almby skolan F-9, Almby särskola	3,5	82,6	0,0	3,5	3,5
Brickebackens skola	-	51,9	1,0	1,0	1,0
Brunnskolan F-6	2,1	30,8	-1,0	1,1	1,1
Engelbrekts skolan 4-9, Engelbrekt särskola, Stureskolan F-3	4,4	78,4	-1,9	2,5	2,5
Gumaelius skolan F-9	2,0	50,7	-1,7	0,3	0,3
Lillåns skola F-6 och 4-9, Lillåns södra skola F-6	4,1	64,8	-0,6	3,5	3,5
Mellringes skolan F-9, Mellringes skolan 7-9	-1,1	55,5	0,0	-1,1	-1,1
Norrby skolan F-6*	-0,5	40,3	-0,5	-1,0	-1,0
Rostaskolan F-6*	0,7	34,0	-1,4	-0,7	-0,7
Stora Mellösa skola F-6	0,9	12,4	-0,3	0,6	0,6
Västra Engelbrekts skolan F-9, Tegnérskolan F-3	2,0	51,2	-2,6	-0,6	-0,6
Wallerka skolan F-6	1,3	23,8	0,0	1,3	1,3
Summa intraprenader – Grundskolenämnd	19,2	576,5	-8,9	10,3	10,3
Komvux	5,4	141,5	-2,6	2,8	2,8
Summa intraprenad – Vuxenutbildnings- och arbetsmarknadsnämnden	5,4	141,5	-2,6	2,8	2,8
Socialpsykiatri	8,4	120,2	-3,1	5,3	5,3
Summa intraprenader – Nämnden för funktionshinder	8,4	120,2	-3,1	5,3	5,3
Demenscentrum, dagverksamhet	0,5	12,7	1,7	2,2	0,9
Summa intraprenader – Hemvårdsnämnden	0,5	12,7	1,7	2,2	0,9
Demenscentrum	0,8	38,6	-2,2	-1,3	-1,3
Backagården	1,6	23,9	0,0	1,6	1,6
Klosterbacken	1,3	38,6	0,4	1,6	1,6
Lindhultsgården	1,1	15,4	-0,3	0,8	0,8
Lövenhjelm ska	2,4	35,2	0,3	2,7	2,5
Skebäcksgården	2,1	38,4	0,5	2,7	2,7
Ängen	1,0	34,7	-0,6	0,3	0,3
Summa intraprenader – Vårdboendenämnden	10,2	224,8	-1,9	8,3	8,1
Summa intraprenader	53,5	1 313,9	-17,8	35,7	32,9
Digital arbetsplats, administrativa arbetsplatser**	-29,4	0,0	11,0	-18,4	-18,4
	24,2	1 313,9	-6,9	17,3	14,5

* Är en intraprenad inom förskola och grundskola. Intraprenadens totala resultat prövas enligt 7 -procentregeln

** Prövas inte enligt 7 procent-regeln.

*** Fastställande av ackumulerat resultat sker i samband med beslut om överfört resultat.